

CYFRYZACJA POLSKIEJ MEDYCYNY — trendy 2020

EUROPEJSKIE ZDROWIE

Na cyfrowym szlaku

s. 6

E-RECEPTY

Od 8 stycznia obowiązkowe

s. 10

SIEĆ 5G

Coraz bliżej Polski

s. 14

[WYPRZEDAŻ] 2019

Toyota RAV4 – zużycie paliwa i emisja CO₂ w zależności od wariantu i wersji auta: metoda badawcza WLTP od 5,5 do 7,7 l/100 km i od 125 do 176 g/km. Toyota Camry – zużycie paliwa i emisja CO₂ w zależności od wariantu i wersji auta: metoda badawcza WLTP od 4,3 do 7,3 l/100 km i od 97 do 165 g/km. Toyota Corolla TS Kombi – zużycie paliwa i emisja CO₂ w zależności od wariantu i wersji auta: metoda badawcza WLTP od 4,3 do 7,3 l/100 km i od 97 do 165 g/km. Toyota Corolla Sedan – zużycie paliwa i emisja CO₂ w zależności od wariantu i wersji auta: metoda badawcza WLTP od 4,3 do 7,4 l/100 km i od 98 do 167 g/km. Zużycie paliwa i emisja spalin CO₂ w konkretnym pojeździe w warunkach drogowych może różnić się od podanych wyników pomiarów. Na zużycie paliwa i emisję CO₂ wpływa sposób prowadzenia pojazdu oraz inne czynniki (takie jak warunki drogowe, natężenie ruchu, stan pojazdu, ciśnienie w oponach, zainstalowane wyposażenie, obciążenie, liczba pasażerów itp.). Promocja i przedstawione w dokumencie rabaty nie dotyczą klientów flotowych. Jeżeli jesteś klientem flotowym, zapraszamy do Autoryzowanego Diler Toyota celem przedstawienia warunków. Informacje o działaniach dotyczących odzysku i recyklingu samochodów wycofanych z eksploatacji: www.toyota.pl.

Co nowego w medycynie

4

CYFRYZACJA POLSKIEJ MEDYCYNY – TRENDY 2020

6

Europejskie zdrowie na cyfrowym szlaku
Mariusz Kielar

10

Jestem pacjentem. Moja pierwsza e-recepta
Maciej Koziejko

12

Trendy 2020 w cyfryzacji polskiej medycyny.
Kilka pytań do CSIOZ
Z Martą Błędowską rozmawia Magdalena Janiszewska

14

Sieć 5G. Czy to badanie przesiewowe dla ludzkości?
Karol Kozak

Wydarzyło się

17

26

Perłowy jubileusz DIL
Magdalena Janiszewska

29

30-lecie odrodzonego samorządu lekarskiego
z dolnośląskim akcentem Magdalena Janiszewska

Bliżej stomatologii

34

Prawo i medycyna

36

Zjazdy absolwentów AM we Wrocławiu

40

Uchwały DRL i Prezydium DRL

42

Kursy

44

Konferencje i szkolenia

45

Wspomnienie pośmiertne

48

Pro memoria

49

Kącik poetycki

54

Kulturalnik lekarski

55

Felietony

56

Rozrywka

57

Ogłoszenia

58

**Wydawca: Dolnośląska Izba Lekarska, 50-077 Wrocław,
ul. Kazimierza Wielkiego 45, tel. 71 798 80 50, fax 71 798 80 51,
redakcja: 71 798 80 80, e-mail: redakcja@dilnet.wroc.pl
PKO BP SA: 62 1020 5242 0000 2402 0349 0570**

Magdalena Janiszewska – redaktor naczelna
e-mail: naczelnia@dilnet.wroc.pl, kom. 535 814 903

Katarzyna Naskrent – sekretarz redakcji
Wiktor Wołodkiewicz – skład i łamanie,
Tomasz Janiszewski – projekt okładki

Kolegium redakcyjne:

Andrzej Wojnar – przewodniczący,
Małgorzata Niemiec – zastępca przewodniczącego,
Barbara Bruziewicz-Mikłaszewska, Katarzyna Jungiewicz-Janusz,
Bożena Kaniak, Andrzej Kierzek, Marta Kornacka,
Dorota Radziszewska, Iwona Świętkowska, Krzysztof Wronecki

**Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń, reklam. Nie zwraca materiałów
niezamówionych, zastrzega sobie prawo do skracania i adiustacji tekstów,
opracowania redakcyjnego oraz zmian w tytułach.**

Numer zamknięto 10 grudnia 2019 r.

Druk: GREG PRINT spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.,
ul. Poezji 19, 44-113 Gliwice, tel. 32 234 08 36, fax 32 234 12 70

Fot. z archiwum PW.

Komentarz aktualny

Regionalne i krajowe obchody perłowego jubileuszu reaktywacji naszego lekarskiego samorządu mamy za sobą. Zarówno jedno, jak i drugie odznaczyły się czymś wyjątkowym w porównaniu z dotychczasowymi uroczystościami organizowanymi w naszej korporacji. We Wrocławiu po raz pierwszy na obchodach gościliśmy tej rangi członka rządu Saksonii, saksońską minister ds. socjalnych, zaś w Warszawie na uroczystościach ogólnokrajowych – także po raz pierwszy w historii – pojawił się prezydent RP.

Ze sceny padły ważne słowa i deklaracje: prezydent Andrzej Duda docenił rolę naszego samorządu zawodowego podkreślając, że został on utworzony nie tylko dla lekarzy, ale przede wszystkim w interesie pacjentów. Minister zdrowia Łukasz Szumowski zwrócił uwagę, że na świecie zaczyna popularyzować się w medycynie idea „no-fault”, której istotą jest dochodzenie i eliminowanie przyczyn niepożądanych zdarzeń medycznych, a nie szukanie na siłę winy lekarza. Oczywiście od deklaracji do spełnienia obietnic droga daleka, ale miejmy nadzieję, że ten kierunek myślenia zaowocuje korzystnymi dla wszystkich decyzjami legislacyjnymi.

Relacje z obu wydarzeń znajdziecie wewnątrz numeru, ale warto i w tym felietonie podkreślić ich wagę. Osobiście największą satysfakcję sprawiły mi akcenty dolnośląskie podczas uroczystej gali w Teatrze Polskim w Warszawie. Wszystkie media pokazały zdjęcia najważniejszej osoby w naszym państwie przemawiającej na tle sztandaru Dolnośląskiej Izby Lekarskiej, jedną z dwóch odznaczonych osób Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski był nasz kolega Andrzej Kierzek, nasze najważniejsze odznaczenia samorządowe – odznaki „Meritus pro Medicis” wręczał jako szef Kapituły wiceprezes Dolnośląskiej Rady Lekarskiej Andrzej Wojnar, a do tego jeszcze także mojej skromnej osobie. Mieliśmy też jedną z najliczniejszych delegacji spośród uczestniczących w uroczystościach. Czy obchody rocznicowe się udały, ocenicie sami po zapoznaniu się z relacjami (s. 26-33).

Przed uroczystą galą w teatrze odbył się Konwent Prezesów. Spotkanie ważne, bo poświęcone nowościom wprowadzanym do naszej lekarskiej rzeczywistości: e-receptom. Gościliśmy odpowiedzialnego za wdrożenie tego projektu – wiceministra zdrowia Janusza Cieszyńskiego. Po raz kolejny usłyszeliśmy zapewnienie, że w określonych przypadkach nadal będzie można wystawiać papierowe wersje recept i nikt nie będzie dociekał, czy faktycznie dane utrudnienie zaistniało. Cóż... Poziom zaufania naszego środowiska do takich zapewnień nie jest specjalnie wysoki po doświadczeniach z przeszłości, ale wygląda na to, że i tym razem nie mamy wyjścia – trzeba zaufać. Ustaliliśmy z ministrem przyspieszony tryb zgłaszania ewentualnych problemów, podzieliliśmy się naszymi obawami, uzyskując zapewnienie, że usterki systemu będą sukcesywnie eliminowane. Wypada więc czekać na magiczną datę obligatoryjnego wejścia w życie nowych zasad dotyczących wystawiania recept, ale warto już teraz rozpocząć współpracę z tym nowym, a nawet wręcz nowatorskim pomysłem, biorąc pod uwagę stan informatyzacji w tym zakresie innych, lepiej rozwiniętych państw Unii Europejskiej.

Wracając na nasz lokalny grunt, wypada poinformować, że w Dolnośląskim Forum Zawodów Zaufania Społecznego doszło do planowej zmiany warty. Inicjatora powołania i pierwszego prezydenta Forum, szefa Izby Lekarsko-Weterynaryjnej Wojciecha Hildebranda zastąpił prezes Dolnośląskiej Izby Aptekarskiej Paweł Łukasiński. Mamy już logo, stronę internetową, pierwsze udziały w zjazdach ogólnopolskich. Podwaliny działalności zrobione – czas na kolejne kroki.

Wygląda na to, że rok 2019 zakończy się już bez większych niespodzianek czy niepokojów. Korzystając z magii świąt Bożego Narodzenia, zapomnijmy na chwilę o codziennych troskach oraz zawodowych problemach. Cieszymy się obecnością bliskich, a Nowy Rok – cokolwiek nam przyniesie – powitajmy z radością, nadzieją i optymizmem.

Co nowego w... medycynie

Źródło grafiki: www.pixabay.com/photos/tea-924744/StockSnap

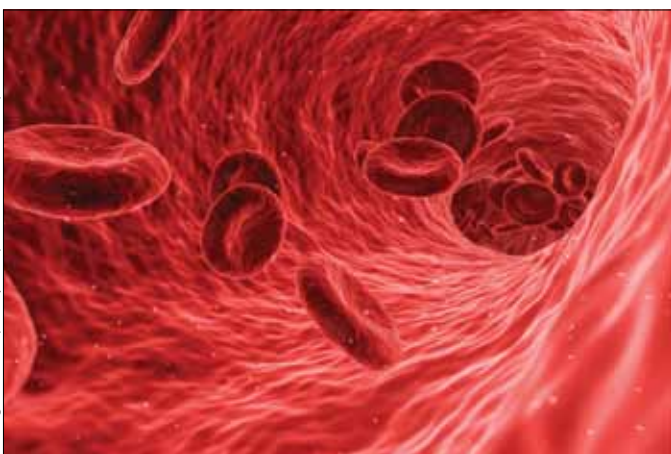
► FILIŻANKA HERBATY... Z PLASTIKIEM

Kanadyjscy naukowcy udowodnili szkodliwość dla zdrowia stosowanych przez niektórych producentów plastikowych torebek porcjowanej herbaty, które we wrzątku ulegają skruszeniu. W rezultacie pijąc taką herbatę, dostarczamy do naszego organizmu miliardy cząsteczek plastiku. Badanie zostało opublikowane na łamach czasopisma „Environmental Science & Technology” wydawanego przez Amerykańskie Towarzystwo Chemiczne.

– Wykazaliśmy, że zaparzenie jednej torebki herbaty w 95 stopniach Celsjusza powoduje wydzielenie do szklanki wody ok. 11,6 mld mikrocząsteczek i ok. 3,1 mld nanocząsteczek plastiku – czytamy w artykule. Chodzi o nylon i tereftalan etylenu, czyli PET, z którego produkowane są m.in. butelki na napoje. Poziomy zawartości tych właśnie cząsteczek w wodzie z parzonych torebek były wielokrotnie wyższe niż te stwierdzone wcześniej w żywności.

W sierpniu br. została opublikowana opinia Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) na temat skutków zdrowotnych spożycia mikrocząsteczek plastiku w wodzie pitnej. Stwierdzono w niej, że choć ryzyko takich zdarzeń jest niskie, brakuje dokładnych badań na ten temat. ■

Źródło: *Environmental Science & Technology*, 2019

Źródło grafiki: www.pixabay.com/photos/blood-1813410/qimono

► SZTUCZNA KREW PO JAPŃSKU

Naukowcom z Kraju Kwitnącej Wiśni udało się opracować tzw. uniwersalny model krwi, którą można przetoczyć wszystkim

ludziom bez względu na grupę. Jak na razie eksperyment został przeprowadzony jedynie na królikach doświadczalnych, lecz uzyskane wyniki są obiecujące – potwierdzają skuteczność porównywalną z transfuzją naturalnej krwi bez żadnych działań ubocznych. Na dziesięć królików, którym podano japońską sztuczną krew, przeżyło sześć.

Zdaniem badaczy z National Defense Medical College opracowana przez nich sztuczna krew ma również inne praktyczne zalety: eliminuje problemy z identyfikacją grup, wymagając przy tym znacznie mniej restrykcyjnych warunków przechowywania. W normalnej temperaturze może być przechowywana nawet przez rok. Niemniej jednak wprowadzenie preparatu uniwersalnej krwi do powszechnego stosowania musi być poprzedzone jeszcze wieloma badaniami i testami. ■

Źródło: National Defense Medical College, 2019

Źródło grafiki: www.pixabay.com/photos/vaccination-272937/Whitesession

► WIRUS ODRY KONTRA PAMIĘĆ IMMUNOLOGICZNA U DZIECI

W czasopiśmie „Science” opublikowane zostały wyniki prac międzynarodowego zespołu naukowców, które potwierdziły, że wirus odry może w znacznym stopniu wymazać pamięć immunologiczną organizmu dziecka, istotnie zwiększając tym samym zagrożenie zachorowania na inne choroby.

Badacze doszli do takich wniosków po przeprowadzonych analizach krwi grupy 77 dzieci nieszczepionych wcześniej przeciwko odrze i po przechorowaniu tej choroby. Wynik analiz ujawnił, że działanie wirusa może wyeliminować z ich organizmu od 11 do nawet 73% różnego rodzaju przeciwciał obronnych pomagających organizmowi w walce z wirusami i bakteriami „zapamiętanymi” przez ustrój przy poprzednim kontakcie z patogenami. Bez tych przeciwciał organizm traci odporność na choroby, które dziecko przechodziło w przeszłości.

– Mamy silne dowody na to, że wirus odry niszczy w praktyce układ odpornościowy dzieci. Jest znacznie bardziej szkodliwy, niż myśleliśmy, co oznacza, że szczepienie jest w jego przypadku jeszcze bardziej wartościowe – tłumaczy współautor pracy Stephen Elledge z Howard Hughes Medical Institute. ■

Źródło: *Science*, 2019

Źródło grafiki: www.pixabay.com/photos/woman-586185/RyanMcGuire

Źródło grafiki: www.pixabay.com/photos/surgery-1807541/sasint

► CZERNIAK NIE OMIJA NAWET KOMÓREK WŁOSA

Znajdujące się w mieszkach włosowych komórki pigmentowe odpowiadające za kolor włosów i wytwarzające chroniącą skórę przed szkodliwym promieniowaniem UV melaninę mogą przekształcać się w komórki nowotworowe – taki wniosek płynie z badania naukowców z NYU School of Medicine i Perlmutter Cancer Center. Praca została opublikowana w czasopiśmie „Nature Communications”.

Obserwacja badaczy koncentrowała się na komórkach macierzystych, z których wywodzą się melanocyty. Na potrzeby badania wyhodowano populację transgenicznym myszy z możliwością „edycji” genów jedynie w komórkach macierzystych tworzących melanocyty. Takie postępowanie umożliwiło namierzenie i śledzenie w całym organizmie komórek budujących późniejszy nowotwór. Wtedy właśnie zauważono zachodzące w niedojrzałych mieszkach włosowych zmiany nowotworowe charakterystyczne dla czerniaka. Co jednak ciekawe: melanocyty z mieszków włosowych posiadające onkogenne mutacje nie ulegały podziałom (czyli nie powodowały raka), jeśli nie ulegały ekspozycji na endotelinę (EDN) i białka tworzące szlak sygnalizacyjny Wnt. Te białka sygnalizacyjne w normalnych warunkach odpowiadają za wzrost włosa i namnażanie się komórek pigmentowych w mieszkach włosowych. Jednak w przypadku komórek z mutacją mogą stymulować rozwój nowotworu.

– Dzięki potwierdzeniu, że onkogenne melanocyty w mieszkach włosowych są źródłem czerniaka, możemy lepiej zrozumieć biologię tego nowotworu i pracować nad nowymi metodami walki z nim – przekonuje współautorka badań dr Mayumi Ito Suzuki. – Wyniki naszej analizy wymagają potwierdzenia podczas badań przeprowadzonych wśród ludzi, jednak wskazują one, że czerniak może rozwijać się z komórek pigmentowych i mieć źródło zarówno w mieszkach włosowych, jak i w warstwach skóry – dodaje kierującą pracami naukowców dr Qi Sun. ■

Źródło: *Nature Communications*, 2019

► ŚWIATOWY SUKCES LEKARZY Z WARSZAWSKIEGO UNIWERSYTETU MEDYCZNEGO

W Klinice Chirurgii Ogólnej, Naczyniowej i Transplantacyjnej CSK UCK WUM, kierowanej przez prof. Sławomira Nazarewskiego, przeprowadzono unikatową na skalę światową operację autotransplantacji nerki przeszczepionej z pozaustrojową rekonstrukcją naczyniową.

U pacjentki z przeszczepioną w marcu 2015 roku nerką od zmarłego dawcy w miejscu zespolenia naczyniowego wytworzył się sześciocentymetrowy tętniak zagrażający życiu kobiety. Próba em-

bolizacji tętniaka metodą wewnątrznaczyniową okazała się nieskuteczna – średnica tętniaka nadal się powiększała się, a ryzyko pęknięcia tętniaka dramatycznie rosło. W tej sytuacji zdecydowano się na skomplikowaną, czteroetapową operację. Pierwszym krokiem było usunięcie nerki przeszczepionej oraz wycięcie tętniaka. W drugiej kolejności przeprowadzono rekonstrukcję tętnicy biodrowej zewnętrznej za pomocą przeszczepu naczyniowego. Następnie lekarze zajęli się pozaustrojową naprawą przeszczepu nerki polegającej na rekonstrukcji trzech tętnic nerkowych z użyciem tętnicy biodrowej wewnętrznej wraz z jej odgałęzieniami, którą pobrano od pacjentki. Ostatni etap operacji stanowiła reimplantacja naprawionej nerki przeszczepionej do naczyń biodrowych wspólnej pacjentki. Obecnie chora, która otrzymała naprawioną pozaustrojowo nerkę, czuje się dobrze i nie wymaga hemodializ.

Klinika jest ośrodkiem referencyjnym w leczeniu powikłań naczyniowych po przeszczepieniu nerek, jak również w przygotowaniu naczyniowym chorych do transplantacji tego narządu. Obecnie w Klinice powstaje specjalny oddział z nowoczesnym zapleczem, który ma łączyć transplantologię z chirurgią naczyniową. Powstanie tego oddziału zostało sfinansowane z funduszy Ministerstwa Zdrowia – Polgraft. ■

Źródło: *Medexpress*, 2019

Opracował Mariusz Kielar

NOWI DOKTORZY

Uchwałą Rady Dyscypliny Nauki Medyczne UM we Wrocławiu 28 listopada 2019 roku stopień naukowy doktora w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki medyczne uzyskali:

1. **lek. Łukasz Dołowy,**
2. **mgr Katarzyna Hap,**
3. **lek. Magdalena Żychowska,**
4. **lek. Ewa Wałek.**

Uchwałą Rady Dyscypliny Nauki o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu 21 listopada 2019 r. stopień naukowy doktora w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu (dyscyplina: nauki o zdrowiu) uzyskała **mgr Edyta Ośmiałowska.**

EUROPEJSKIE ZDROWIE NA CYFROWYM SZLAKU

Europejskie systemy ochrony zdrowia stoją w obliczu przemian cyfrowych radykalnie zmieniających dotychczasowy model świadczenia usług medycznych i zarządzania organizacją opieki zdrowotnej.

Tekst Mariusz Kielar

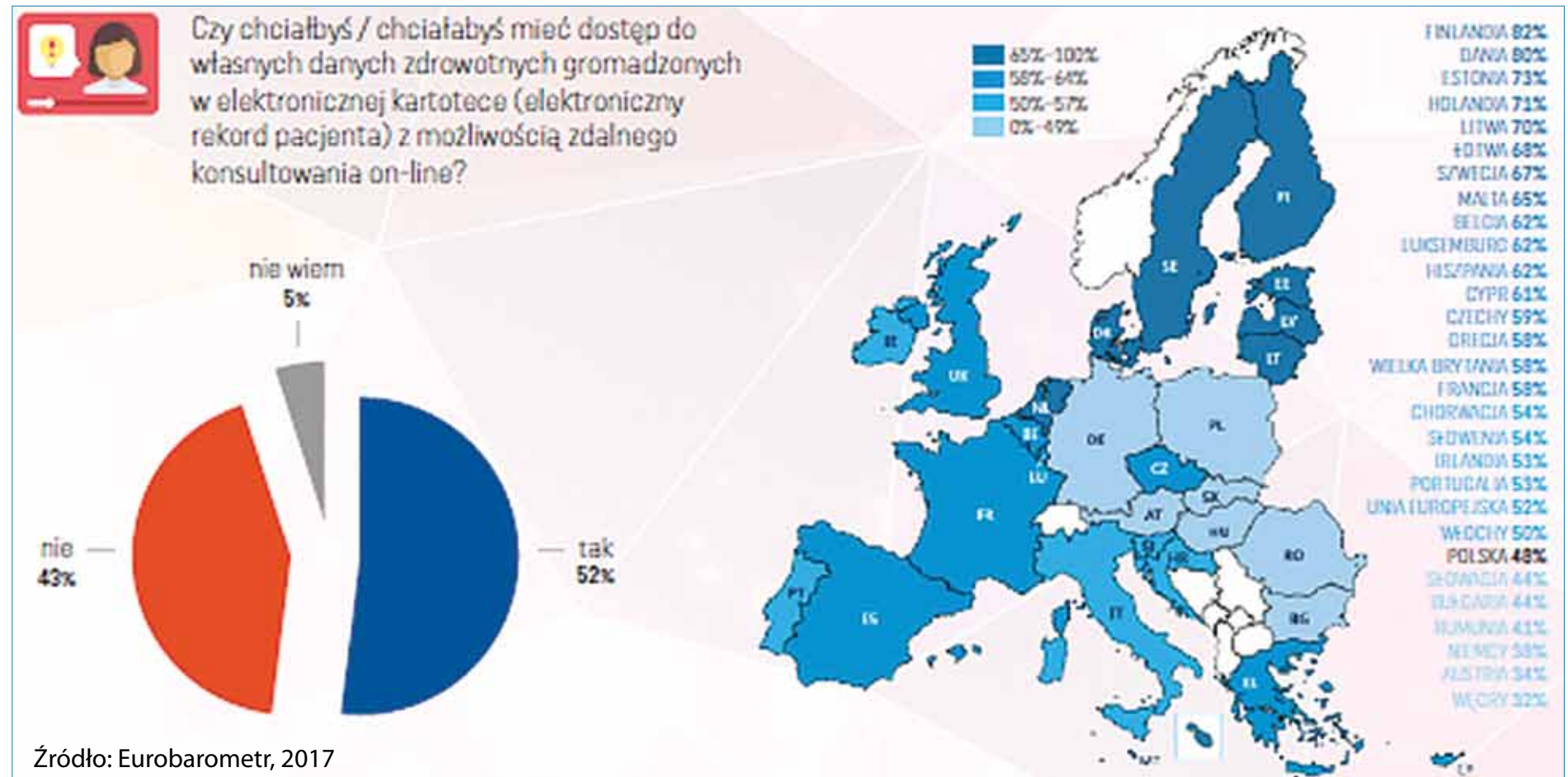
PRZEMYSŁ 4.0

Coraz większy wpływ nowoczesnych technologii cyfrowych na model funkcjonowania opieki medycznej określa się w literaturze przedmiotu czwartą rewolucją przemysłową lub przemysłem 4.0. Istotę trzech poprzednich rewolucji przemysłowych wyznaczały przełomowe technologie zmieniające radykalnie rzeczywistość społeczno-gospodarczą, tj. mechanizacja (wprowadzenie mechanicznych urządzeń produkcyjnych napędzanych wodą i parą wodną, elektryfikacja (wdrażanie technologii produkcji masowej opartej na energii elektrycznej oraz na podziale pracy oraz cyfryzacja (zastosowanie elektroniki i technologii informacyjnych w dalszej automatyzacji procesów wytwórczych). Wyznacznikiem obecnej, czwartej rewolucji przemysłowej są systemy cybernetyczno-fizyczne integrujące systemy komputerowe, oprogramowanie i ludzi. Dzięki takim rozwiązaniom możliwa staje się postępująca automatyzacja procesów, miniaturyzacja zaawansowanych narzędzi gromadzenia i przetwarzania trudnej do wyobrażenia ilości informacji, a także rozwój Internetu Rzeczy (ang. Internet of Things, IoT), organizacji opartych o dane (ang. data-driven organization), technologii przetwarzania chmurowego czy sztucznej inteligencji.

„HORYZONT 2020”

Rozwój obszaru tzw. e-zdrowia, czyli zastosowania narzędzi i usług technologii informacyjnych i komunikacyjnych w opiece zdrowotnej znajduje się na liście priorytetów Komisji Europejskiej systematycznie zachęcającej kraje członkowskie do podejmowania konkretnych działań na rzecz transformacji cyfrowej krajowych systemów ochrony zdrowia. Co więcej, włączenie e-zdrowia do unijnej polityki zdrowotnej wpisuje się w realizację jednego z celów Unii Europejskiej, jakim jest podniesienie jakości usług opieki zdrowotnej i zwiększenie ich dostępności dla obywateli państw członkowskich. Zobowiązanie Wspólnoty Europejskiej do wspierania badań i innowacji w ramach działania „Zdrowie, zmiany demograficzne i dobrostan” zostało wpisane w założenia programu „Horyzont 2020” na lata 2014–2020. Dotyczy ono następujących dziedzin: zastosowanie technologii informacyjno-komunikacyjnych, informatyki i inżynierii w służbie cyfrowej, spersonalizowanej i predyktywnej medycyny, w tym zaawansowane modelowanie i symulacje, innowacyjne instrumenty, narzędzia i metody umożliwiające wykorzystanie wartości danych oraz prowadzenie zaawansowanych procesów analitycznych, diagnostycznych i decyzyjnych, nowe media cyfrowe, technologie, aplikacje sieciowe i mobilne, narzędzia cyfrowe integrujące systemy opieki zdrowotnej i opieki społecznej oraz wspierające promocję zdrowia i prewencję, a także systemy i usługi e-zdrowia działające na zasadzie znacznego zaangażowania użytkowników z naciskiem na interoperacyjność i zastosowanie nowych technologii zorientowanych na pacjenta w celu zracjonalizowania kosztów opieki zdrowotnej. Kluczowym warunkiem sprawnego opracowania i wdrożenia cyfrowego modelu przetwarzania danych w opiece zdrowotnej jest bezpośrednie odniesienie do potrzeb zdrowotnych pacjenta. Jedynie takie podejście stanowi gwarancję personalizacji oraz zbalansowania nowego modelu dostarczania świadczeń zdrowotnych.

Warto w tym miejscu postawić dwa pytania: na jakim etapie cyfryzacji znajdują się obecnie europejskie systemy opieki zdrowotnej? I czy cyfryzacja polskiego systemu ochrony zdrowia wpisuje się w europejskie trendy tego procesu? Odpowiedzi na obydwa powyższe pytania w dużej części mogą dostarczyć m.in. przeglądowe analizy infrastruktury e-zdrowia funkcjonującej w wybranych państwach europejskich. Obecnie praktycznie każdy kraj w Europie znajduje się na etapie wdrażania narodowego systemu e-zdrowia. Ocenia się, że ok. 93% państw Wspólnoty Europejskiej inwestuje publiczne środki finansowe na implementację rozwiązań w zakresie e-zdrowia. Należą do nich: elektroniczna dokumentacja medyczna, wymiana informacji medycznych, telezdrowie, dokumentacja medyczna gromadzona przez pacjentów, sieci informacji o zdrowiu oraz portale dotyczące zdrowia. Przy czym elektroniczna recepta

Rys. 1. Zestawienie preferencji mieszkańców UE dotyczące dostępu do danych zdrowotnych w wersji elektronicznej

Komisja Europejska już od lat 90. prowadzi badania w obszarze rozwoju i wdrażania e-zdrowia.

Fot. z archiwum autora

► MARIUSZ KIELAR

Pracownik naukowy Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Medicum (Zakład Medycznych Systemów Informacyjnych, Instytut Zdrowia Publicznego), pasjonat nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych w opiece zdrowotnej, dziennikarz medyczny, muzyk

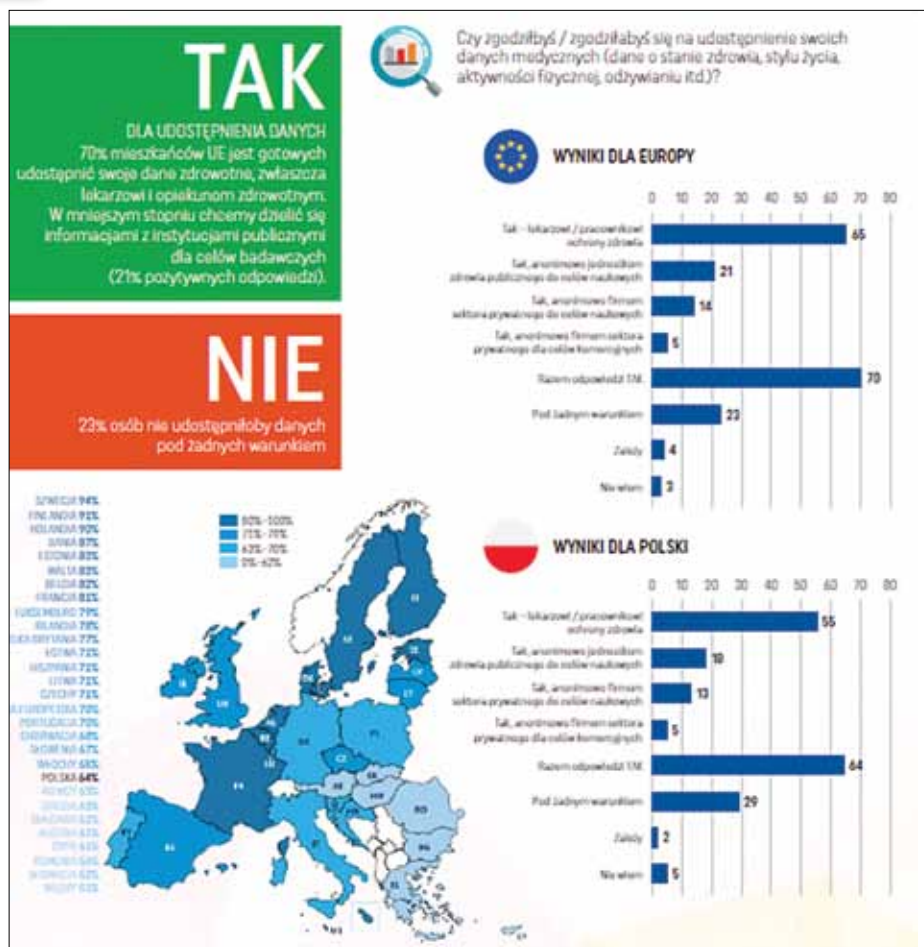
oraz usługi telemedyczne traktowane są jako usługi kluczowe dla e-zdrowia. Komisja Europejska już od lat 90. prowadzi badania w obszarze rozwoju i wdrażania e-zdrowia. Zebrane w nich dane pomagają zilustrować ogólny obraz postępów w tym zakresie dokonującego się w państwach europejskich. Na ich podstawie wiadomo na przykład, że w praktycznym zastosowaniu technologii wchodzących w skład e-zdrowia w placówkach szpitalnych liderami są: Dania (66%), Estonia (63%), Szwecja i Finlandia (62%).

Proces cyfryzacji dokumentacji medycznej pacjentów w największym stopniu przebiega w Holandii (83,2% dokumentacji w postaci cyfrowej). Na drugim miejscu znajduje się Dania (80,6%), a na trzecim – Wielka Brytania (80,5%). Natomiast tylko 9% szpitali w Europie umożliwia pacjentom dostęp online do ich dokumentacji medycznej, przy czym większość placówek oferuje dostęp jedynie częściowy. 80% europejskich państw ma uregulowaną prawnie kwestię ochrony prywatności danych dotyczących zdrowia w elektronicznej dokumentacji zdrowotnej. Co ciekawe, w większości przypadków usługi e-zdrowia w europejskich systemach opieki zdrowotnej częściej są wykorzystywane do celów administracyjnych (np. jako pomoc w rejestracji danych, tworzeniu raportów), niż w celach stricte klinicznych takich, jak np. konsultacje online. Zaledwie co dziesiąty lekarz ogólny w państwach członkowskich udziela pacjentom konsultacji w takiej właśnie formie. W obszarze wymiany informacji z wykorzystaniem technologii cyfrowych 48% szpitali w Unii Europejskiej wymienia pewne informacje medyczne z lekarzami ogólnymi drogą elek-

troniczną, zaś 70% szpitali w krajach europejskich prowadzi taką wymianę z zewnętrznymi świadczeniodawcami (telekooperacja).

Na czele rankingu znajduje się pod tym względem: Dania, Estonia, Luksemburg, Holandia i Szwecja (notabene: 100% szpitali w tych państwach prowadzi elektroniczną wymianę informacji medycznych). Okazuje się, że europejscy lekarze ogólni dość oszczędnie korzystają z elektronicznych recept i niezbyt często korespondują mailowo z pacjentami (odpowiednio 32% i 35%). Pod względem wykorzystywania w praktyce klinicznej recept elektronicznych pierwsze miejsce zajmuje Estonia (100%), tuż za nią plasuje się Chorwacja (99%) i Szwecja (97%), natomiast w kategorii korespondencji elektronicznej lekarzy z pacjentami wygrywa Dania: (100%), Estonia (70%) oraz Włochy (62%).

Jedynie ok. 8% szpitali w Europie prowadzi elektroniczną wymianę informacji medycznych ze świadczeniodawcami z innych państw unijnych. Podobnie ok. 9% europejskich placówek szpitalnych oferuje swoim pacjentom możliwość zdalnego monitorowania. Poniżej 10% lekarzy ogólnych udziela pacjentom konsultacji online, zaś tylko ok. 16 proc. lekarzy konsultuje się tą drogą z innymi specjalistami. W 2017 roku dzięki cyfryzacji systemów ochrony zdrowia w krajach europejskich jedynie 18% obywateli całej Unii Europejskiej mogło korzystać z usług zdrowotnych online (np. w celu otrzymania recepty lub odbycia konsultacji). W tym samym czasie w Estonii i Finlandii z cyfrowych usług zdrowotnych korzystało prawie 50% obywateli. Dla porównania: w przypadku Polski wskaźnik ten wyniósł nieco poniżej 15%. »

Rys. 2. Zestawienie preferencji mieszkańców UE dotyczące udostępniania danych zdrowotnych. Źródło: Eurobarometr 2017

NAJLEPIEJ ROZWINIĘTE GOSPODARKI CYFROWE. POLSKA W RANKINGACH

Ze sprawozdań Komisji Europejskiej wiadomo również, że najlepiej rozwiniętymi gospodarkami cyfrowymi w Europie mogą pochwalić się: Finlandia, Szwecja, Holandia i Dania. Na kolejnych miejscach znajdują się: Wielka Brytania, Luksemburg, Irlandia i Estonia. Bułgaria, Rumunia, Grecja i Polska znajdują się na końcu tej listy. Nie zmienia to faktu, że pracownicy sektora ochrony zdrowia w Polsce już dziś w znacznej mierze wykorzystują w swojej pracy cyfrowe technologie informacyjno-komunikacyjne. Według najnowszych danych 77% przedstawicieli personelu medycznego korzysta w swojej praktyce lub szpitalu z co najmniej jednego rozwiązania cyfrowego (w tym z aplikacji mobilnych). Z kolei 64% przedstawicieli personelu medycznego z dużych (zatrudniających 50-199 pracowników) i bardzo dużych (200+ pracowników) placówek medycznych udostępniało dane na temat pacjenta innym przedstawicielom personelu medycznego w swojej placówce. Wciąż jednak tylko 11% pracowników organizacji ochrony zdrowia udostępnia dane na temat pacjenta w formie elektronicznej innym przedstawicielom personelu medycznego poza swoją placówką.

Dużo gorszą lokatę zajmujemy pod względem informatyzacji sektora opieki zdrowotnej w Polsce. Pod tym względem wyprzedzają nas nie tylko bogate kraje unijne: w rankingach międzynarodowych jesteśmy daleko w tyle także za Turcją i Macedonią. Te dwa kraje są aktualnie stawiane za przykład skutecznej informatyzacji ochrony zdrowia przede wszystkim dzięki wprowadzeniu centralnego systemu wymiany informacji między placówkami medycznymi. Następnie do tego systemu sukcesywnie podłączane były pozostałe funkcjonalności, tj.: e-recepta, e-rejestracja, system podstawowej opieki zdrowotnej, gromadzenie i przetwarzanie danych epidemiologicznych itp. Tymczasem w naszym kraju jest dokładnie odwrotnie – w informatyzacji polskiej opieki zdrowotnej przyjmuje się raczej perspektywę tego, co konkretnie chcemy opracować i wdrożyć (np. rejestr, platforma, aplikacja, itp.), nie zaś jaki problem chcemy rozwiązać za pomocą projektowanego narzędzia czy funkcjonalności. Tym samym skazujemy się na powtarzanie ciągle tych samych błędów, zamiast je mądrze, skutecznie rozwiązywać: choć planowany termin oddania wszystkich funkcjonalności w ramach kluczowej dla informatyzacji

Proces cyfryzacji dokumentacji medycznej pacjentów w największym stopniu przebiega w Holandii (83,2% dokumentacji w postaci cyfrowej). Na drugim miejscu znajduje się Dania (80,6%), a na trzecim – Wielka Brytania (80,5%). Natomiast tylko 9% szpitali w Europie umożliwia pacjentom dostęp online do ich dokumentacji medycznej, przy czym większość placówek oferuje dostęp jedynie częściowy.

polskiej opieki zdrowotnej platformy P1 upłynął w lipcu 2014 roku, do dziś polscy pacjenci nie mogą korzystać ze wszystkich projektowanych rozwiązań.

TRUDNOŚCI W SYSTEMOWEJ ORGANIZACJI E-ZDROWIA

Trudności w systemowej organizacji działań na rzecz upowszechnienia technologii e-zdrowia w europejskiej opiece zdrowotnej nie dotyczą wyłącznie naszego kraju, mają charakter uniwersalny. Jak wskazują eksperci największą barierą we wdrażaniu w ochronie zdrowia technologii mobilnych jest obawa o bezpieczeństwo danych i opór pracowników systemu. Specjaliści z instytucji europejskich wymieniają także inne przyczyny problemów, które powodują trudności w implementacji rozwiązań z obszaru e-zdrowia. Należą do nich: niewiedza pacjentów, obywateli i pracowników podmiotów leczniczych o istnieniu e-zdrowia oraz brak zaufania do tych rozwiązań, brak interoperacyjności między rozwiązaniami w zakresie e-zdrowia, ograniczona ilość dowodów z badań na dużą skalę, które potwierdzałyby efektywność kosztową narzędzi i usług e-zdrowia, brak pewności prawa co do aplikacji mobilnych dotyczących

zdrowia i zdrowego stylu życia oraz brak przejrzystości co do wykorzystywania danych gromadzonych przez takie aplikacje, nieadekwatne lub fragmentaryczne ramy prawne, w tym brak systemów zwrotu kosztów usług e-zdrowia; wysokie koszty rozruchu związane z tworzeniem systemów e-zdrowia oraz różnice regionalne w dostępie do usług technologii informacyjno-komunikacyjnych.

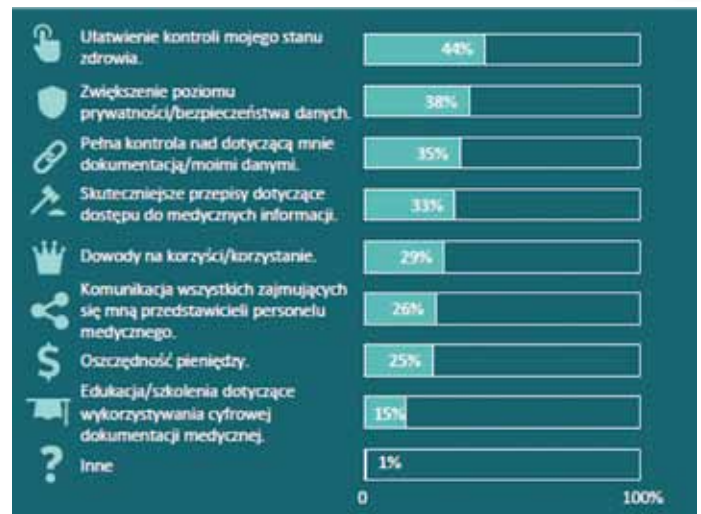
Patrząc na cyfryzację sektora europejskiego zdrowia z szerszej perspektywy trzeba także zauważyć, że jej proces nie ogranicza się jedynie do rozwiązań systemowych. Cyfryzacja to również bardzo rozbudowane, wielofunkcyjne, inteligentne aplikacje mobilne monitorujące stan zdrowia swoich użytkowników, zachęcające ich do uprawiania aktywności fizycznej, wspierające dobre samopoczucie. Jeszcze bardziej zaawansowaną technologicznie propozycją są tzw. *wereables* (urządzenia ubieralne) przydatne w utrzymywaniu zdalnej kontroli nad niektórymi chorobami metabolicznymi, układu sercowo-naczyniowego czy oddechowego. Dzięki aplikacjom m.in. takich nowoczesnych rozwiązań z obszaru e-zdrowia europejska opieka zdrowotna po raz pierwszy w swej historii ma realne szanse stać się mobilna, czyli niezależna od miejsca zamieszkania, dostępna dla każdego z nas w każdym miejscu. Jednocześnie dostęp do danych zdrowotnych z wyłączeniem ograniczenia miejsca i czasu przestanie być uciążliwym problemem.

Do 2022 roku już 22 kraje unijne mają zostać włączone do systemu wymiany podstawowych informacji o zdrowiu pacjenta (tzw. Patient Summary). Centrum Systemów Informacyjnych w Ochronie Zdrowia zapowiada podłączenie Polski do systemu już 1 stycznia 2021 roku. ■

Piśmiennictwo u autora

„Tymczasem w naszym kraju jest dokładnie odwrotnie – w informatyzacji polskiej opieki zdrowotnej przyjmuje się raczej perspektywę tego, co konkretnie chcemy opracować i wdrożyć (np. rejestr, platforma, aplikacja, itp.), nie zaś jaki problem chcemy rozwiązać za pomocą projektowanego narzędzia czy funkcjonalności. Tym samym skazujemy się na powtarzanie ciągle tych samych błędów, zamiast je mądrze, skutecznie rozwiązywać: choć planowany termin oddania wszystkich funkcjonalności w ramach kluczowej dla informatyzacji polskiej opieki zdrowotnej platformy P1 upłynął w lipcu 2014 roku, do dziś polscy pacjenci nie mogą korzystać ze wszystkich projektowanych rozwiązań.

„

Rys. 3. Zestawienie opinii pacjentów posiadających dostęp do cyfrowej dokumentacji medycznej na temat korzyści z jej stosowania. Źródło: FHI, 2019

„Pod względem wykorzystywania w praktyce klinicznej recept elektronicznych pierwsze miejsce zajmuje Estonia (100%), tuż za nią plasuje się Chorwacja (99%) i Szwecja (97%), natomiast w kategorii korespondencji elektronicznej lekarzy z pacjentami wygrywają: Dania (100%), Estonia (70%) oraz Włochy (62%).

„

„Dużo gorszą lokatę zajmujemy pod względem informatyzacji sektora opieki zdrowotnej w Polsce. Pod tym względem wyprzedzają nas nie tylko bogate kraje unijne: w rankingach międzynarodowych jesteśmy daleko w tyle także za Turcją i Macedonią. Te dwa kraje są aktualnie stawiane za przykład skutecznej informatyzacji ochrony zdrowia przede wszystkim dzięki wprowadzeniu centralnego systemu wymiany informacji między placówkami medycznymi. Następnie do tego systemu sukcesywnie podłączane były pozostałe funkcjonalności, tj.: e-recepta, e-rejestracja, system podstawowej opieki zdrowotnej, gromadzenie i przetwarzanie danych epidemiologicznych itp.

„

Jestem pacjentem. Moja pierwsza e-recepta

Tekst Maciej Koziejko

Nadchodząca rewolucja związana z e-receptami przedstawiana jest publicznie przez twórców systemu jako ułatwienie dla pacjenta. Czy jednak na pewno e-recepta jest ułatwieniem? Co właściwie ułatwia i w jaki sposób? Spójrzmy na e-receptę z perspektywy pacjenta. Jak to działa?

Aby zrealizować e-receptę w aptece, potrzebne są minimum dwa kody: PESEL pacjenta (beneficjenta recepty) oraz kod dostępu do recepty, zwany też popularnie (choć niepoprawnie), PIN-em. Te dwie dane musimy znać – a co z resztą? Lek? Dawkowanie? To wszystko dzieje się „za naszymi plecami”, w systemach informatycznych. Dzięki temu e-recepta jest zawsze czytelna.

E-RECEPTA = E-CZYTELNOŚĆ

E-recepta ma to do siebie, że wypełnia się ją na klawiaturze komputera. Oznacza to, że nieczytelność – kojarzona często z odręcznym pi-

smem lekarzy – odchodzi do lamusa. Przynajmniej na e-recepte. W wymiarze bezpieczeństwa pacjenta (prawidłowo wydany lek) ma to niebagatelne znaczenie. Jest też zwyczajną oszczędnością czasu – brak konieczności ponownego kontaktu pacjenta czy apteki z lekarzem, który wystawił nieczytelną receptę. Jeśli jednak lekarz zdecyduje się podczas ordynowania leku przekazać pacjentowi (oprócz PESELU i kodu dostępowego) również...

WYDRUK INFORMACYJNY

...to dodatkowo informacją o dawkowaniu leku dysponuje także pacjent. E-recepta wprowadza bowiem drobną, acz istotną zmianę. Wydruk informacyjny, z którym pacjent udaje się do apteki, nie jest wymagany i nie jest dokumentem zawierającym numer i pieczętki, więc apteka nie potrzebuje go do rozliczenia refundacji. W aptece potrzebny jest fakultatywnie tylko w celu zacytowania kodów. Wydruk ten – jak sama nazwa wskazuje – jest wydrukiem informacyjnym, a informacje na nim zawarte pacjent „zabiera do domu” razem z lekiem. Wcześniej papierową receptę – gdzie dawkowanie leków było rozpisane – pacjent zostawiał w aptece i niekoniecznie pamiętał później, jak lek przyjmować. Jeśli farmaceuta był zapobiegliwy, sposób dawkowania umieszczał na opakowaniu. Mała zmiana, ale zapewne bardzo ułatwia życie – szczególnie seniorom i ich opiekunom. Senior czasami bywa roztargniony i zdarza się również, że receptę zgubi. Z e-receptą jest inaczej, bo...

E-RECEPTY NIE DA SIĘ ZGUBIĆ

Można zgubić wydruk, notatkę o recepcie, ale sama e-recepta funkcjonuje w systemach informatycznych. Zgubimy wydruk informacyjny – to kod dostępu i tak pozostaje bez zmian. Możemy go sprawdzić w IKP (o tym póź-

Jeden lek = jedna recepta, co powoduje, że pacjent ma dowolność w wyborze apteki – niezależnie od tego, co zostało mu w gabinecie lekarskim zaordynowane.

Fot. z archiwum M.K.

► MACIEJ KOZIEJKO

Inżynier informatyk, inspektor ochrony danych, programista, od 1999 roku związany z informatyką w medycynie. Autor informatyzacji licznych placówek medycznych oraz innych firm i instytucji

niej) albo po niego wrócić do przychodni. No ale iść znowu do przychodni? Na dworze zimno, ciemno – do lekarza daleko. Sprytny senior korzysta zatem z telefonu i prosi o podanie kodu. Dodatkowo przypomniał sobie, że ten lek w zielonym opakowaniu się skończył. Lekarz zna pacjenta i jego choroby, zatem...

WYSTAWIA E-RECEPTĘ POD NIEOBECNOŚĆ PACJENTA

A później przekazuje seniorowi kod dostępu do nowej recepty przez telefon. Brzmi nowatorsko? Lekarz wystawia pacjentowi receptę przez telefon? Tak! Teraz może! Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 31 października 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej wprowadza nowe pojęcie: poradę lekarską udzielaną w warunkach ambulatoryjnych w bezpośrednim kontakcie ze świadczeniobiorcą lub na odległość przy użyciu systemów teleinformatycznych lub systemów łączności. Z naciskiem na ODLEGŁOŚĆ. Naturalnie jest to obwarowane prawnie (POZ, choroby przewlekłe, leki stałe), ale – co bardzo cieszy – w przepisach uwzględnia się informatykę, nowoczesne technologie, a co za tym idzie, telemedycynę w pełnym wydaniu. Słowem – będzie prościej. Wracając więc do naszego seniora (jak już odzyska zagubiony kod dostępu i otrzyma kod do nowej recepty), posiada on kilka recept i udaje się do apteki. Apteki są tańsze, droższe, lepiej i gorzej zaopatrzone. Do której apteki ma się udać pacjent? Odpowiedź brzmi: do dowolnej, ponieważ:

E-RECEPTĘ ZREALIZUJE W KAŻDEJ APTECE W POLSCE – BEZ UTRATY REFUNDACJI I ODPISÓW RECEPT

Obowiązuje bowiem zasada: jeden lek = jedna recepta, co powoduje, że pacjent ma dowolność w wyborze apteki – niezależnie od tego, co zostało mu w gabinecie lekarskim zaordynowane. Pierwszy lek w pierwszej aptece, następny w innej, a czwarty wykupi sobie jutro. Senior zadowolony wraca do domu, chwali się rodzinie, że mu tak dobrze poszło z tymi e-receptami. Ale dzieci martwią się o seniora – pytają, dociekają: jakie to leki, ile tych leków. Senior uruchamia tablet – loguje się do...

INTERNETOWEGO KONTA PACJENTA (PACJENT.GOV.PL)

...i pokazuje zatroskanym dzieciom listę wystawionych recept. Dzieci zadowolone, że senior o siebie dba, a one wszystko wiedzą. W IKP znajduje się wiele danych: wystawione recepty; przegląd wszystkich wizyt, jakie pacjent odbył; skierowania; zwolnienia (choć seniora mniej dotyczą), ale też tzw. APTECZKA. Miejsce, w którym zebrane są informacje o wszystkich przyjmowanych przez pacjenta lekach.

Zapewne za mniej więcej rok zakładka SKIEROWANIA rozrośnie się – to kolejny planowany krok po e-receptce w informatyzacji rynku medycznego. W IKP jest jeszcze zakładka UPRAWNIENIA. Tam pacjent może zdecydować, kto będzie miał dostęp do jego danych medycznych. Można przeglądać konta swoich dzieci (do 18. r.ż.), informacje o danych medycznych osób bliskich (jeśli te osoby zezwoliły nam na to). Można tu też przyznać dostęp do informacji na swoim koncie twojemu lekarzowi lub farmaceucie. Udostępnienie informacji innym lekarzom daje...

MOŻLIWOŚĆ LEPSZEJ KOORDYNACJI PROCESU LECZENIA

Poprzez dostęp lekarza do wszystkich recept wystawionych pacjentowi oraz dokumentów ich realizacji. Z Internetowym Kontem Pacjenta związane są jeszcze inne usługi, które można skonfigurować dowolnie – wspomniany wcześniej kod dostępu do recepty można otrzymać SMS-em lub e-mail-em. Wystarczy zaznaczyć odpowiednie pola i podać swój nr telefonu oraz e-mail. Aktywowanie IKP pozwala nam niemal automatycznie korzystać z aplikacji...

mOBYWATEL

Wystarczy podać dane profilu zaufania i aplikacja sama nas zidentyfikuje. W zainstalowanej w telefonie komórkowym aplikacji jest (oprócz innych usług rządowych) sekcja eRecepta. Wyświetla ona w formie graficznej bieżące i archiwalne e-recepty na ekranie smartfona. Niestety, mała niedogodność: jeśli nasz senior używa telefonów iOS (Apple), e-recepta w tej aplikacji nie zadziała (stan na 8.12.2019 r.). Podobno trwają prace, aby ten stan rzeczy zmienić.

Aplikacja mObywatel – oprócz e-recepty – zawiera jeszcze kilka przydatnych funkcji:

mTożsamość, Legitymacje Szkolne i Studenckie, mPojazd oraz informacje dla Polaka za granicą. Ta aplikacja to świetne uzupełnienie systemu nowej e-recepty.

W samym portalu pacjent.gov.pl możemy jeszcze znaleźć ciekawe i użyteczne odnośniki do systemów związanych z e-receptą, tzn.: Szukanie Leku. Pod hasłem „Szukam informacji o leku lub aptece” znajdują się dwie wyszukiwarki leków wraz z możliwością lokalizacji aptek, w których w danym momencie lek jest dostępny. Usługi te są usługami niepublicznymi, komercyjnymi. Są to portale:

KTOMALEK.PL ORAZ GDZIEPOLEK.PL

Jest także informator o lekach refundowanych (to już aplikacja publiczna). Jest też dostępna wyszukiwarka placówek i wolnych terminów przyjęć. Niestety, jakość informacji o wolnych terminach pozostawia wiele do życzenia – ale to już wina jednostek raportujących, a nie samego systemu.

Faktycznie wygląda na to, że od strony pacjenta e-recepta to same zalety. Ciężko doszukać się minusów jej wdrożenia. Możliwe, że dla pacjentów z „dostojnym” PESELEM rzeczywiste logowanie się profilem zaufanym do pacjent.gov.pl będzie nieco skomplikowane, ale za to możliwość upoważniania i przekazywania danych spowoduje, że opiekunom seniora będzie prościej.

Jeśli jako lekarze zapomnimy o logowaniu, certyfikatach, platformach P1 oraz systemach gabinetowych – to e-recepta jest przyjazna, pomaga i ułatwia – po to ją między innymi stworzono! ■

INTERNETOWE KONTO PACJENTA (IKP)

Gdzie zakładamy?

pacjent.gov.pl

Czego potrzebujemy?

profil zaufany (pz.gov.pl)

Ile to kosztuje?

Jest w 100% darmowe

Zobacz również: E-recepta – uproszczony algorytm postępowania (nr 11/2019, s. 30-31)

Trendy 2020 w cyfryzacji polskiej medycyny. Kilka pytań do CSIOZ

Magdalena Janiszewska: Centrum Systemów Informacyjnych Ochrony Zdrowia realizuje i wdraża, pod nadzorem Ministerstwa Zdrowia, projekt „Elektroniczna Platforma Gromadzenia, Analizy i Udostępniania zasobów cyfrowych o Zdarzeniach Medycznych” (P1). Jaki jest obecny stan zaawansowania projektu współfinansowanego przez fundusze europejskie, osiągnięte dotąd efekty w projekcie P1 to? Jakiekosztywiązają się z jego realizacją?

Marta Błędowska, kierownik projektu z Wydziału Systemów Teleinformatycznych CSIOZ: W ramach realizacji projektu Elektroniczna Platforma Gromadzenia, Analizy i Udostępniania Zasobów Cyfrowych o Zdarzeniach Medycznych (P1) – Faza 2 zrealizowano dwa kluczowe etapy zakończone wdrożeniem e-recepty oraz e-skierowania. Kolejne placówki podłączają się do systemu e-zdrowie (P1), co potwierdza rosnąca liczba wystawianych e-recept, których w ostatnie dni robocze listopada wystawia się blisko 900 tys. dziennie. Wraz z uruchomieniem wspomnianych już funkcjonalności udostępniono również:

- Internetowe Konto Pacjenta (IKP) (bezpłatna aplikacja Ministerstwa Zdrowia dostępna pod adresem: pacjent.gov.pl), które pozwala m.in. na dostęp do: recept, recept elektronicznych, informacji o wykupionych lekach, dawkowaniu leków, podsumowania kosztów wykupionych leków refundowanych przez NFZ, kierowań elektronicznych do zrealizowania oraz realizowanych, umówionych wizyt w ramach NFZ, historii wizyt refundowanych od 2008 r., kont IKP dzieci (do 18 r.ż.) oraz innych osób, które przyznały uprawnienia do swojego konta, zarządzania dostępem do danych medycznych, definiowania kanałów powiadomień (email/sms) o wystawionych receptach lub skierowaniach.

Ponadto: treści o charakterze informacyjno-edukacyjnym dostępne w serwisie pacjent.gov.pl jeszcze przed zalogowaniem na Internetowe Konto Pacjenta, serwis informacyjny związany z usługami e-zdrowia dla podmiotów leczniczych, aptek i dostawców oprogramowania (dostępny pod adresem ezdrowie.gov.pl), bezpłatną aplikację usługodawców i aptek umożliwiającą pracownikom medycznym realizację zadań wynikających z wdrożenia systemu e-zdrowia (P1) (dostępny pod adresem gabinet.gov.pl), która pozwala m.in. na: wystawienie e-recepty, wystawienie i realizację e-skierowań.

Obecnie realizujemy trzeci etap, związany z wdrożeniem usług elektronicznej dokumentacji medycznej (EDM), który powinien zakończyć się w II kwartale przyszłego roku. W ramach tych usług system centralny będzie zapisywał informacje o postawionych rozpoznaniach i wykonanych procedurach medycznych we wszystkich placówkach medycznych (niezależnie od źródła finansowania) oraz informacje o powstałej podczas zdarzenia elektronicznej dokumentacji medycznej (EDM). Dzięki gromadzeniu tych informacji oraz mechanizmowi zgód pacjenta (pacjent zarządza dostępem do EDM z poziomu Internetowego Konta Pacjenta) system e-zdrowie (P1) umożliwi i będzie wspierał wymianę elektronicznej dokumentacji medycznej pomiędzy placówkami oraz pacjentem.

Na realizację projektu wydano dotychczas 116,6 mln złotych (wydatki poniesione do III kwartału 2019) ze 172 mln przewidzianych do wydatkowania do 2020 r.

M.J.: Plany MZ na 2019 rok były bardzo ambitne: druga faza wdrażania e-recept, początek wprowadzania e-skierowań, skokowe rozpowszechnienie Internetowego Konta Pacjenta (IKP), stworzenie uniwersalnej aplikacji dla lekarzy, wymiana elektronicznej dokumentacji medycznej. Te cztery kluczowe tematy zdominują też 2020 rok? Jakiek działania zostaną podjęte w ramach stabilizacji systemu?

M.B. (CSIOZ): Od 8 stycznia 2020 r. przypada obowiązek wystawiania e-recept. Ministerstwo Zdrowia podjęło szereg działań m.in. zapewnienie środków na pozyskanie oprogramowania umożliwiającego wystawianie e-recept oraz zakup sprzętu komputerowego, a przede wszystkim prowadziło stałą, opartą na dialogu współpracę ze środowiskiem medycznym – wszystko to przynosi efekt w postaci rosnącej liczby e-recept (aktualnie ponad 34 mln) i wystawiających je placów-

wek medycznych oraz lekarzy i pielęgniarek. Zakładamy, że początek 2020 roku będzie zdominowany przez e-receptę. Kolejne miesiące 2020 r. powinny już upływać pod znakiem e-skierowania, którego obowiązek wystawiania przypada od 8 stycznia 2021.

W 2020 r. realizować będziemy również pilotaż elektronicznej dokumentacji medycznej (EDM) oraz rozpoczniemy wdrażanie tej usługi w całej Polsce. Korzyści z wdrażanych e-usług będą odczuwalne wtedy, gdy równolegle nastąpi popularyzacja Internetowego Konta Pacjenta wśród obywateli, dlatego rozwój tej aplikacji oraz jej promocja są nieodłącznym elementem działań komunikacyjnych prowadzonych obecnie. Działania te, w tym kampania edukacyjna w mediach o zasięgu masowym takich jak radio i telewizja będą kontynuowane również w przyszłym roku.

Dodatkowo, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom środowisk medycznych, od kilkunastu miesięcy prowadzone są intensywne działania edukacyjne. Na terenie całej Polski organizowane są spotkania, podczas których specjaliści Centrum Systemów Informacyjnych Ochrony Zdrowia m.in. instruują, w jaki sposób przebiega proces wystawiania e-recept. Również w roku 2020 kontynuowane będą działania edukacyjne, które stanowić będą rozszerzenie dotychczas prowadzonych spotkań. W tym celu w październiku br. w ramach Akademii CSIOZ uruchomiono projekt „Poprawa jakości świadczonych usług medycznych poprzez zapoznanie i przeszkolenie pracowników podmiotów leczniczych z podstawowymi terminami i procesami związanymi z wystawianiem, prowadzeniem i wymianą Elektronicznej Dokumentacji Medycznej”, którego celem jest przede wszystkim wzrost poziomu kompetencji po stronie pracowników podmiotów leczniczych w zakresie wykorzystania udostępnionych sukcesywnie centralnych e-usług (m.in. e-recepty czy e-skierowania oraz tworzenia i wymiany elektronicznej dokumentacji medycznej). W ramach projektu w latach 2019-2021 zaplanowano organizację na terenie całego kraju 330 szkoleń dla pracowników POZ oraz 660 dla szpitali. Wszystkie informacje dotyczące szkoleń znajdują się pod adresem <https://csioz.gov.pl/akademia-csioz/szkolenia-z-edm/>

M.J.: Czy planujecie uruchomienie kolejnych usług publicznych w ramach projektu P1?

M.B. (CSIOZ): Poza wskazanymi już głównymi e-usługami (e-recepta, e-skierowanie, elektroniczna dokumentacja medyczna) planujemy również: zapewnić na Internetowym Koncie Pacjenta dostęp do zwolnień lekarskich; zapewnić możliwość wystawiania deklaracji wyboru lekarza, pielęgniarki i położnej podstawowej opieki zdrowotnej (POZ); umożliwić wystawianie e-recept i skierowań / e-skierowań przez asystentów medycznych; wysłać powiadomienia do pacjentów o wykupieniu przez nich leków, które zostały wycofane lub wstrzymane w obrocie; wdrożenie patient summary; umożliwić obsługę recept transgranicznych.

M.J.: E-zdrowie: najważniejsze trendy w sektorze usług zdrowotnych w 2020 roku to...

M.B. (CSIOZ): W szerszym kontekście, wśród najważniejszych trendów należy wyróżnić: telemedycynę – takie e-usługi w ochronie zdrowia jak e-recepta, e-skierowanie, elektroniczna dokumentacja medyczna czy eZLA stają się fundamentem dla rozwoju telemedycyny; uczenie maszynowe – tworzenie i wykorzystanie automatycznych systemów potrafiących doskonalić się przy pomocy zgromadzonego doświadczenia – zebranych danych; wearables (IoT), czyli Internet Rzeczy. Koncepcja, zgodnie z którą m.in. smart – przedmioty czy czujniki komunikują się ze sobą, gromadzą, przetwarzają lub wymieniają zebrane dane. W ochronie zdrowia przykładem mogą być opaski monitorujące funkcje życiowe, które np. w Polsce otrzymują osoby starsze. Dzięki nim monitorowany jest stan zdrowia ich posiadaczy. Opaski te pozwalają także na wezwanie pomocy w sytuacjach krytycznych.; chatbot (NLP) – wykorzystywanie w zakresie usług medycznych programów komputerowych, których zadaniem jest prowadzenie konwersacji przy użyciu języka naturalnego bądź

interfejsu tekstowego. Zabieg ten ma na celu stworzenie u rozmówcy wrażenia rozmowy z żywym człowiekiem.

W węższym kontekście, odnoszącym się ściśle do zaplanowanych i konsekwentnie wdrażanych przez CSIOZ rozwiązań, rok 2020 będzie oznaczał kontynuację realizacji strategicznych dla obszaru zdrowia projektów w tym przede wszystkim: kontynuację prac związanych z rozwojem usług e-zdrowia w Polsce. Oprócz e-recepty, pracami nad e-skierowaniem i Elektroniczną Dokumentacją Medyczną EDM będą to kolejne projekty systemów umożliwiających wymianę danych pomiędzy podmiotami na poziomie centralnym (info poniżej). CSIOZ udostępnił w 2019 roku nową platformę rejestrów medycznych PR2.0., cechującą się wzrostem wydajności systemu i nowymi funkcjonalnościami. Zmiany te wydatnie wpłyną na jakość i komfort pracy jej użytkowników. Pierwszym przepisany na nową platformę rejestr jest Rejestr Aptek. W 2020 roku prowadzone będą prace nad udostępnieniem kolejnych rejestrów. We współpracy z Politransplantem, ale również pozostałymi instytucjonalnymi uczestnikami obszaru transplantacji w Polsce, CSIOZ będzie w 2020 roku kontynuował prace nad nowym cyfrowym systemem obsługi działań związanych z transplantacjami. Będzie on zawierał informacje dotyczące dawców oraz biorców narządów tkanek i komórek krwiotwórczych z Polski i z zagranicy. 2020 rok to dla CSIOZ okres kontynuacji i intensywnych prac związanych z realizacją projektu e-Krew. Obejmuje on budowę systemu informatycznego odpowiadającego na potrzeby centrów krwiodawstwa i krwiolecznictwa oraz instytucji nadzorujących system publicznej służby krwi: Ministerstwa Zdrowia, Narodowego Centrum Krwi, Instytutu Hematologii i Transfuzjologii, a także dawców i kandydatów na dawców. ■

Wieści z NIL

Lekarzu! W przypadku niewystawienia lub braku anulowania e-ZLA, PUE ZUS informuje pacjenta, że miałeś dostęp do jego danych osobowych.

Prezes ZUS Gertruda Uścińska zwróciła się do prezesa NRL Andrzeja Małty z prośbą o rozpowszechnienie w środowisku lekarskim informacji, przypominającej o sposobie działania funkcji portalu Platformy Usług Elektronicznych (PUE) ZUS pod kątem ochrony danych osobowych.

W sytuacji, gdy lekarz w procesie wystawiania zwolnienia lekarskiego lub jego anulowania uzyska dostęp do danych pacjenta, a następnie nie zakończy procesu wystawieniem lub anulowaniem e-ZLA, osoba ubezpieczona (pacjent), której dane dotyczą, otrzymuje na swój profil na PUE ZUS informację o treści: „W dniu [data] lekarz [imię, nazwisko] o numerze prawa wykonywania zawodu [numer] uzyskał dostęp do Twoich danych, nie zakończony wystawieniem zaświadczenia lekarskiego lub jego anulowaniem”.

Dla pacjenta jest to sygnał do zastanowienia, czy w dniu wskazanym w powiadomieniu miała miejsce wizyta u tego konkretnego lekarza oraz czy w jej trakcie lekarz zamierzał wystawić lub anulować zwolnienie lekarskie. Jeśli tak, to uzyskanie dostępu do danych prawdopodobnie było działaniem prawidłowym. W przypadku, gdy wizyta nie miała miejsca i tym samym nie ma podstaw do uzasadnienia postępowania lekarza – pacjent może skierować na lekarza skargę do prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.

Prezes ZUS zaznacza, że lekarze nie zawsze mają świadomość, że takie działanie jest odnotowywane oraz że informacja o uzyskaniu dostępu do danych pacjenta jest temu pacjentowi przekazywana.

ZUS podjął działania, które mają zapobiec wzbudzającym wątpliwości sytuacjom. W IV kwartale tego roku, w kreatorze wystawiania e-ZLA w PUE ZUS pojawi się dodatkowy komunikat, który zwróci uwagę lekarza na fakt, że jeśli wyszuka dane pacjenta bez wystawienia lub anulowania zwolnienia to informacja o takiej sytuacji zostanie automatycznie przekazana do pacjenta. Takie rozwiązania mają być rekomendowane wśród producentów aplikacji gabinetowych.

Reklama

drEryk

oprogramownie stworzone
przez lekarzy dla lekarzy

proste i szybkie wystawianie
e-recept

pełna zgodność z EDM

sprawdź na www.drEryk.pl

SIEĆ 5G

Czy to badanie przesiewowe dla ludzkości?

Tekst Karol Kozak

5G to piąta generacja ruchomych sieci telekomunikacyjnych, stanowiąca istotny krok w ewolucji dzisiejszych sieci LTE czwartej generacji. 5G korzysta z energii częstotliwości radiowych (RF-EMF) do nadawania i odbierania głosu oraz danych, zapewniając łączność w miejscach zamieszkania i przebywania ludzi. Typowy czas nadania i odebrania sygnału dla sieci 3G wynosił 100 milisekund, dla sieci 4G wynosi około 30 milisekund, a w sieci 5G osiąga wartość jednej milisekundy.

Technologia 5G działa tylko na krótkich dystansach. Sygnał słabo przechodzi przez materiał stały, konieczne jest więc postawienie wielu nowych anten – co 10 lub 12 domów na terenach miejskich. Fale elektromagnetyczne będą miały dodatkowe, wyższe niż dotąd, częstotliwości. Sygnał, który płynie z anteny, choć sam się nie zmienia, obsługuje telefony komórkowe w różny sposób. Nie czyni dużej różnicy, niezależnie od tego, czy w otoczeniu jest jeden czy 100 telefonów komórkowych. Pole elektromagnetyczne pochodzące ze smartfona może być w największym przesyle danych większe niż to płynące od anteny. Ale jedno i drugie pole jest tak samo niskie. Pole elektromagnetyczne wysokiej częstotliwości radiowej wywołuje

Fot. z archiwum autora

w organizmach żywych konkretne efekty biologiczne, znaczenie ma jednak jeszcze jego moc. Nadal nie zbadano ich wpływu na organizm. Możemy jednak podzielić te efekty na termiczne i pozatermiczne.

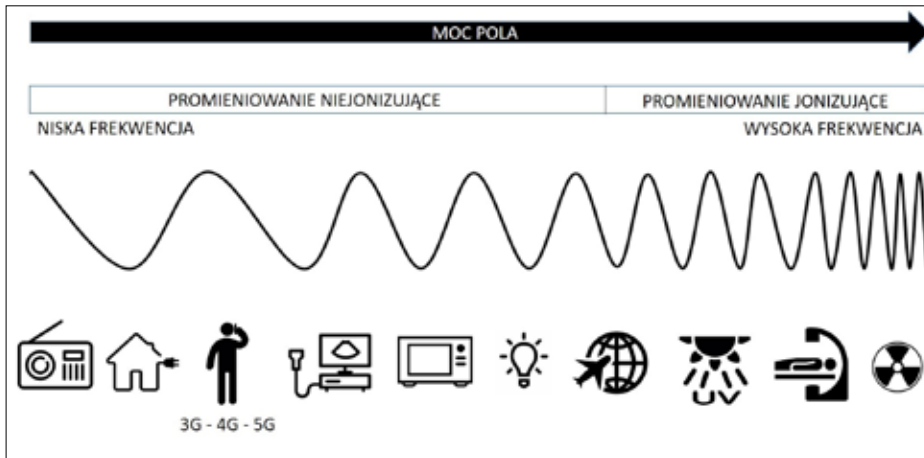
Efekty termiczne

Podwyższa temperaturę tkanek i może wpływać na ekspresję genów. Podczas jednorazowej ekspozycji wzrost temperatury skóry i tkanki podskórnej może wynieść nawet 2-3 stopnie Celsjusza. Kiedy fale RF-EMF natrafiają na ludzkie ciało, przenikają do górnych warstw skóry i są przez nie absorbowane. W dotkniętych tym procesem częściach ciała powstaje ciepło.

Ciało ludzkie może zniwelować wzrost temperatury nawet o cztery stopnie. Ciepło odprowadzane jest wówczas przez układ krwionośny. Dla telefonów komórkowych nadano barierę i określono ten parametr jako poziom oddziaływania rozgrzewają-

Z telefonów komórkowych korzysta obecnie około 5,5 mld osób na całym świecie. Zostały one wprowadzone do sprzedaży bez wcześniejszego zbadania ich ewentualnej szkodliwości. Na tej podstawie wiele osób wyciąga szalony wniosek, że głowa im się napromieniowuje, co w konsekwencji prowadzi do powstawania guzów mózgu.

Rysunek 1. Wpływ pola elektromagentycznego na człowieka dla różnych rodzajów promieniowania

cego (SAR). Nie może być on zbyt wysoki, aby promieniowanie nie uszkodziło wrażliwej tkanki oka. Wartość graniczną ustalono na 2 W/kg. Faktyczna moc nadawcza telefonów jest najczęściej znacznie niższa od maksymalnej dozwolonej.

Diametralna zmiana szybkości transmisji między drugą i trzecią generacją stanowiła szok. Trzecia generacja umożliwiła bowiem stałe połączenie z internetem. Telefonii komórkowa utraciła wtedy to, co miała najistotniejsze – przestała być wyłącznie przekaznikiem rozmów. Za sprawą zwiększenia szybkości transmisji możliwy stał się przekaz danych. Udało się to uzyskać, podtrzymując wartości SAR. Dzisiaj doszliśmy do momentu, w którym pojawił się Internet Rzeczy (IoT, to zbiór rozwiązań technologicznych, które mają za zadanie, w dużym uproszczeniu, zautomatyzować nasz dom, biuro, miasto) czy komunikacja między maszynami, w medycynie – telemedycyna, obsługa urządzeń diagnostycznych w szpitalu. Szybkość transmisji, jaka występowała w poprzednich generacjach 3G i 4G, już nie wystarcza. Dlatego powstała sieć 5G, która wpływa na człowieka tak samo, jak jej poprzedniczki. Pomimo wyższych częstotliwości działania w 5G, promieniowanie emitowane przez nadajniki jest promieniowaniem niejonizującym i o niskiej mocy. Czyli takim, które nie przenika ludzkiego organizmu (barierę stanowi skóra) i nie powoduje uszkodzenia jego elementów molekularnych. Dodatkowo, emitowane fale mają dużo mniej energii niż choćby światło widzialne: żarówka bądź dużo mocniejsze słoneczne promienie UV.

Efekty pozatermiczne: biologiczne i kliniczne

Jak się okazuje, niekorzystny wpływ na nasze ciało mogą mieć także efekty nie-

wywołujące bezpośredniego ogrzania tkanek. Należą do nich:

- stymulacja namnażania się komórek,
- procesy zapalne,
- zaburzeniami metaboliczne,
- bóle głowy, problemy z koncentracją, problemy ze snem, depresja, brak energii.

Niektóre osoby łączą bóle głowy lub bezsenność z promieniowaniem radiowym i określają siebie samych jako elektrowrażliwych. Wiele badań sugeruje jednak, że elektrowrażliwość nie istnieje, a dolegliwości te mają podłoże psychiczne – wywołuje je strach przed promieniowaniem.

Wpływ na implanty i rozruszniki

W celu ochrony osób z rozrusznikami serca i inteligentnymi implantami stworzono nawet specjalną wartość graniczną takiego promieniowania, której żaden nadajnik nie może przekroczyć. Urządzenia medyczne implantowane do organizmu spełniają normy emisji pól magnetycznych w środowisku człowieka.

Wzrok – 5G koreluje z ilością czasu spędzaną przy smartfonie

Tutaj musimy wspomnieć o tym, że smartfony, a w szczególności niebieskie światło, niszczy nasze oczy, uszkadzając siatkówkę. Według badań, długotrwałe narażenie na niebieskie światło może prowadzić nawet do ślepoty. Zbyt długa ekspozycja na niebieskie światło powoduje, że w komórkach fotoreceptorowych oczu powstają szkodliwe cząsteczki. Uszkodzenie wspomnianych komórek prowadzi do zwyrodnienia plamki żółtej. Komórki receptorowe się nie regenerują. Musimy jednak podkreślić, że nie ma to bezpośredniego związku z technologią 5G. Pośredni tak, ponieważ będziemy

► **PROF. DR HAB.**

KAROL KOZAK

Jest związany z Wydziałem Medycznym Politechniki w Dreźnie (Medical Faculty, Technical University Dresden), gdzie prowadzi badania z zakresu biomedycyny i bioinformatyki. Specjalizuje się w stosowaniu narzędzi informatycznych w badaniach medycznych, ze szczególnym uwzględnieniem technik obrazowania. Profesor na Wydziale Informatyki Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu.

korzystać jeszcze dłużej ze smartfonów. Rozwiązaniem tego problemu jest zastosowanie okularów filtrujących niebieskie światło emitowane przez telefony i monitory oraz unikanie korzystania z urządzeń elektronicznych w ciemności, ew. zmiana barwy ekranu.

5G nie jest badaniem przesiewowym – eksperymentujemy na ludzkości od wprowadzenia elektryczności

Zastanawiające jest to, że choć boimy się RF-EMF, to skupiamy się głównie na telefonach i 5G, zapominając o całym pozostałym elektromagnetycznym otoczeniu, które tworzą różnorodne, użytkowane przez nas urządzenia elektryczne i elektroniczne. Pole elektromagnetyczne to stan przestrzeni, w którym płyną fale elektromagnetyczne. Fala elektromagnetyczna istnieje tam, gdzie płynie prąd zmienny w czasie. Jeżeli gdziekolwiek płynie prąd zmienny w czasie, tam istnieje fala lub pole elektromagnetyczne. Przy czym o fali mówi się przy częstotliwościach wysokich, a o polu elektromagnetycznym w momencie, gdy mamy do czynienia z niskimi częstotliwościami.

W ścianach pomieszczeń, w których dziś przebywamy, są przewody zasilające m.in. gniazdko w prąd. Prądy, które tam płyną, żeby zasilić komputer czy lampę, też odpowiadają za powstanie pola elektromagnetycznego. Współczesna cywilizacja od drugiej połowy XIX wieku jest zanurzona w świecie elektromagnetycznym. Bez względu na to, czy tego chcemy, czy nie, jesteśmy w tym elektromagnetycznym świecie (wypowiedź prof. Andrzeja Krawczyka).

Na przestrzeni ostatnich trzydziestu lat opublikowano tysiące artykułów na temat wpływu pól elektromagnetycznych na zdrowie człowieka. Dyskusja pomiędzy ekspertami jest zacięta, »

a problem potęguje fakt, iż część z ich badań sponsorują firmy, w interesie których nie leży bynajmniej prawda, a obrona własnej pozycji na rynku. Tak jest w przypadku branży telekomunikacyjnej. Z telefonów komórkowych korzysta obecnie około 5,5 mld osób na całym świecie. Zostały one wprowadzone do sprzedaży bez wcześniejszego zbadania ich ewentualnej szkodliwości. Na tej podstawie wiele osób wyciąga szalony wniosek, że głowa im się napromieniowuje, co w konsekwencji prowadzi do powstawania guzów mózgu.

Na podstawie wyników badań naukowych nie można obecnie wykluczyć wpływu pola elektromagnetycznego na powstanie i rozwój chorób onkologicznych, ale też dowody na taki związek są niejednoznaczne. Teoretycznie możliwe są niepożądane pozatermiczne oddziaływania telefonu komórkowego, które mogą wystąpić także przy bardzo małej mocy nadawczej. Nikt nie jest jednak w stanie autorytarnie stwierdzić, że dane problemy zdrowotne są skutkiem właśnie takich oddziaływań. Śledząc światową literaturę fachową, można zauważyć, że coraz mniej jest artykułów, w których zajmowano by się problemem ewentualnej szkodliwości. W tej chwili badania światowych ośrodków naukowych koncentrują się na znalezieniu zależności między polem elektromagnetycznym a żywymi komórkami.

Pola elektromagnetyczne, wytwarzane przez smartfony i stacje bazowe telefonii, wpływają na pracę komórek organizmu. Wciąż jednak niewiele wiadomo o ich wpływie na zdrowie, zwłaszcza w kontekście sieci 5G. Są to pola o słabej mocy i małej częstotliwości oraz o promieniowaniu typu niejonizującego.

IoT w organizmie

Szacuje się, że przy zwiększonej liczbie przekazników 5G (nawet w obrębie domów, sklepów i szpitali), „od 10 do 20 miliardów po-

łączeń” (do lodówek, pralek, kamer monitoringu, samochodów i autobusów bez kierowcy itd.) stanowić będzie IoT. Amerykańscy badacze szukają mechanizmów komunikacji elektromagnetycznej między poszczególnymi częściami ciała – czegoś podobnego do internetu rzeczy IoT, tylko w odniesieniu do organów. Chodzi o to, żeby organy wzajemnie się informowały o swoich kłopotach nie tylko drogą przesyłu informacji genetycznej za pomocą układu krwionośnego. To znacznie bardziej interesuje świat nauki, niż ewentualna szkodliwość pól elektromagnetycznych.

Podsumowanie

Możemy wywnioskować, że sieć 5G nie jest bardziej niebezpieczna niż sieci poprzednich generacji. Pomimo nieco wyższych częstotliwości działania, promieniowanie emitowane przez nadajniki 5G jest promieniowaniem niejonizującym. Czyli takim, które nie przenika ludzkiego organizmu, powodując uszkodzenia DNA. Ponadto, emitowane fale mają dużo mniej energii niż choćby światło widzialne (rys. 1).

Obecne ograniczenia dotyczące emisji promieniowania elektromagnetycznego przez urządzenia telekomunikacyjne są jednymi z najbardziej restrykcyjnych na świecie. Wiele różniących się od siebie wyników badań nie daje podstaw do odwołania komórkowego alarmu. Mimo to, w miarę możliwości, starajmy się minimalizować obciążenie naszego ciała falami pochodzącymi z telefonów komórkowych. Chociażby po to, by oszczędzić swoim oczom ekspozycji na niebieskie światło. Istniejące (choć ograniczone) dowody świadczące o możliwości szkodliwego oddziaływania RF-EMF na ludzi oraz stale rosnąca liczba źródeł RF-EMF mogą budzić obawy społeczeństwa. Stąd też konieczne jest stałe monitorowanie poziomów RF-EMF w środowisku. Dokładne zbadanie tych fal i ich wpływu na organizm wymaga po prostu czasu. ■

UWAGA!

PRZEDSIĘBIORCY Z BRANŻY TECHNOLOGII BIOMEDYCZNYCH

Narodowe Centrum Badań i Rozwoju oraz Województwo Dolnośląskie ogłasza konkurs 1.2.A "Wsparcie dla przedsiębiorstw chcących rozpocząć lub rozwinąć działalność B+R – z NCBR".

KONKURS DOTYCZY:

Obszarów badawczych: technologii robotowych i automatyzacji, technologii mikro- i nano-inżynierijnych oraz nowoczesnych technologii materiałowych i farmaceutycznych.

Dofinansowanie można otrzymać na:

- prowadzenie prac rozwojowych (eksperymentalnych prac rozwojowych) oraz wdrożenie wyników tych prac;
- zakup i dostosowanie do wdrożenia wyników prac B+R oraz praw własności intelektualnej (m.in. patentów, licencji, know-how lub innej nieopatentowanej wiedzy technicznej);
- wdrożenie wyników tych prac (tylko w przypadku MSP), rozumianym jako wprowadzenie wyników eksperymentalnych prac rozwojowych do własnej działalności gospodarczej.

Termin składania wniosków: do 31 stycznia 2020 roku!

Zainteresowanych zachęcamy do kontaktu z naszymi doradcami:

tel. 882 404 060 501 017 737 518 762 317

www.eurolider.pl

TERMIN
20-22 marca 2020 r.

MIEJSCE
Centrum Kongresowe
Międzynarodowych Targów Poznańskich

ORGANIZATOR
Wydawnictwo Termedia, wydawca czasopism
Lekarz POZ i Przewodnik Lekarza Top Medical Trends

PATRONAT NAUKOWY
Polskie Towarzystwo Medycyny Rodzinnej
oraz Katedra i Zakład Medycyny Rodzinnej
Uniwersytetu Medycznego
im. Piastów Śląskich we Wrocławiu

WIĘCEJ INFORMACJI NA
www.TOPMEDICALTRENDS.PL

LEKARZE NA MEDAL

– SZACHOWE PODSUMOWANIE ROKU

Podczas XVII Mistrzostw Polski Lekarzy w Szachach Dolnośląską Izbę Lekarską reprezentowała drużyna w składzie (od lewej): Jacek Filarski, Przemysław Krupa, Jarosław Chrebor i Konrad Kokurewicz. Panowie zdobyli brązowy medal.

W listopadzie 2019 roku zakończyły się kolejne rozgrywki w szachach szybkich P-15 o Mistrzostwo Dolnośląskiej Izby Lekarskiej we Wrocławiu. Mieliśmy zaplanowanych sześć turniejów, ale z uwagi na Mistrzostwa Polski Lekarzy, przeprowadziliśmy ich pięć. W tym roku zwycięzcą został Jarosław Chrebor, drugie miejsce zajął Paweł Dusza, a trzecie Przemysław Krupa, który zdobył tyle samo punktów co Jan Klempous, ale o wyższym miejscu zdecydowała liczba odbytych turniejów. W zawodach uczestniczyło średnio 10 osób.

Fot. z archiwum J.Ch.

Z kolei w dniach 4-6 października 2019 r. odbyły się w Kielcach XVII Mistrzostwa Polski Lekarzy w Szachach. W tym roku naszą izbę reprezentowaliśmy w składzie: Przemysław Krupa – specjalista chirurgii stomatologicznej, Jarosław Chrebor – specjalista medycyny pracy, Jacek Filarski – specjalista radiologii i diagnostyki obrazowej oraz, po raz pierwszy, Konrad Kokurewicz – specjalista medycyny rodzinnej. W mojej opinii wyniki indywidualnie nie były takie, jakich się spodziewaliśmy (miejsca w pierwszej i drugiej dziesiątce w Polsce), ale drużynowo wśród wszystkich izb lekarskich uplasowaliśmy się na trzeciej pozycji, zdobywając po raz pierwszy brązowe medale. Co ciekawe, w przebiegu całych zawodów, aż do jedenastej rundy (a było ich trzynaście), zajmowaliśmy czwarte

miejsce. Po dwunastej rundzie remisowaliśmy z OIL w Warszawie, a w ostatniej wywalczyliśmy brąz.

Ważne jest to, że udało nam się zmobilizować do wyjazdu, reprezentować Dolny Śląsk i osiągnąć sukces. Przypominamy, że w poprzednich latach wracaliśmy z Mistrzostw Polski ze złotymi i srebrnymi krążkami. Dlatego naszym celem jest kontynuacja oraz rozwój naszej sekcji szachowej. Mamy nadzieję, że dołączą do nas nowi lekarze, a także studenci kończący Uniwersytet Medyczny.

Dziękujemy prezesowi DRL dr. n. med. Pawłowi Wróblewskiemu oraz przewodniczącej Komisji Sportu, Turystyki i Rekreacji DRL lek. Małgorzacie Niemiec za przychylność, udostępnienie sali do ćwiczeń i wszelką pomoc, którą otrzymujemy.

Jarosław Chrebor,
wiceprzewodniczący sekcji szachowej

Opis zdjęć ze s. 32-33

1. Na pierwszym planie (od lewej): dr hab. Andrzej Wojnar, prof. nadzw. NWSM – wiceprezes DRL, dr Zbigniew Hałat – zastępca dyrektora DOW NFZ ds. medycznych, prof. Bogdan Łazarkiewicz – rektor wrocławskiej AM w latach 1987–1990, dr n. med. Włodzimierz Bednorz – przewodniczący DIL w latach 1992–2001.
2. Od lewej: Michael Schulte Westenberg – dyrektor biura Saksońskiej Izby Lekarskiej, Barbara Klepsch – minister ds. społecznych Saksonii, dr Erik Bodendieck – prezes Saksońskiej Izby Lekarskiej, Małgorzata Calińska-Mayer – radna Sejmiku Województwa Dolnośląskiego, Jarosław Kresa – wicewojewoda dolnośląski, Marcin Krzyżanowski – wicemarszałek województwa dolnośląskiego, Jacek Pluta – zastępca przewodniczącego Departamentu Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego we Wrocławiu, prof. Andrzej Matyja – prezes Naczelnej Izby Lekarskiej, dr n. med. Jacek Kozakiewicz – wiceprezes NRL i Śląskiej Izby Lekarskiej.
3. Przemówienie powitalne wygłosił dr n. med. Paweł Wróblewski – prezes Dolnośląskiej Rady Lekarskiej.
4. Wśród gości lekarzy i senator Rafał Ślusarz oraz dr n. med. Mirosław Lubiński – przewodniczący Komisji Polityki Społecznej, Zdrowia i Rodziny Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego.

5. Z okazji jubileuszu 30-lecia DIL dr n. wet. Wojciech Hildebrand – prezes Dolnośląskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej podarował władzom Izby obraz.
6. Gościem honorowym była podczas obchodów Barbara Klepsch – minister ds. społecznych Saksonii.
7. Dr Erik Bodendieck – prezes Saksońskiej Izby Lekarskiej rozpoczął swoje przemówienie po polsku.
8. Doktor n. med. Jacek Kozakiewicz wręczył dr. n. med. Igorowi Chęcińskiemu, prezesowi DRL VI kadencji, odznaczenie Zasłużony dla Lekarzy „Pro Medico” przyznane przez Kapitułę Śląskiej Izby Lekarskiej. Doktora Chęcińskiego uhonorowała także złotą odznaką OIL w Łodzi.
9. Rozmawiają (od lewej): lek. dent. Barbara Polek – przewodnicząca Delegatury DIL w Jeleniej Górze, lek. Małgorzata Niemiec – sekretarz DRL i prof. Andrzej Matyja – prezes NIL.
10. Niezwykły prezent podarowała władzom DIL dr Marzena Plucińska – prezes ORL w Zielonej Górze.
11. Małgorzata Calińska-Mayer – radna Sejmiku Województwa Dolnośląskiego odczytała list gratulacyjny od przewodniczącego Sejmiku Województwa Dolnośląskiego Andrzeja Jarocha. Sejmik uhonorował Izbę Złotą Odznaką Zasłużony dla Województwa Dolnośląskiego za osiągnięcia w ramach działań statutowych sukcesy.
12. Na pierwszym planie: dr n. med. Wiesław Prastowski ze Stowarzyszenia Lekarzy Dolnośląskich i Wychowanków

- Medycyny Wrocławskiej, prof. Andrzej Hendrich – dziekan Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, Janusz Szulik – prezes Zarządu TU INTER Polska SA, Anna Knotz – dyrektor oddziału wrocławskiego TU INTER Polska SA, dr n. med. Piotr Knast – wiceprezes DRL.
13. Minione 30 lat wspominają (od lewej): dr hab. Barbara Bruzewicz-Miklaszewska, lek. Krystyna Kochman, lek. Grażyna Ossowska.
 14. Gratulacje i życzenia pomyślności przekazała zebranych lek. dent. Jolanta Smerkowska-Mokrzycka – prezes Okręgowej Izby Lekarskiej w Opolu.
 15. W imieniu prezydenta Wrocławia Jacka Sutryka prezent z okazji 30-lecia DIL wręczył prezesowi DRL Jacek Pluta – zastępca dyrektora Departamentu Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego we Wrocławiu.
 16. Wśród gości byli również: mgr farm. Paweł Łukasiński – prezes Dolnośląskiej Izby Aptekarskiej (na pierwszym planie), Maria Pałeczka – przewodnicząca Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych w Wałbrzychu (trzecia w pierwszym rzędzie), Anna Szafran – przewodnicząca Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych we Wrocławiu (czwarta w pierwszym rzędzie), prof. Romuald Zdrojowy – prorektor ds. klinicznych Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu.

Tekst Aleksandra Solarewicz

► Prezes DRL dr n. med. Paweł Wróblewski wręczył Jubilatowi statuetkę prof. Jana Mikulicza-Radeckiego – patrona DIL. Dr Dariusz Lewera – przewodniczący Kapituły i dr hab. Barbara Bruziewicz-Mikłaszewska wyróżnienie im. prof. Zdzisława Wiktora – statuetkę „Stetoskop prof. Zdzisława Wiktora”.

Miałem w życiu szczęście. 90-lecie urodzin prof. dr. hab. Bogdana Łazarkiewicza

– Nasze miasto po II wojnie było odbudowywane z miłością i profesor należy do tych, którzy je wtedy odbudowywali – mówił prezydent Wrocławia Jacek Sutryk w sali konferencyjnej hotelu Haston 25 października 2019 roku. Tam właśnie prof. dr hab. h.c. mult. Bogdan Łazarkiewicz, w otoczeniu rodziny i licznych gości świętował 90-lecie urodzin. Znany całym pokoleniom lekarzy jako poważny i pełen godności osobistej nauczyciel i rektor wrocławskiej Akademii Medycznej, w tych chwilach nie krył wzruszenia. Z bliskim w oku opowiadał o swoim pracowitym i ciekawym życiu. W kolejnych rozdziałach opowieści powtarzało się słowo „szczęście”.

Nie sposób wymienić wszystkich znakomych gości, bo i nie sposób wymienić wszystkich zasług i dokonań Jubilata, który jest uznanym w kraju i za granicą autorytetem w dziedzinie chirurgii. Profesor Bogdan Łazarkiewicz jest kontynuatorem szkoły naukowej prof. Wiktora Brossa, która wydała wielu znakomych chirurgów. Przypomnieli o tym prof. Wojciech Kielan, obecny kierownik II Katedry i Kliniki Chirurgii Ogólnej i Chirurgii Onkologicznej USK, prof. dr hab. Zygmunt Grzebieniak – uprzedni kierownik Kliniki i bezpośredni następca prof. Łazarkiewicza na tym stanowisku – oraz dr n. med. Paweł Wróblewski, prezes Dolnośląskiej Rady Lekarskiej.

Portret w todze rektorskiej

Profesor dr hab. Bogdan Łazarkiewicz urodził się w 1929 roku w Mokreszy koło Częstochowy. Dalsze lata spędził w majątku rodziców w Lubicy (pow. jasielski). W 1946 r. rodzina przeniosła się na Dolny Śląsk. Tu w 1949 r. zaczął studia na ówczesnym Wydziale Lekarskim Uniwersyte-

tu i Politechniki Wrocławskiej. Ukończył je w 1954 r., już na Akademii Medycznej (utworzonej w 1950 r.). Już od III roku studiów pracował w Katedrze i Zakładzie Anatomii Opisowej pod kierunkiem prof. Tadeusza Marciniaka. Równolegle, od roku 1954 pracował na Oddziale Chirurgicznym Szpitala im. L. Rydygiera. W latach 1959–1961 odbywał służbę wojskową, wówczas pracował jako chirurg w 4. Wojskowym Szpitalu Okręgowym we Wrocławiu.

„*Hominem te esse memento*” – brzmi motto profesora od początku pracy zawodowej. – I to się w życiu zawsze zwraca – podkreśla prof. Bogdan Łazarkiewicz. Od 1961 r. aż do emerytury był pracownikiem naukowym II Katedry i Kliniki Chirurgicznej, którą kierował następnie w latach 1980–2000. W okresie 1978–1984 (przez dwie kadencje) był prorektorem, a w latach 1987–1990 rektorem wrocławskiej AM (wybrany ponownie w prawyborach w 1990 r., sam zrezygnował, chcąc poświęcić się w całości chirurgii). W tym czasie wykształcił całe pokolenia młodych chirurgów, spośród których 3 zostało profesorami i kierownikami klinik. Wypromował 22 doktorów nauk medycznych i 4 doktorów habilitowanych. Był recenzentem i promotorem 5 doktoratów honoris causa. Przez 17 lat był konsultantem ds. chirurgii dla województwa dolnośląskiego i przewodniczącym Zespołu Specjalistów Regionalnych. Jego imponujący dorobek naukowy obejmuje ponad 263 prace, autorstwo 3 książek i redakcję kolejnych 4 oraz kilku skryptów dla studentów.

Profesor dr hab. Bogdan Łazarkiewicz ma I i II stopień specjalizacji z chirurgii, doktorat, tytuły naukowe profesora nadzwyczajnego i zwyczajnego. Dwukrotnie nadano mu tytuł doktora honoris causa (Wydział Medycyny Weterynaryjnej AR we Wrocławiu i Wydział Lekarski wrocławskiej AM). Jest członkiem zwyczajnym oraz członkiem honorowym wielu towarzystw naukowych zagranicznych i krajowych, m.in. Towarzystwa Chirurgów Polskich, Polskiego Towarzystwa Anestezjologii i Intensywnej Terapii, Deutsche Gesellschaft für Chirurgie, International College of Surgeons Poland Section, Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego. Od 1989 do 1991 r. był prezesem Zarządu Głównego Towarzystwa Chirurgów Polskich i w 1991 roku zorganizował 55. Kongres Chirurgów Polskich we Wrocławiu. Profesor dr hab. Bogdan Łazarkiewicz został uhonorowany wieloma nagrodami, medalami i odznaczeniami. Są to m.in.: Medal Komisji Edukacji Narodowej, Złoty Krzyż Zasługi oraz Krzyże Polonia Restituta – Kawalerski, Oficerski i Komandorski, a także prestiżowy dla lekarza Medal Gloria Medicinæ.

Nic więc dziwnego, że tego październikowego dnia wychowankowie, patrząc to na profesora siedzącego w pierwszym rzędzie w otoczeniu rodziny, to znów na jego fotografię portretową w birecie i todze rektorskiej, wyświetlaną na ekranie, deklarowali: „To jest nasz mistrz”.

Tęskniąc do „Skłodowskiej-Curie”

Profesor dr hab. Zygmunt Grzebieniak wspomina chwile, gdy prof. Łazarkiewicz odchodził na emeryturę, a było to w roku 2000. – Profesor tłumaczył, że ukończył 70 lat i nie chce blokować etatu. On zawsze nam powtarzał, że trzeba wiedzieć, kiedy odejść, zrobić to w porę i umieć odejść – mówi. Tego dnia, jako ustępujący kierownik, pożegnał się ze wszystkimi i przeprosił, jeśli kogoś skrzywdził. – Teraz my wszyscy tęsknimy do historycznej kliniki przy Skłodowskiej-Curie, w której pracował prof. Jan Mikulicz-Radecki, a po II wojnie prof. Wiktor Bross – dodaje prof. Grzebieniak. Warto dodać, że odchodząc na emeryturę, prof. Łazarkiewicz zadeklarował gotowość pomocy konsultacyjnej odnośnie do pacjentów oraz spraw naukowych. Odżegnał się jednocześnie od ingerowania w codzienną pracę katedry i kliniki.

– Nasz mistrz przychodzi teraz do kliniki przy ul. Borowskiej, mimo że jest na emeryturze – uśmiechał się Piotr Pobrotyn, dyrektor Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego. – Nie opuszcza żadnego posiedzenia naukowego, żałobnego, czy też towarzyskiego Senatu. Jest obecny na inauguracji kolejnego roku akademickiego, podczas promocji doktorskich. Zawsze elegancki, pełen godności – dodał prof. Piotr Ponikowski, p.o. rektora Uniwersytetu Medycznego. – Pan profesor często pojawia się w izbie lekarskiej – potwierdzał dr Paweł Wróblewski, prezes DRL, który przed laty zdawał egzamin u prof. Łazarkiewicza i pamięta go z pracy w Szpitalu Kolejowym. – Zawsze chciałem być takim rektorem jak Pan – zwrócił się do Jubilata prof. Marek Ziętek, długoletni rektor wrocławskiego Uniwersytetu Medycznego. »

Prezent dla Jubilata od prof. Wojciecha Kielana.

Fot. A. S.

– To prof. Bogdan Łazarkiewicz przeprowadził pierwsze demokratyczne wybory rektora naszej uczelni – przypomniał. Egzamin u profesora? Niezapominane przeżycie. – Poszedłem na egzamin „z głowy i szyi”, zadowolony, przygotowany... A tu „leczenie otwartego złamania przedramienia”, „wymień rodzaje sztucznych rozruszników serca” i „leczenie przepukliny pachwinowej”. „Ooo???” Marek odpowiedział na wszystkie pytania, ale najwyraźniej nie był to jego olśniewający sukces. – No, panie kolego. Trójkę mógłbym panu dać... – zaczął prof. Łazarkiewicz. – Ależ ja miałem odpowiadać z głowy i szyi – tłumaczył się student, który wciąż nie tracił nadziei. – Ach tak? – ożywił się profesor – to niech pan siada. Teraz będę pana pytać z głowy i szyi!

„Ty masz być u mnie!”

– Nigdy nie sądziłem, że dożyję 90. roku życia – przyznał Jubilat, gdy wystuchawszy wystąpień oraz odczytu licznych listów gratulacyjnych, sam zabrał głos. – Urodziłem się – proszę pomyśleć – w pierwszej połowie ubiegłego wieku... W rodzinie katolickiej, patriotycznej... Profesor cofnął się w czasie do pamiętnej nocy majowej w 1935 roku, gdy do okna domu rodzinnego w Lublicy zapukał policjant z wieścią o śmierci marszałka Piłsudskiego. Państwo Łazarkiewiczowie zbudzili dzieci, polecając im się ubrać, by tę chwilę zapamiętały na zawsze. Potem była II wojna. Po niej przyjazd na Dolny Śląsk i nauka w ząbkowickim liceum. – „*Quo usque tandem abutere, Catilina, patientia nostra? quam diu etiam furor iste tuus nos eludet? quem ad finem sese effrenata iactabit audacia? Nihilne te nocturnum praesidium Palatii, nihil urbis vigiliae, nihil timor populi, nihil concursus bonorum omnium, nihil hic munitis-*

simus habendi senatus locus, nihil horum ora vultusque moverunt? Patere tua consilia non sentis? onstrictam iam horum omnium conscientia teneri coniurationem tuam non vides? Quid proxima, quid superiore nocte egeris, ubi fueris, quos convocaveris, quid consilii ceperis, quem nostrum ignorare arbitraris? O tempora, o mores!” – nauczyciel senior płynnie wyrecytował fragment pierwszej mowy Cicerona przeciwko Katylinie, a potem jeszcze fragment „Reduty Ordona”.

Nadeszła w życiu kolejna epoka: Wrocław. – Miałem szczęście – podkreślił profesor, opowiadając o wyróżnieniu, jakim była – w tak młodym wieku – asystentura u prof. Tadeusza Marciniaka. Po zakończeniu dwuletniej służby wojskowej postanowił kontynuować pracę w „Rydygierze”, ale... – Nie, ty będziesz pracował u mnie! – usłyszał od prof. Wiktora Brossa (który był konsultantem chirurgii w Szpitalu Wojskowym). Rozpoczął więc pracę w II Katedrze i Klinice Chirurgii. Tak to się zaczęło. Oczywiście, słuchacze prof. Bogdana Łazarkiewicza w sali hotelu Haston zadawali sobie pytanie o jeszcze jedną tajemnicę szczęścia.

Od Wiesławy do Helenki

– Często pytają państwo, gdzie poznałem moją żonę? – Profesor zamilkł na sekundę i uśmiechnął się łobuzersko. – A... w prosektorium! Sala gruchnęła śmiechem. Otóż kiedy w latach 50. prowadził ćwiczenia ze studentami, była wśród nich przyszła stomatolog, Wiesława Adam... – Poczekałem, aż zda egzamin, i wtedy ją zapytałem. Asystentowi się nie odmawia, więc... Profesor, mówiąc o Żonie, podziękował za wspólnie przeżyte lata. Doktor n. med. Wiesława Łazarkiewicz jest specjalistką z zakresu ortodoncji. Do emerytury była adiunktem w Katedrze Ortodoncji AM, potem prowadziła gabinet prywatny. Obie córki państwa Łazarkiewiczów ukończyły stomatologię. Obecnie każda z nich prowadzi praktykę prywatną. Starsza Ewa jest specjalistką z zakresu protetyki, a Edyta (żona prof. Wojciecha Kielana) obroniła doktorat i jest ortodontą. Jej dzieci są także stomatologami. W 2019 r. urodziła się pierwsza prawnuczka, Helenka. – Wiele osób mi mówi, że miałem w życiu szczęście. Ale ja zawsze mówię, że na szczęście trzeba zapracować, trzeba mu pomagać – stwierdził poważnie prof. dr hab. Bogdan Łazarkiewicz.

Ze szlachetnego kruszcu

Zwieńczeniem wspomnień i życzeń było uhonorowanie Jubilata odznakami, wyróżnieniami. Prezydent Wrocławia Jacek Sutryk wręczył mu Złotą Odznakę Miasta Wrocławia. Przypomniał słowa noblistki Olgi Tokarczuk o tym, że Wrocław powojenny był miastem odbudowywanym z miłością. – I pan profesor Bogdan Łazarkiewicz należy do tych, którzy je wtedy odbudowywali. Doktor Paweł Wróblewski, prezes DRL, wręczył Jubilatowi statuetkę prof. Jana Mikulicza-Radeckiego – patrona DIL. Dr Dariusz Lewera – przewodniczący Kapituły i dr hab. Barbara Bruziewicz-Mikłaszew-

ską wyróżnienie im. prof. Zdzisława Wiktora – statuetkę „Stetoskop prof. Zdzisława Wiktora”. Ksiądz prof. PWT dr hab. Andrzej Tomko подарował Bogdanowi i Wiesławie Łazarkiewiczom wykuty w kruszcu symbol Świętej Rodziny. Było to nawiązanie do ich niedawnych „diamentowych godów”, bowiem 22 czerwca 2019 r. państwo Łazarkiewiczowie obchodzili 60. rocznicę ślubu.

– Miałem szczęście – podkreślił profesor, opowiadając o wyróżnieniu, jakim była – w tak młodym wieku – asystentura u prof. Tadeusza Marciniaka. Po zakończeniu dwuletniej służby wojskowej postanowił kontynuować pracę w „Rydygierze”, ale... – Nie, ty będziesz pracował u mnie! – usłyszał od prof. Wiktora Brossa.

Strumienie do źródła

Czas biegł, w sali z niecierpliwością czekali na tę część nieoficjalną, kiedy można już podejść i w cztery oczy powiedzieć serdeczne słowa: „Dziękuję!”, „Czy pamięta pan profesor ten dzień, gdy...”

Świętowanie zaczęło się na dobre. Kolejki do Jubilata, jak żywe strumyki, popłynęły z każdej strony. Przybyły też grupy zorganizowane. W ogólnym zamieszaniu dał się słyszeć chór: – Żo-na! Żo-na! – to uczniowie otoczyli swego profesora, domagając się obecności dr Wiesławy Łazarkiewicz, która dołączyła do roześmianej gromadki. Ale nawet trudno było uchwycić ten moment w obiektywie, bo za chwilę podeszli kolejni winszujący. Jubilata przysłoniła kolejna para, otoczył krąg postaci. Aż ten strumień porwał go ze sobą. Wszyscy zniknęli w czeluściach sąsiedniej sali biesiadnej, by tam świętować przy suto zastawionych stołach. Bo przecież szczęściu w życiu trzeba pomagać. ■

Aleksandra Solarewicz

Fot. Tomasz Opalka

WSPOMNIENIE CZAR

Wzruszające spotkanie po 45 latach od uzyskania absolutorium, wspólne fotografie, integracja, zwiedzanie urokliwych miejsc Kotliny Kłodzkiej. 27 września 2019 roku absolwenci Akademii Medycznej we Wrocławiu, rocznik 1974, przyjechali do Kudowy-Zdroju na swój jubileuszowy zjazd. Przez trzy dni bawiło się wspólnie sześćdziesiąt jeden osób.

Uczestnicy zjazdu byli w doskonałej formie, pełni werwy. Ich energią dało się zauważyć podczas długich rozmów przy grillu, w piątkowy wieczór inauguracyjny oraz na parkiecie następnego wieczoru.

Spotkanie odbyło się w znanym i renomowanym kurorcie położonym u podnóża Gór Stołowych. Pierwszy dzień zjazdu upłynął pod znakiem powitań i rozmów. Drugi rozpoczął się od mszy świętej w parafii św. Bartłomieja, celebrowanej przez ks. Damiana Kamila Fleszera. Podczas nabożeństwa uczciliśmy pamięć trzydziestu jeden koleżanek i kolegów, którzy odeszli na wieczny dyżur. Symboliczne znaczenie miała sąsiadująca z kościołem w Czermej kaplica czaszek zwana również „sanktuarium zadumy nad życiem i śmiercią”. Msza, wspólna modlitwa, sąsiedztwo sanktuarium zmuszały do refleksji nad przemijaniem, wartością życia i wykonywania wyjątkowego zawodu.

Droga do wolności, którą wspólnie przebyliśmy, prowadziła przez kręte ścieżki. Przeżyliśmy m.in. upadek komuny, transformację ustrojową, trzy reformy systemu opieki zdrowotnej charakteryzujące się tym, że każda z nich była gorsza od poprzedniej. Większość z nas rozpoczynała swoją karierę zawodową w zespołach opieki zdrowotnej, które pod względem organizacyjnym wydają się być – z perspektywy czasu – przeciwieństwem obecnego chaosu w opiece medycznej. Niewielu chciało, a jeszcze mniej mogło wyjechać za granicę, by tam zdobywać doświadczenie zawodowe. Otwarcie granic i niewydolność systemu uruchomiły masowe wyjazdy młodych lekarzy. Dzisiejsza luka pokoleniowa sprawia, że jesteśmy nadal potrzebni i mamy wybór pomiędzy zasłużoną (lecz niską) emeryturą a pracą. Większość absolwentów 1974 roku wciąż pozostaje aktywna zawodowo i społecznie. Wielu z nas bierze czynny udział w kształtowaniu wizerunku polskiej służby zdrowia.

Główną częścią zjazdu był sobotni bankiet. Z ramienia Komitetu Organizacyjnego przemówienia powitalne wygłosili: Ryszard Fedyk, Danuta Lewiecka oraz Wiktor Wolfson. Kolega Fedyk przekazał uczestnikom życzenia od prof. Mariana Zembała, który jako wybitny profesor kardiochirurg i przedstawiciel naszego roku dał nam wiele powodów do dumy. Mimo nieobecności, życząc dobrej zabawy, zapewniał, że sercem i duszą jest z nami. Po części oficjalnej zagrała muzyka. Toastom i tańcom nie było końca, a południowoamerykańskie rytmy i wino rozgrzewały jak przed laty. Za sprawną organizację spotkania dziękujemy p. Patrycji Malec. ■

Ryszard Fedyk, Wiktor Wolfson

Tekst Aleksandra Solarewicz

Fot. A.S.

„Lekarz jako autor i bohater literacki. Lekarz na wojnie”

– Podczas wojny milczą muzy, a lekarze... – żartowała dr hab. Ewa Baum, która wraz z prof. dr. hab. Tomaszem Małyszkiem, dr hab. Barbarą Bruziewicz-Mikłaszewską, prof. dr hab. Anną Wzorek i dr. Przemysławem Słowińskim otworzyła II konferencję naukową dotyczącą lekarzy w literaturze. Odbyła się ona 25 października w Instytucie Filologii Germańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego. Zaprezentowano wówczas postacie dziesiątek bohaterów w białych kitlach, czepkach pielęgniarskich, habitach i mundurach.

Sesję rozpoczął prof. dr hab. Piotr Szyber, transplantolog, wieloletni kierownik Kliniki Chirurgii Naczyniowej, Ogólnej i Transplantacyjnej w Akademickim Szpitalu Klinicznym we Wrocławiu oraz autor wspomnień „Moja Akademia Medyczna 1965-2018. Abecadło Szybera” (Oficyna Wydawnicza Atut, Wrocław 2019). Wyznał, że decyzja o pisaniu zapadła w czasie choroby nowotworowej. – Żeby nie zwariować, trzeba coś robić – podsumował z humorem. – Miałem różnych ciekawych pacjentów, wśród których są znani naukowcy. Ale brak u mnie informacji skandalizujących – zaznaczył. Profesor planuje już drugą książkę, w której chce opowiedzieć o swoich ciekawych pacjentach, np. świadkach Jehowy oraz Cyganach. Zaciekawieni czytelnicy nie pozwolili profesorowi Szyberowi spokojnie opuścić biblioteki, w której odbywała się konferencja. Otoczyli go kręgiem, dyskusje toczyły się jeszcze w korytarzu. A tymczasem w bibliotece rozpoczęły się... przygotowania do wojny.

Pionierzy i odkrywcy

Najwięcej odwołań było do ostatniej z wielkich wojen. Nic dziwnego, jej świadków wciąż nie brakuje. Kilka referatów dotyczyło jednak początków nowożytnej medycyny wojennej. Dr Jan Pacholski, mówiąc o Theodorze Fontane’u, udowodnił, że świetnym korespondentem wojennym może być również aptekarz. Dr Krzysztof Prętki (UM Karola Marcinkowskiego w Poznaniu) w swoim exposé omówił „Udział lekarzy w kształtowaniu się polskiego modelu opieki zdrowotnej podczas I wojny światowej”. Dr Przemysław Słowiński (Akademia im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim), przywołując „Lekarki, pielęgniarki, sanitariuszki. Polki na linii frontu”, przypomniał o tym, jak kształtował się zawód pielęgniarski. Powszechnie znana jest Florence Nightingale, jako pionier światowego pielęgniarstwa, ale kto pamięta o Marii Epstein – pielę-

gniarce i dominancie, prekursorce szkolnictwa pielęgniarskiego na terenie naszego kraju?

Pod prostymi tytułami jawiły się odkrycia, paradoksy i ciekawostki. Prof. Małgorzata Krzysztofik (UJK w Kielcach) w „Etosie lekarza i sanitariusza w świetle wojskowych instrukcji i poradników medycznych z czasów II Rzeczypospolitej” przekonywała, że dawne szpitale polowe z racji złej organizacji przynosiły tyle samo ofiar co same walki. A do tego pojawiali się w nich pacjenci, którzy specjalnie zakażali się chorobami wenerycznymi, żeby spędzić czas walk poza frontem, w bezpiecznym lazarecie. Pani profesor przytoczyła znamienite słowa Napoleona Bonaparte'go: „Na wojnie trzy ćwierci stanowią czynniki moralne”.

O polskim Schindlerze

Kiedy prof. Anna Wzorek opowiadała historię „Doktora Eugeniusza Łazowskiego »immunologiczną wojnę z Niemcami«” (autora książki „Prywatna wojna. Wspomnienia lekarza-żołnierza 1939-1944”), przed oczami słuchaczy rozegrał się film sensacyjny. Dr Łazowski od jesieni 1939 roku pracował w Stalowej Woli i współpracował z ZWZ. Pracował razem z nim kolega, radiolog dr Stanisław Matulewicz. Ten wcześniej odkrył, że krew osób zakażonych niegroźną bakterią *Proteus OX19* daje podczas testów wyniki identyczne jak przy zakażeniu tyfusem plamistym. Obaj lekarze zaczęli szczepić swoich pacjentów tą niegroźną bakterią, a próbki wysyłali do niemieckich laboratoriów. Niemcy spanikowali. Okolice Stalowej Woli ogłosili terenem objętym zarazą, zaprzestali tam akcji wywózek. Dr Łazowski fałszował też za pomocą odczynników próbki krwi Żydów, dla których zakażenie tyfusem było biletem „na rozwałkę”. Ten „polski Schindler” uratował przed śmiercią, wywózką do obozów koncentracyjnych i na przymusowe roboty do Rzeszy ok. 8 tys. ludzi. To także dr Eugeniusz Łazowski już 30 lat temu stwierdził, iż Niemcy już zapominają, że są odpowiedzialni za swoje zbrodnie. W przyszłości powiedzą, że tych zbrodni dokonywali „naziści, faszyci, hitlerowcy” – ostrzegał swoich rodaków. – I odpowiednia ta spełniła się na naszych oczach – przyznała prof. Wzorek.

Czas zagłady inteligencji

Najbardziej mroczne momenty historii kryją w sobie fakty niezrozumiałe, absurdalne, czasem wręcz groteskowe. Dr Wojciech Paszyński (Krakowska Akademia im. A.F. Modrzewskiego) żywo i z dystansem opowiedział historię zażyłości wielkiego zbrodniarza i wroga Żydów z jedynym przedstawicielem tego narodu. Ten pierwszy to Austriak, niespełniony malarz, drugi – lekarz leczący z oddaniem owego Austriaka oraz jego matkę Klarę. Do końca Adolf Hitler żywił wdzięczność do dr. Eduarda Blocha za troskę i oddanie wobec swej śmiertelnie chorej matki, a ten drugi – już jako uciekinier w USA – konse-

Dr Eugeniusz Łazowski fałszował też za pomocą odczynników próbki krwi Żydów, dla których zakażenie tyfusem było biletem „na rozwałkę”. Ten „polski Schindler” uratował przed śmiercią, wywózką do obozów koncentracyjnych i na przymusowe roboty do Rzeszy ok. 8 tys. ludzi.

kwentnie wspominał Hitlera jako miłego, wrażliwego młodzieńca... Jego jedynego Hitler nazywał „Edeljude” – szlachetny Żyd i jemu jednemu oficjalnie pozwolił żyć.

A przecież plan Niemców wobec Żydów i innych mniej wartościowych narodów był jasny. Mówił o tym prof. dr hab. Jerzy Gapys (UJK) w referacie „Zagłada elit. Eksterminacja inteligencji polskiej w latach 1939-1945 na kartach pamiętnika Wincentego Sobolewskiego – lekarza sandomierskiego”. Według pewnej teorii, inteligencja ma stanowić 10% społeczeństwa. Niemcy uznali, że niszcząc owe 10%, zniszczą cały naród. Po to zresztą prowadzili na okupowanych ziemiach polskich kampanię propagandową przeciwko inteligencji („to oni są winni waszej biedzie” – wmawiali prostym ludziom) oraz rozpijali, demoralizowali Polaków. Te ostatnie działania miały potem dać argument o udziale Polaków w mordowaniu Żydów.

Drogi kresowych lekarzy

Tam, gdzie mowa o lekarzach końca II RP, nie mogło zabraknąć dwóch pasjonatów Kresów, dr. n. med. Zbigniewa i Krzysztofa Kopocińskich (105. Kresowy Szpital Wojskowy w Żarach). Tułaczkę polskich lekarzy wojskowych przedstawili oni w kontekście trzech konfliktów: polsko-sowieckiego, polsko-niemieckiego i polsko-ukraińskiego. Najpierw w opowieści pt. „Służba lekarza wojskowego, wojna i okupacja z perspektywy cichociemnego Alfreda Paczkowskiego”, a potem w naznaczonej tragizmem i humorem historii pt. „Wojna obronna 1939 roku i pobyt w obozie internowanych na Węgrzech we wspomnieniach absolwenta Szkoły Podchorążych Jana Kwoczyńskiego”. Kresowymi piaszczystymi drogami podążyło jeszcze dwoje referentów, dr Jacek Hałas (Gdański Uniwersytet Medyczny) w „Z okupowanego Lwowa... Lekarz w obliczu wojny we wspomnieniach Tadeusza Kielanowskiego” oraz „Na SOR-ze 7 dni w tygodniu... Major dr Stanisław Stuchły i tajna chirurgia w Nowym Sączu” autorki tego tekstu, reprezentującej kwartalnik „Cracovia Leopoli”. Wiadomo, że wielu lekarzy-partyzantów z dawnej Małopolski wschodniej zawędrowało po wojnie na Dolny Śląsk. »

Literackie świadectwa epoki

Tradycyjnie, pojawiły się nawiązania do dzieł fabularnych. Były to „Militarne i medyczne wątki w prozie Jarosława Iwaszkiewicza” (dr Bartłomiej Siek i dr Piotr Paluchowski z Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego) oraz „Obraz wojny w twórczości pisarza i lekarza Michała Bułhakowa”. W „Białej gwardii” Bułhakowa, gdzie Rosję trawi bolszewicka zaraza i epidemia tyfusu, niespodziewanie pojawia się wątek polski. Głównemu bohaterowi śni się Henryk Sienkiewicz, który patrzy na Kijów ogarnięty rewolucją i się śmieje.

Dr Małgorzata Jaszczuk-Surma i mgr Leszek Duszyński (Wrocławski Oddział PTHNM) w referacie „Lekarz w »czasie pogardy«: ratować życie – ocalić społeczeństwo. Wokół literackich świadectw epoki” nawiązali do książki Ludwika Hirszfelda „Historia jednego życia”, wspomnień Noemi Makower „Miłość w cieniu śmierci. Wspomnienia z getta warszawskiego” oraz powieści Stanisława Lema pt. „Szpital Przemienienia”. Wstrząsające świadectwa lekarzy pracujących w apokaliptycznych okolicznościach niejednokrotnie sprowadzały się do dylematu: ratować własne życie czy życie pacjentów?

Opatrujący rany pod dachem gałęzi

Wśród nauczycieli akademickich dawnej wrocławskiej Akademii Medycznej byli ci, którzy II wojnę spędzili w lesie (tzw. leśni). To na przykład jej rektor w latach 1972-1978, prof. Stanisław Iwankiewicz, który zorganizował Sympozjum Studenckich Kół Naukowych poświęcone polskiej służbie zdrowia na frontach II wojny światowej. Materiały wydano w książce pt. „Medycyna Walcząca”. O takich jak on opowiadał prof. dr hab. Piotr Sobolewski (Collegium Medicum UJK) w exposé: „Janusz Jerzy Sobolewski – student medycyny w Oddziale Specjalnym Juliusz”, a także dr Agnieszka Pawłowska-Kubik (Gdański Uniwersytet Medyczny) w „A w lasach ludzi moc. Partyzantka w Puszczy Solskiej w czasie II wojny światowej we wspomnieniach lekarzy Zygmunta Klukowskiego i Stanisława Pojaska”. Leśni to ci, którzy bronili, chronili, odpierali ataki wroga, ale byli wśród nich i tacy, którzy działali pod wpływem frustracji i emocji, i dlatego ocena działań polskich partyzantów bywa bardzo trudna.

Leczenie jak walka

Z racji militarnej tematyki konferencji, ale i ciężaru decyzji w ekstremalnych warunkach, walka lekarza zyskała znaczenie wielowymiarowe. Profesor Szyber odniósł się do swoich niedawnych doświadczeń jako ten, który przeżył chorobę nowotworową. – Nie ma walki z chorobą nowotworową, jest leczenie. Nie ma zwycięstwa w chorobach nowotworowych – podsumował jako lekarz i pacjent w jednej osobie. Czy udało mu się przekonać słuchaczy? Lekarz, jak powiedziała na wstępie prof. Krzysztofik, na wojnie stale toczy bitwy. I oby stoczył jak najwięcej zwycięskich. ■

Aleksandra Solarewicz

Fot. z archiwum B.B.-M.

UCZCILIŚMY ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI

11 listopada 2019 r. po raz kolejny złożyliśmy białą i czerwoną różę na Głazie Niepodległości na terenie kampusu Uniwersytetu Medycznego przy ul. Wojciecha z Brudzewa.

Jest to najprawdopodobniej jedyny pomnik niepodległości istniejący we Wrocławiu. Powstał z inicjatywy studentów w 1968 r. Z powodu mało już czytelnej poprzedniej tablicy w stulecie niepodległości w 2018 r. Instytut Pamięci Narodowej ufundował nową, opatrzoną tą samą treścią.

Było nam niezwykle miło, że nad głazem pojawiła się pergola (zgodnie z naszą ubiegłoroczną sugestią) i posadzono krzewy pnących białych i czerwonych róż.

Dziękujemy paniom z Działu Spraw Studenckich za codzienną dbałość o otoczenie i za udekorowanie pomnika biało-czerwonymi flagami, które pięknie łopotały na wietrze w ten cudny, słoneczny dzień 11 listopada 2019 r.

Do zobaczenia za rok! 11 listopada 2020 r. o godz. 12.00 przy Głazie Niepodległości! ■

Barbara Bruziewicz-Mikłaszewska

10 ŚWIATEŁEK PAMIĘCI

30 października 2019 roku, w przeddzień Wszystkich Świętych, zapaliliśmy 10 światełek pamięci – zniczy z logo DIL na grobach lekarzy pochowanych na cmentarzu św. Wawrzyńca przy ul. Bujwida. Pamiętano o:

- dr. Aleksandrze Roleckim;
- dr Zofii Kaczmarskiej;
- profesorowie Ludmile, Tadeuszu i Romanie Marciniakach;
- profesorowie Janinie, Kazimierz i ich córce Ewie Czyżewskich;
- prof. Zdzisławie Wiktorze;
- profesorowie Noemi i Henryku Makowerach;
- prof. Waldemarze Kozuschku;
- prof. Otfriedzie Försterze;
- dr. Zbigniewie Kozłowskim;
- prof. Lesławie Węgrzynowskim.

Barbara Bruziewicz-Mikłaszewska

Źródło grafiki: www.pikabay.com/photos/lamp-3539259/Goranh

Zaduszki 2019 w Dolnośląskiej Izbie Lekarskiej

Stowarzyszenie Lekarzy Dolnośląskich i Wychowanków Medycyny Wrocławskiej kolejny rok z rządu zorganizowało spotkanie zaduszkowe. 12 listopada w siedzibie DIL zebrani wspominali lekarzy zmarłych w ostatnim roku i oddali cześć zmarłym dolnośląskim medykom: dr. n. med. Wiesławowi Kociarze, dr. n. med. Barbarze Ławińskiej, dr. hab. n. med. Krzysztofowi Wrabecowi, prof. nadzw. oraz lek. Walentynie Grenik-Zajęc i dr. hab. n. med. Józefowi Zajęcowi, prof. nadzw.

Prezes SLDiWMW prof. Krzysztof Moroń poprowadził spotkanie, podczas którego wspominali zmarłych: dr. n. med. Bohdan Słończewski, Zofia Owińska, prof. dr. hab. n. med. Krzysztof Reczuch, prof. Maria Niżankowska.

Doktor Słończewski mówił o śp. dr. Wiesławie Kociarze. – Nie był profesorem, nie był ordynatorem, ale był dobrym lekarzem i dobrym przyjacielem – zaznaczył. Doktor n. med. Wiesław Kociara (1938-2019) należał do Stowarzyszenia Lekarzy Dolnośląskich i Wychowanków Medycyny Wrocławskiej, także przed delegacją tego stowarzyszenia. Niemal całe życie zawodowe związał z 4. Wojskowym Szpitalem Klinicznym, gdzie pracował na Klinicznym Oddziale Neurologii z Pododdziałem Leczenia Udarów i pełnił rolę nauczyciela dla wielu młodych lekarzy.

Następnie Zofia Owińska przybliżyła zebranych postaci swojej siostry, dr. n. med. Barbary Ławińskiej (1939-2018). Dr Ławińska była specjalistą chorób wewnętrznych związanym z Wojewódzkim Szpitalem Specjalistycznym we Wrocławiu od początku jego powstania. Wspomnienia p. Zofii oraz odczytane fragmenty pamiątnika ich ojca ukazały osobę ciepłą, pełną energii i niepoddającą się żadnym przeciwnościom.

O dr. hab. n. med. Krzysztofie Wrabecu, prof. nadzw. (1935-2019) opowiadał prof. dr. hab. n. med. Krzysztof Reczuch. Przywołując wspomnienia o swoim mistrzu, mówił o jego wyjątkowym podejściu do pacjenta. – Zawdzięczam panu profesorowi nie tylko to, że zostałem kardiologiem. Zawdzięczam mu znacznie więcej – przyznał. Profesor Wrabec był założycielem i wieloletnim ordynatorem Oddziału Kardiologii Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego we Wrocławiu, nauczycielem wielu pokoleń internistów i kardiologów. Uważa się go za nestora polskiej kardiologii.

Jako ostatnia przemawiała prof. Maria Niżankowska, a jej wystąpienie dotyczyło lekarskiego małżeństwa – lek. Walentyny Grenik-Zajęc (1931-2018) i dr. hab. n. med. Józefa Zajęc (1922-2018), prof. nadzw. Lekarka Walentyna Grenik-Zajęc była wieloletnim pracownikiem Miejskiego Wydziału Zdrowia w Katedrze i Klinice Okulistyki Akademii Medycznej we Wrocławiu, konsultantką Szpitala Psychiatrycznego w Lubiążu oraz Szpitala Dziecięcego im. Janusza Korczaka we Wrocławiu. Tymczasem jej mąż od 1989 do 1993 roku pełnił rolę kierownika III Katedry i Kliniki Pediatrii i Alergologii oraz pierwszego kierownika Kliniki Alergologii Dziecięcej AM we Wrocławiu. Przez 25 lat zajmował stanowisko naczelnego dyrektora Szpitala Pediatricznego (dawny PSK 4). Został uhonorowany m.in.: Krzyżem Partyzanckim, Krzyżem Walecznych, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Wzruszeniom i wspomnieniom nie było końca, a przepiękne dźwięki fortepianu podkreślały nostalgiczny charakter uroczystości. ■

Katarzyna Naskrent

Doktor n. med. Bohdan Słończewski wspominał śp. dr. n. med. Wiesława Kociarę.

O dr. hab. n. med. Krzysztofie Wrabecu, prof. nadzw. (1935-2019) opowiadał prof. dr. hab. n. med. Krzysztof Reczuch.

Prof. Maria Niżankowska przybliżyła zebranych sylwetki lek. Walentyny Grenik-Zajęc i dr. hab. n. med. Józefa Zajęc.

Tekst Magdalena Janiszewska

Występ Męskiego Zespołu Wokalnego I Signori

Trzydzieści lat temu, na fali przemian ustrojowych, Dolnośląska Izba Lekarska wznowiła swoją działalność. 10 listopada i 15 grudnia 1989 r. to daty, które otworzyły nowy rozdział w historii dolnośląskiego samorządu. Podzielony na dwie części zjazd założycielski wybrał w roku przełomu swych przedstawicieli. Ci zaś z entuzjazmem budowali od podstaw zręby samorządności. To pamiętne wydarzenie działacze DIL i ich przyjaciele uczcili 23 listopada 2019 r. w sali konferencyjnej DIL przy al. Matejki 6 we Wrocławiu. 30-lecie dolnośląskiej korporacji lekarskiej świętowało wspólnie ponad 120 osób. W przeddzień obchodów odbyło się wspólne posiedzenie Prezydiów Dolnośląskiej i Saksońskiej Izby Lekarskiej.

PERŁOWY JUBILEUSZ DIL

OBCHODY ROCZNICOWE ZA NAMI

„17 maja 1989 roku Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uchwalił ustawę o izbach lekarskich, reaktywując tym samym nasz samorząd zawodowy. Umożliwiło to instytucjonalną kontynuację wieloletniej tradycji zorganizowanego sprawowania pieczy nad godnością wykonywania zawodu lekarza, brutalnie przerwanej w okresie komunizmu. Cieszymy się, że doszło do restytucji i uczcijmy wspólnie perłowy jubileusz DIL. 30 lat to bardzo dużo” – mówił do zebranych prezes DRL dr n. med. Paweł Wróblewski, który zgodnie ze zwyczajem otworzył uroczystość.

Szef Dolnośląskiej Izby Lekarskiej podziękował wszystkim za lata oddanej i wytężonej pracy na rzecz samorządu, a zaprzyjaźnionym instytucjom za owocną współpracę. Obchody 30-lecia dały obraz tego, jak wielu Izba ma przyjaciół. W sali konferencyjnej DIL zasiadło wielu znamienitych gości, a wśród nich: Jarosław Kresa – wicewojewoda dolnośląski, Marcin Krzyżanowski – wicemarszałek województwa dolnośląskiego, Małgorzata Calińska-Mayer – radna Sejmiku Województwa Dolnośląskiego, Jacek Pluta – zastępca dyrektora Departamentu Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego we Wrocławiu, dr Rafał Ślusarz

– senator RP czy dr Mirosław Lubiński – przewodniczący Komisji Polityki Społecznej, Zdrowia i Rodziny Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego, dr Zbigniew Hałat – zastępca dyrektora DOW NFZ ds. medycznych, prof. Andrzej Matyja – prezes Naczelnej Izby Lekarskiej, dr n. med. Jacek Kozakiewicz – wiceprezes NRL i Śląskiej Izby Lekarskiej, dr Marzena Plucińska – prezes ORL w Zielonej Górze, lek. dent. Jolanta Smerkowska-Mokrzycka – prezes Okręgowej Izby Lekarskiej w Opolu, prof. Bogdan Łazarkiewicz – rektor wrocławskiej AM w latach 1987–1990, prof. Andrzej Hendrich – dziekan Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, prof. Romuald Zdrojowy – prorektor ds. klinicznych Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, dr n. wet. Wojciech Hildebrand – prezes Dolnośląskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej, mgr farm. Paweł Łukasiński – prezes Dolnośląskiej Izby Aptekarskiej, Maria Pałeczka – przewodnicząca Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych w Wałbrzychu, Anna Szafran – przewodnicząca Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych we Wrocławiu, Janusz Szulik – prezes Zarządu TU INTER Polska SA, Anna Knotz – dyrektor oddziału wrocławskiego TU INTER Polska SA, ks. Kazimierz Sroka – diecezjalny kapelan służby zdrowia. Gośćmi specjalnymi byli też przyjaciele z Niemiec: dr Erik Bodendieck – prezes Saksońskiej Izby Lekarskiej, Barbara Klepsch – minister ds. społecznych Saksonii, Knut Köhler – rzecznik prasowy SIL, Michael Schulte Westenberg – dyrektor biura SIL.

WEHIKUŁ CZASU: PRZESZŁOŚĆ I PRZYSZŁOŚĆ

Ciepłe, życzliwe, czasem bardzo osobiste i żartobliwe były wystąpienia zaproszonych gości. Ubrane w słowa odwołania do przeszłości, refleksje, wspomnienia stanowiły istny wehikuł czasu.

Od gratulacji i podziękowań za trzydziestoletni trud budowania etosu zawodu lekarza rozpoczął swoje przemówienie Jarosław Kresa – wicewojewoda dolnośląski. A dalej podkreślał wielokrotnie, jak ważna jest samorządność. Do niej nawiązał też Marcin Krzyżanowski. Wicemarszałek województwa dolnośląskiego przywołał cytaty Harvey’a Allena sugerujący, że najlepsze lata Izba ma wciąż przed sobą. – Między 30. a 60. żyje się naprawdę, bo młodzi są sługami snów, a starzy sługami żalu. – reasumował. Z kolei Małgorzata Calińska-Mayer – radna Sejmiku Województwa Dolnośląskiego odczytała list gratulacyjny od przewodniczącego Sejmiku Województwa Dolnośląskiego Andrzeja Jarocho. Sejmik uhonorał DIL Złotą Odznaką Zasłużony dla Województwa Dolnośląskiego za osiągnięcia w ramach działań statutowych sukcesy.

O latach przełomu, trudnej historii polsko-niemieckich stosunków i 30-leciu upadku muru berlińskiego mówiła Barbara Klepsch. Minister ds. społecznych Saksonii podkreśliła, że zryw wolnościowy w Polsce miał wpływ na przemiany demokratyczne w Niemczech, a owocem dobrego sąsiedztwa i metaforycznego budowania mostów jest szeroko zakrojona współpraca Saksonii i Dolnego Śląska.

– Bez Polaków, waszego przywiązania do wolności, Jana Pawła II nie byłoby przemian pokojowych w Niemczech. Świątujemy dziś podwójny jubileusz: 30-lecia DIL i 25-lecia współpracy Dolnośląskiej i Saksońskiej Izby Lekarskiej. Osoby, dzięki którym się ona zaczęła – dr Peter Schwenke i dr Włodzimierz Bednorz – bez wahania zaczęli budować most porozumienia. Jego konstrukcję wzmacniali przez lata prof. Jan Schulze i dr hab. Andrzej Wojnar, prof. NWSM. Ważne jest byśmy tę współpracę kontynuowali i pamiętali, że liczą się nasi pacjenci, nie polityka, nie ekonomia – konkludował prezes SIL dr Erik Bodendieck, który swoje wystąpienie rozpoczął po polsku...

O samorządności lekarskiej w kontekście ciągłości jej trwania i potrzebie pielęgnowania historii mówił prof. Andrzej Matyja. Prezes Naczelnej Izby Lekarskiej zauważył, że władza publiczna daleka jest od wsłuchiwania się w głos samorządu, co ma bezpośrednie przełożenie na niewydolność systemu. – Uczyłem się samorządności od co najmniej dwóch uczestników tego spotkania – dr. Ryszarda Łopucha i dr. Włodzimierza Bednorza – podkreślał. Profesor Matyja podziękował też obecnemu na »

Od lewej: dr n. med. Paweł Wróblewski – prezes DRL i prof. Andrzej Matyja – prezes NRL.

Uroczystość poprowadził dr Ryszard Kępa.

Wystąpienie dr. n. med. Włodzimierza Bednorza

Wystąpienie dr. hab. n. med. Andrzeja Wojnara, prof. NWSM

sali dr. Igorowi Chęcińskiemu – prezesowi DRL VI kadencji za to, że wraz z dr. Jackiem Kozakiewiczem zainicjował trwającą do dziś współpracę międzyizbową. W dowód uznania zasług wręczył mu Złotą Odznakę przyznaną przez Kapitułę ORL w Łodzi. Doktor Chęciński uhonorowany został również odznaczeniem Zasłużony dla Lekarzy „Pro Medico” Śląskiej Izby Lekarskiej.

W trzydziestoletniej historii odrodzonego samorządu lekarskiego są – zdaniem dr. n. med. Jacka Kozakiewicza – trzy kamienie milowe. Kodeks etyki lekarskiej, klauzula sumienia i sprzeciw wobec eutanazji to nasze powody do dumy – podkreślał wiceprezes NIL i ŚIL. Zgromadzonym na sali lekarzom życzył przy tej okazji, by robili to, co powinni lub chcą, a nie to, co muszą.

– 30 lat temu przeszłość została zaorana, dając grunt do wzrostu demokracji. Jej owocem jest samorząd, zarówno ten lekarski, jak i weterynaryjny, farmaceutyczny, pielęgniarski... Wspólnie tworzymy park, w którym można znaleźć schronienie – konkludował dr n. wet. Wojciech Hildebrand – prezes Dolnośląskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej. A w dowód przyjaźni podarował Dolnośląskiej Izbie Lekarskiej obraz z wizerunkiem indyka, który symbolizuje dostojność oraz godność.

Z okazji obchodów rocznicowych prezentów było znacznie więcej, m.in.: obraz przedstawiający Uniwersytet Wrocławski, figurka lubuskiego anioła w ramie czy akwarela z warszawską starówką. Prezesowi DRL dr. n. med. Pawłowi Wróblewskiemu wręczali je kolejno: Jacek Pluta (w imieniu prezydenta Wrocławia Jacka Sutryka), dr Marzena Plucińska – prezes ORL w Zielonej Górze, Janusz Szulik – prezes Zarządu TU INTER Polska SA.

Wystąpienie dr hab. Barbary Bruziewicz-Mikłaszewskiej

ZASŁUŻENI DLA SAMORZĄDU LEKARSKIEGO

Jubileusz jest rokiem patrona Dolnośląskiej Izby Lekarskiej prof. Jana Mikulicza-Radeckiego. Dlatego obchodom towarzyszyła projekcja filmu poświęconego uczonemu. Jego autorami są prof. Krzysztof Wronecki i Stanisław Wolny. W trakcie uroczystości wicewojewoda Jarosław Kresa oraz wicemarszałek Marcin Krzyżanowski wręczyli zasłużonym lekarzom odznaczenia samorządowe i resortowe, a dr Paweł Wróblewski i dr Małgorzata Niemiec Medale im. prof. Jana Mikulicza-Radeckiego i Złotą Odznakę DIL (wykaz osób odznaczonych znajduje się na s. 30-31). Potem wystąpienia okolicznościowe wygłosili: dr Włodzimierz Bednorz, dr hab. Andrzej Wojnar, prof. NWSM i dr hab. Barbara Bruziewicz-Mikłaszewska.

WCZORAJ, DZIŚ, JUTRO

Wielu spośród współorganizatorów odrodzonego dolnośląskiego samorządu lekarskiego – krzewicieli idei samorządności – nie doczekało perłowego jubileuszu, wśród nich: śp. lek. Władysław Sidorowicz. Pierwszego po 1989 roku przewodniczącego DIL wspominał z rozrzewnieniem dr n. med. Włodzimierz

Bednorz. – To był człowiek wielkiego formatu. Człowiek, który oswajał nas z polityką i uczył zręczności politycznej. Od 1967 r. działał w opozycji antykomunistycznej. Brał udział w wydarzeniach marcowych, przez co został aresztowany, relegowano go też z uczelni medycznej. Działał w „Solidarności”, potem „Solidarności Walczącej”, w stanie wojennym był internowany. W 1989 r. uczestniczył w obradach Okrągłego Stołu, współtworzył izby lekarskie, pracując w Komitecie Założycielskim Krajowym. Mało kto wie, że był delegatem Polski do Komitetu Politycznego NATO – wyjaśniał dr Bednorz, który w 1991 r., w związku z nominacją dr. Sidorowicza na stanowisko ministra zdrowia i opieki społecznej, przejął po nim schedę. Przewodniczący DIL w latach 1992–2001 opowiadał o losach samorządu w czasach totalitaryzmu, działalności Stowarzyszenia Lekarzy Dolnośląskich po 1956 r., pierwszej dekadzie funkcjonowania reaktywowanej izby. Z wrodzoną skromnością podkreślał, że przez 10 lat był jedynie koordynatorem prac Rady DIL, której w tym czasie udało się m.in.: zorganizować zaplecze administracyjne i pion odpowiedzialności zawodowej, opracować Kodeks etyki lekarskiej, zapewnić lekarzom ubezpieczenia OC od odpowiedzialności cywilnej, nawiązać współpracę z innymi samorządami zawodowymi, uczelnią oraz Saksońską Izbą Lekarską, ustanowić Medal im. prof. Jana Mikulicza-Radeckiego. Swoje przemówienie zakończył opowieścią o niespełnionym marzeniu. Tak brzmiało ostatnie zdanie: – Chciałbym, by izby lekarskie współdecydowały o systemie opieki zdrowotnej...

– Udało się nam zrobić coś z niczego. Pierwsze protokoły z lekarskich spotkań wyborczych pisałem na maszynie Erika. Tworząc struktury naszej izby, działaliśmy spontanicznie (ja na terenie Oleśnicy i okolic), zmienić chcieliśmy dosłownie wszystko. Pamiętam, jaki entuzjazm towarzyszył nam podczas pierwszego wyjazdu na Salmed do Poznania. To była praca u podstaw – tak 23 listopada dr hab. Andrzej Wojnar, prof. NWSM wspominał początki działania reaktywowanego samorządu. Sprawy administracyjno-legislacyjne, integracja lekarska, szkolenia, dziennikarstwo samorządowe, kształcenie ustawiczne i etyka – wszystko to mieściło się i mieści w kręgu zainteresowań jednego z czołowych działaczy Izby. Przewodniczący DIL IV i V kadencji podkreślał, że priorytetem w działalności samorządowej jest etyka, a KEL stanowi trzon solidarności korporacyjnej. – Izba musi być, jeśli nie bliską rodziną, to chociaż gronem bliższych i dalszych przyjaciół – mówił dr Wojnar. Dodał też, że zarówno na szczeblu okręgowym, jak i krajowym (NIL) obowiązuje zasada quantum satis, czyli tyle, ile trzeba (ale też można). Uczestnicy obchodów otrzymali trzyczęściową trylogię pt. „Quantum satis” autorstwa dr. Wojnara, który swoje przemówienie zakończył myślą zaczerpniętą od dr. Władysława Biegańskiego: „Nie można być dobrym lekarzem, nie będąc dobrym człowiekiem”.

Wielu lekarzy działa w Dolnośląskiej Izbie Lekarskiej od początku reaktywowania samorządu do teraz. I o nich właśnie mówiła dr hab. Barbara Bruziewicz-Mikłaszewska, przewodnicząca Komisji Historycznej DRL. – Obchodzimy perłowy jubileusz. Są wśród nas tacy, którzy zasługują na miano pereł, bo na rzecz samorządu pracują od co najmniej 7 kadencji – wyjaśniała. Wcześniej jednak opowiedziała o procesie powstawania perły, jej właściwościach oraz dodała kilka anegdot. A wśród tych, którzy zasłużyli na miano perły, znaleźli się: Włodzimierz Bednorz, Teresa Bujko, Ryszard Kępa, Andrzej Kierzek, Józef Lula, Zbigniew Machaj, Alicja Marczyk-Felba, Barbara Polek, Leszek Pałka, Dorota Radziszewska, Andrzej Wojnar, Barbara Bruziewicz-Mikłaszewska, a z pionu administracji: mgr Maria Jarosz, Krystyna Popiel, Irena Skrabka, mec. Beata Kozyra-Lukasiak, Patrycja Malec, Danuta Bujwid.

Zwieńczeniem jubileuszowego spotkania był występ Męskiego Zespołu Wokalnego I Signori. ■

Magdalena Janiszewska

30-lecie odrodzonego samorządu lekarskiego z dolnośląskim akcentem

7 grudnia samorząd lekarski świętował jubileusz 30-lecia odrodzenia. W uroczystej gali w Teatrze Polskim w Warszawie wzięli udział m.in. prezydent RP Andrzej Duda, marszałek Senatu Tomasz Grodzki oraz minister zdrowia Łukasz Szumowski, który reprezentował także premiera Mateusza Morawieckiego. Dla dolnośląskiego środowiska lekarskiego było to święto podwójne, ponieważ podczas centralnych obchodów rocznicowych doceniono naszych lekarzy.

Prezes Naczelnej Rady Lekarskiej prof. Andrzej Matyja, witając przybyłych gości, zauważył, że po raz pierwszy głowa państwa przyjęła zaproszenie środowiska lekarskiego, co – jak zaznaczał – jest oznaką rangi ochrony zdrowia, która zasługuje na priorytetowe traktowanie w polityce gospodarczej i społecznej.

Prezydent RP Andrzej Duda dziękował samorządowi lekarskiemu za to, że sprawuje pieczę nad należytym wykonywaniem zawodu i dba o to, by zawód lekarza i lekarza dentysty wykonywany był zgodnie z zasadami KEL. Podkreślił w swoim wystąpieniu, że lekarze są wyjątkową grupą, bo pełnią służbę dla społeczeństwa. Wielokrotnie za nią zresztą dziękował.

Marszałek Senatu RP Tomasz Grodzki (chirurg) mówił o wadze samorządu jako wspólnoty, która dba o jakość i bezpieczeństwo nie tylko lekarzy, ale też pacjentów. Zaakcentował to, że środowisko lekarskie pokazuje, na czym polega patriotyzm dnia codziennego.

Minister zdrowia Łukasz Szumowski odczytał list gratulacyjny w imieniu premiera Mateusza Morawieckiego. Zaznaczył też, że jedną z kluczowych ról samorządu jest pomoc w kształtowaniu relacji mistrz – pacjent. – W tej roli żadna organizacja nie zastąpi lekarskiej korporacji – podkreślał.

Po oficjalnych przemówieniach uhonorowano lekarzy, którzy szczególnie zasłużyli się dla samorządu lekarskiego i mają na swoim koncie wybitne zasługi na rzecz ochrony zdrowia publicznego. Wśród nich byli przedstawiciele Dolnośląskiej Izby Lekarskiej. Profesor Andrzej Kierzek odebrał z rąk prezydenta RP Andrzeja Dudy Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski. W gronie wyróżnionych Meritus Pro Medicis znalazł się prezes DRL dr n. med. Paweł Wróblewski. Najwyższe odznaczenie Naczelnej Izby Lekarskiej wraz z pamiątkowym dyplomem szef DIL otrzymał od dr. hab. Andrzeja Wojnara, kanclerza Kapituły i prof. Andrzeja Matyi, prezesa NRL.

Jubileuszowy wieczór uświetnił koncert pt. „Artyści Lekarzom: Miłość – najcenniejszy lekarz”. Zwieńczeniem obchodów była wystawa sztuki lekarskiej. ■

M.J.

► Na pierwszym planie: lek. dent. Piotr Laska, lek. dent. Barbara Polek, lek. dent. Teresa Bujko

▼ Od lewej: dr Bożena Kaniak, marszałek Senatu Tomasz Grodzki, dr Małgorzata Niemiec

Fot. Mariusz Tomczak

Profesor Andrzej Kierzek (I od prawej) odebrał z rąk prezydenta RP Andrzeja Dudy Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski.

Fot. M.J.

W gronie wyróżnionych Meritus Pro Medicis znalazł się prezes DRL dr n. med. Paweł Wróblewski. Najwyższe odznaczenie Naczelnej Izby Lekarskiej wraz z pamiątkowym dyplomem szef DIL otrzymał od dr. hab. Andrzeja Wojnara, kanclerza Kapituły i prof. Andrzeja Matyi, prezesa NRL.

Od lewej: dr n. med. Jakub Trnka, dr Bożena Kaniak, dr Ryszard Kępa, dr Małgorzata Niemiec, z tyłu dr n. med. Piotr Knast

Fot. z archiwum M.N.

Od lewej: lek. dent. Iwona Świątkowska i dr n. med. Włodzimierz Bednorz

MEDAL DIL IM. PROF. JANA MIKULICZA-RADECKIEGO

Krystyna Berdzik
Andrzej Gładysz
Ryszard Jadach
Urszula Kanaffa-Kilijańska
Anna Knotz
Anna Orońska
Witold Skrzypek
Marek Stehlik
Hanna Wiśniewska
Jan Nienartowicz

Włodzimierz Wiśniewski
Brunon Bernadowski
Elżbieta Mucha
Małgorzata Kijewska-Hołub
Arkadiusz Kawka
Irena Hałatek-Dworowska
Marek Kaźmierczyk
Halina Nawrocka
Danuta Powierza

ZŁOTA ODZNAKA DIL

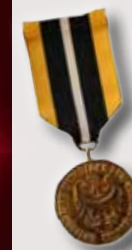
Ryszard Kępa

► Złotą Odznaką DIL został uhonorowany lek. Ryszard Kępa, szef Delegatury DIL w Legnicy od IV kadencji, który od 30 lat przewodniczy naszym okręgowym zjazdom lekarzy.

ZŁOTA I SREBRNA ODZNAKA HONOROWA ZASŁUŻONY DLA WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

ZŁOTA ODZNAKA:

Piotr Knast

Dorota Radziszewska

Małgorzata Nakraszewicz

SREBRNA ODZNAKA:

Leszek Bystryk

▼ Laureaci (od lewej): lek. dent. Małgorzata Nakraszewicz, dr n. med. Dorota Radziszewska, dr n. med. Piotr Knast i dr n. med. Leszek Bystryk. Odnaczenia wręczał Marcin Krzyżanowski, wicemarszałek województwa dolnośląskiego (pierwszy od prawej).

▼ Medal DIL im. prof. Jana Mikulicza-Radeckiego wręczała laureatom lek. Małgorzata Niemiec, sekretarz Kapituły oraz sekretarz Dolnośląskiej Rady Lekarskiej (pierwsza od prawej), a specjalnie przygotowany na tę okazję dyplom – dr n. med. Paweł Wróblewski, kanclerz Kapituły i prezes Dolnośląskiej Rady Lekarskiej (dolne zdjęcie).

Odnaczony złotym medalem *Za Długoletnią Służbę* dr n. med. Tadeusz Kowalski od lat z sukcesami wykonuje pracę na rzecz Okręgowego Sądu Lekarskiego DIL. ▼

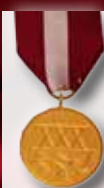

30 lat

ZŁOTY MEDAL ZA DŁUGOLETNIĄ SŁUŻBĘ

Tadeusz Kowalski, Jolanta Konopka-Opałko

ODZNAKA HONOROWA ZA ZASŁUGI DLA OCHRONY ZDROWIA

Ewa Krawiecka-Jaworska

Barbara Polek

Jakub Trnka

Piotr Piszko

▼ Odznakę honorową *Za Zasługi Dla Ochrony Zdrowia* wręczał Jarosław Kresa, wicewojewoda dolnośląski. Wśród laureatów (od lewej): lek. dent. Barbara Polek, dr n. med. Jakub Trnka, dr n. med. Piotr Piszko.

Możliwości współpracy stomatologa i osteopaty

Początki osteopatii, a w zasadzie medycyny osteopatycznej sięgają XIX wieku. Jej prekursorem był amerykański chirurg Andrew Taylor Still. Uczony posłużył się po raz pierwszy terminem „osteopatia” w 1874 roku. 18 lat później (1892) założył pierwszą szkołę osteopatii American School of Osteopathy.

Źródło grafiki: www.pixabay.com/photos/x-ray-of-the-jaw-2416945/AlarconAudiovisual

Głównym założeniem osteopatii jest badanie manualne w celu postawienia diagnozy oraz leczenia pacjenta. W swojej pracy osteopata kieruje się następującymi zasadami:

1. ciało człowieka jest jednością i należy je oceniać holistycznie,
2. struktura i funkcja wzajemnie na siebie oddziałują,
3. ciało posiada swoje własne mechanizmy naprawcze.

Dzięki takiemu spojrzeniu na człowieka osteopatia jest w stanie zaoferować pomoc pacjentowi w naprawę bardzo szerokim zakresie, m.in.: dysfunkcjach narządu ruchu, chorobach wewnętrznych, ginekologii, procesach rozwojowych czy nawet wspomaganie zaburzeń psychosomatycznych.

Gdzie w tym wszystkim znajduje się wspólne pole do działań dla stomatologa i osteopaty. Praca zespołowa stomatologa, ortodonta, fizjoterapeuty czy osteopaty, a nawet psychologa powoli zaczyna być standardem.

Takie właśnie podejście do pacjenta jest w stanie zaoferować mu najbardziej efektywne i długotrwałe rezultaty. „Wspólne” problemy, z którymi pacjent może trafić w ręce osteopaty to:

- szczękocisk po długotrwałym otwarciu ust;
- bóle głowy i twarzoczaszki;
- dolegliwości związane ze stawem skroniowo-żuchwowym takie jak: ból stawu podczas mówienia czy jedzenia, trzaski i odgłosy tarcia podczas otwierania i zamykania ust;
- ból zębów (niektóre tzw. punkty spustowe znajdujące się w mięśniach żucia mogą promieniować do konkretnych zębów)
- problemy związane z okluzją (nierzadko są one spowodowane nieprawidłowym ustawieniem szyjnego odcinka kręgosłupa);
- redukcja obrzęków po ekstrakcjach zębów i innych zabiegach chirurgicznych;
- pacjenci z porażeniem nerwu trójdzielnego;
- pacjenci z utrzymującymi się problemami czucia po zastosowaniu znieczulenia;
- bruksizm.

Zakres działań, w których osteopatia może wspomóc współczesną stomatologię, jest bardzo szeroki. Wspólne i nadrzędne cele stanowią zdrowie oraz zadowolenie pacjenta. Efektywna współpraca stomatologa i osteopaty dla pacjenta może oznaczać zdecydowanie szybszy powrót do zdrowia. I chyba właśnie to daje nam największą satysfakcję. ■

Kamil Śnieciński

O AUTORZE

Absolwent wrocławskiej Akademii Wychowania Fizycznego na kierunku fizjoterapia oraz pięcioletniego podyplomowego cyklu kształcenia z zakresu medycyny osteopatycznej Akademii Osteopatii w Poznaniu, członek zespołu Systema Centrum Zdrowia.

Efektywna współpraca stomatologa i osteopaty dla pacjenta może oznaczać zdecydowanie szybszy powrót do zdrowia. I chyba właśnie to daje nam największą satysfakcję.

Patrzemy z optymizmem w przyszłość

Wydział Lekarsko-Stomatologiczny został powołany zarządzeniem 31/XIII R/2000 r. rektora Akademii Medycznej we Wrocławiu z 24 maja 2000 r. i utworzony na bazie istniejącego Oddziału Stomatologii Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej we Wrocławiu. Swoją działalność wydział rozpoczął 1 października 2000 r.

Pomysłodawcą i twórcą Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego był prof. dr hab. Marek Ziętek. 24 listopada 2000 r. wydziałowa komisja wyborcza ogłosiła w komunikacie o wyborze prof. dr hab. Marka Ziętka na pierwszego dziekana Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego na kadencję 2000-2005 r. W kolejnych trzech kadencjach rada wydziału wybrała dziekanów: prof. Tomasza Konopkę na kadencję 2005-2008, prof. Beatę Kawałę na dwie kadencje w latach 2008-2016 i prof. Małgorzatę Radwan-Oczko na kadencję 2016-2020.

W październiku 2003 r. decyzją Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów Wydział Lekarsko-Stomatologiczny otrzymał pierwsze uprawnienia do nadawania stopnia doktora nauk medycznych w dyscyplinie stomatologia. W kolejnych latach wydział się rozwijał, tworzone lub dołączano nowe jednostki, zwiększała się liczba samodzielnych pracowników nauki – profesorów oraz doktorów habilitowanych. W grudniu 2012 r. wydział uzyskał uprawnienia do nadawania stopnia doktora habilitowanego nauk medycznych w dyscyplinie stomatologia, a rok później w grudniu 2013 r. uprawnienia do nadawania stopnia doktora nauk medycznych w dyscyplinie medycyna. Były to naprawdę bardzo ważne uprawnienia, podnoszące rangę wydziału i stwarzające możliwości dalszego szybszego rozwoju naukowego.

Wydział prowadził dydaktykę w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Zgodnie z obowiązującym limitem przyznanym naszemu wydziałowi przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego od 3 lat w ramach rekrutacji na I rok studiów przyjmowano 52 osoby na formę studiów stacjonarnych i 28 osób na formę studiów niestacjonarnych. Na jedno miejsce przypadało około 30 kandydatów.

Od wielu lat utrzymuje się wysoki próg punktowy przy rekrutacji na studia stacjonarne – między 260 a 250 pkt. minimum. Od 2013 r. Wydział Lekarsko-Stomatologiczny przejął opiekę nad studentami stomatologii studiującymi w języku angielskim. Limit przyjęć na tę formę studiów wynosi 30 osób.

W czasie tych 19 lat wydział się rozwijał. Powstawały nowe jednostki dydaktyczno-kliniczne, i nadal zwiększała się liczba samodzielnych pracowników nauki. Zaczynaliśmy od kadry, w skład której wchodziłi pracownicy zarówno Wydziału Lekarskiego, jak i wcześniej istniejącego Oddziału Stomatologii na Wydziale Lekarskim. W tym momencie na Wydziale Lekarsko-Stomatologicznym było zatrudnionych jedynie pięciu samodzielnych pracowników nauki – profesorów i doktorów habilitowanych w dziedzinie stomatologia. W dniu jego rozwiązania na wydziale było zatrudnionych 16 osób z tytułem profesora oraz 14 pracowników samodzielnych po uzyskaniu habilitacji (w tym 19 stomatologów).

Pracownicy wydziału prowadzili działalność dydaktyczną zarówno przeddyplomową (zajęcia dydaktyczne), jak i podyplomową (kursy specjalizacyjne). Strukturę Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego stworzyło 9 katedr, w skład których wchodziło 13 zakładów i 1 klinika, ponadto 2 samodzielne kliniki i 3 samodzielne zakłady.

Jako osoby szczególnie zasłużone dla nauki, pracownicy Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego zostali uhonorowani najwyższym tytułem akademickim – doctor honoris causa. Byli to prof. dr hab. Kazimierz Korbus, któremu tytuł przyznała Pomorska Akademia Medyczna w Szczecinie (2000 r.), prof. dr hab. Wojciech Witkiewicz uhonorowany przez Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu (2011 r.), prof. dr hab. Marek Ziętek wyróżniony

przez Uniwersytet Medyczny w Tarnopolu (2012 r.) oraz Lwowski Narodowy Uniwersytet Medyczny (2016 r.).

Nowa ustawa „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce” z 20 lipca 2018 r. spowodowała wiele zmian zarówno w organizacji, jak i działalności uczelni wyższych w Polsce. Na Uniwersytecie Medycznym we Wrocławiu zostały zlikwidowane dwa wydziały – Wydział Szkolenia Podyplomowego i nasz Wydział Lekarsko-Stomatologiczny. Powstał nowy bardzo duży Wydział Lekarski, obejmujący również jednostki dydaktyczno-naukowe wchodzące w skład tych dwóch wydziałów.

W związku z tym włączeniem należymy do Wydziału Lekarskiego, którego nowym dziekanem jest prof. Andrzej Heindrich. Dziekan zlikwidowanego Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego została powołana na funkcję prodziekana ds. kształcenia na kierunku lekarsko-dentystycznym.

Po tych zmianach Rada Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego już nie istnieje, rozwiązano także wszystkie jej komisje. Straciliśmy autonomię, ale prowadzimy zajęcia zgodnie z wcześniej przygotowanymi i zaakceptowanymi przez radę harmonogramami, na bazie jednostek, które prowadziły zajęcia na naszym kierunku.

Prowadzenie procedur związanych z nadawaniem stopnia doktora nauk medycznych oraz stopnia doktora habilitowanego w tej dziedzinie przejęła działająca zgodnie z Ustawą 2.0 od 1 października 2019 r. Rada Dyscypliny – nauki medyczne, w której skład weszły osoby z najlepszym dorobkiem publikacyjnym z ostatnich czterech lat. Jest wśród nich 6 osób reprezentujących stomatologię.

Patrzemy z optymizmem w przyszłość, którą nadal będziemy tworzyć i pracować nad jak najlepszymi działaniami prowadzącymi do dalszego rozwoju kierunku lekarsko-dentystycznego na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu. ■

prof. Małgorzata Radwan-Oczko

**Radosnych świąt
Narodzenia Pańskiego,
pomyślnego Nowego Roku,
a także wielu miłych chwil
spędzonych w gronie najbliższych
życzy
Komisja Stomatologiczna DRL**

Fot. z archiwum „Medium”

PRAWO NA CO DZIEŃ

Mec. Beata Kozyra-Łukasiak – radca prawny DIL

1 października 2019 r. weszła w życie Ustawa z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji, opublikowana w Dz. U. z 2019 r., poz. 1622.

Ustawa określa warunki nabywania prawa, tryb przyznawania oraz zasady wypłacania i finansowania świadczenia dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji.

Celem świadczenia uzupełniającego jest dodatkowe wsparcie dochodowe osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji. Świadczenie uzupełniające przysługuje osobom zamieszkującym na terytorium RP, jeżeli są:

- obywatelami RP lub

W okresie roku od dnia wejścia w życie ustawy lekarze – członkowie komisji lekarskich ZUS mogą wydawać orzeczenia o całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji albo orzeczenia o niezdolności do samodzielnej egzystencji, jako lekarze orzecznicy ZUS.

- posiadającymi prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terytorium RP obywatelami państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, lub
- cudzoziemcami legalnie przebywającymi na terytorium RP.

Świadczenie uzupełniające przysługuje osobom, które ukończyły 18 lat i których niezdolność do samodzielnej egzystencji została stwierdzona orzeczeniem o całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji albo orzeczeniem o niezdolności do samodzielnej egzystencji, albo orzeczeniem o całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym i niezdolności do samodzielnej egzystencji, albo orzeczeniem o całkowitej niezdolności do służby i niezdolności do samodzielnej egzystencji.

Więcej na stronie:
www.dilnet.wroc.pl/
zakładka PRAWO

Świadczenie uzupełniające przysługuje osobom uprawnionym, które nie posiadają prawa do świadczeń pieniężnych finansowanych ze środków publicznych albo suma tych świadczeń o charakterze innym niż jednorazowe, wraz z kwotą wypłacaną przez zagraniczne instytucje właściwe do spraw emerytalno-rentowych, z wyłączeniem renty rodzinnej, zasiłku pielęgnacyjnego oraz innych dodatków i świadczeń wypłacanych wraz z tymi świadczeniami na podstawie odrębnych przepisów przed dokonaniem odliczeń, potrąceń i zmniejszeń, nie przekracza kwoty 1600 zł miesięcznie.

Zgodnie z przepisami ustawy o rencie socjalnej ustalając całkowitą niezdolność do pracy, lekarz orzecznik, za zgodą osoby ubiegającej się o rentę socjalną lub jej przedstawiciela ustawowego, zgłoszoną nie później niż w trakcie badania tej osoby, ustala niezdolność tej osoby do samodzielnej egzystencji, na zasadach i w trybie określonym ustawą o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w celu uzyskania świadczenia uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji.

W terminie 6 miesięcy od wejścia w życie ustawy, osoby posiadające orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności i nieposiadające orzeczenia o niezdolności do samodzielnej egzystencji mogą wystąpić z wnioskiem o wydanie tego orzeczenia wraz z wnioskiem o świadczenie uzupełniające, jeżeli jest spełniony warunek dotyczący prawa do świadczeń pieniężnych.

W przypadku wydania orzeczenia, świadczenie uzupełniające przysługuje od miesiąca złożenia wniosku o świadczenie uzupełniające, na zasadach określonych w ustawie. Ustalenie prawa do świadczenia uzupełniającego, na wniosek złożony do 30 listopada 2019 r., następuje w terminie nie dłuższym niż 60 dni od dnia wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

W okresie roku od dnia wejścia w życie ustawy lekarze – członkowie komisji lekarskich ZUS mogą wydawać orzeczenia o całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji albo orzeczenia o niezdolności do samodzielnej egzystencji, jako lekarze orzecznicy ZUS.

Lekarz – członek komisji lekarskiej ZUS, który wydał wymienione orzeczenie, jako lekarz orzecznik ZUS, nie może wchodzić w skład komisji lekarskiej ZUS rozpatrującej sprzeciw lub zarzut wadliwości takiego orzeczenia.

5 października 2019 r. weszła w życie Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, opublikowana w Dz. U. z 2019 r., poz. 1694.

Zgodnie ze zmianą wprowadzoną w ustawie – Kodeks postępowania karnego **o wszczęciu i ukończeniu postępowania toczącego się z urzędu przeciw:**

- funkcjonariuszom publicznym, osobom zatrudnionym w instytucjach państwowych, samorządowych i społecznych, uczniom i słuchaczom szkół, żołnierzom, a także duchownym i członkom zakonów oraz diakonatów – należy bezzwłocznie zawiadomić przełożonych tych osób;
- osobom będącym członkami samorządu zawodowego – należy bezzwłocznie zawiadomić właściwy organ tego samorządu.

11 października 2019 r. weszła w życie Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o weteranach działań poza granicami państwa oraz niektórych innych ustaw, opublikowana w Dz. U. z 2019 r., poz. 1726.

Dokumentem potwierdzającym status weterana oraz weterana poszkodowanego jest odpowiednio legitymacja weterana albo legitymacja weterana poszkodowanego wydana przez ministra obrony narodowej – w odniesieniu do żołnierzy, ministra spraw wewnętrznych i administracji – w odniesieniu do funkcjonariuszy, szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego – w odniesieniu do funkcjonariuszy ABW albo szefa Agencji Wywiadu – w odniesieniu do funkcjonariuszy AW.

Podmiot właściwy do wydawania dokumentów potwierdzających prawo do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej przekazuje prezesowi NFZ informację o nabyciu uprawnień przez weterana poszkodowanego.

Komisje lekarskie przekazują odpowiednio MON, MSWiA, ABW, Agencji Wywiadu w terminie do 31 stycznia każdego roku, za rok poprzedni, informacje o liczbie wydanych orzeczeń ustalających związek uszczerbku na zdrowiu z wypadkiem pozostającym w związku z działaniami poza granicami państwa lub chorobą nabytą podczas wykonywania zadań lub obowiązków służbowych w ramach działań poza granicami państwa oraz o wysokości orzeczonego procentowego uszczerbku na zdrowiu z tytułu urazów lub chorób powstałych w związku z udziałem w działaniach poza granicami państwa, a także ich skutków zdrowotnych.

Świadczeniodawca przekazuje wymienionym organom dane o odpłatnych lub niezakwalifikowanych jako gwarantowane świadczeniach opieki zdrowotnej, których udzielił weteranom poszkodowanym oraz weteranom poszkodowanym, których ustalony procentowy uszczerbek na zdrowiu wynosi co najmniej 30%, w zakresie leczenia urazów i chorób nabytych podczas wykonywania zadań poza granicami państwa.

Weteran i weteran poszkodowany mają prawo do umieszczenia poza kolejnością w Domu Weterana i odpłatnego w nim pobytu, na zasadach określonych w przepisach ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Funkcjonariusz delegowany do pełnienia służby poza granicami państwa, po powrocie do kraju, podlega bezpłatnym badaniom lekarskim i psychologicznym. W przypadku odniesienia ran, kontuzji, urazu psychicznego lub schorzenia przez lub ze względu na jego stan psychofizyczny zgodnie ze wskazaniami lekarza może być skierowany na bezpłatny turnus leczniczo-profilaktyczny wraz z pełnoletnim najbliższym członkiem rodziny.

W celu zaspokajania dodatkowych potrzeb zdrowotnych osób, o których mowa wyżej, uwzględniając w szczególności stan dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej, odpowiednio minister obrony narodowej, minister właściwy do spraw wewnętrznych, szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego albo szef Agencji Wywiadu, w zakresie posiadanych środków, mogą dofinansować z budżetu państwa z części, których są dysponentami, świadczenia gwarantowane.

Prawo do korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej oraz z usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach mają: »

- kobiety w ciąży;
- świadczeniobiorcy do 18. roku życia, u których stwierdzono ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, na podstawie zaświadczenia lekarza podstawowej opieki zdrowotnej lub lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii, neonatologii, pediatrii, neurologii dziecięcej, kardiologii dziecięcej lub chirurgii dziecięcej;
- świadczeniobiorcy posiadający orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności lub o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji;
- świadczeniobiorcy, którzy posiadają tytuł Zasłużonego Honorowego Dawcy Krwi lub Zasłużonego Dawcy Przeszczepu;
- inwalidzi wojenni i wojskowi;
- żołnierze zastępczej służby wojskowej;
- cywilne niewidome ofiary działań wojennych;
- kombatancki;
- działacze opozycji antykomunistycznej i osoby represjonowane z powodów politycznych;
- osoby deportowane do pracy przymusowej;
- uprawnieni żołnierze lub pracownicy, których ustalony procentowy uszczerbek na zdrowiu wynosi co najmniej 30%;
- weterani poszkodowani, których ustalony procentowy uszczerbek na zdrowiu wynosi co najmniej 30%.

23 października 2019 r. weszła w życie Ustawa z dnia 11 września 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo farmaceutyczne oraz niektórych innych ustaw, opublikowana w Dz. U. z 2019 r., poz. 1905.

Nowelizacja ustawy dotyczy obowiązków określonych w rozporządzeniu nr 2016/161 Komisji (UE) w sprawie szczególnych zasad dotyczących zabezpieczeń umieszczanych na opakowaniach produktów leczniczych stosowanych u ludzi. Zgodnie ze zmianą Ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz niektórych innych ustaw, szpitalne oddziały ratunkowe wdrożą system TOPSOR oraz segregację medyczną **do 1 stycznia 2021 r.**

29 października 2019 r. weszło w życie Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 października 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie programu pilotażowego w centrach zdrowia psychicznego, opublikowane w Dz. U. z 2019 r., poz. 1953.

Celem pilotażu jest przetestowanie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej opartego na centrach zdrowia psychicznego w aspektach organizacji, finansowania, jakości oraz dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej.

Centrum, w skład którego wchodzi jednostki i komórki or-

ganizacyjne zakładów leczniczych podmiotu leczniczego, stanowi wyodrębnioną część w strukturze organizacyjnej tego podmiotu określoną w regulaminie organizacyjnym.

Komórki organizacyjne wchodzące w skład jednostek organizacyjnych, o których mowa wyżej, nie mogą realizować umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej innej, niż umowa o realizację pilotażu. Sposób kierowania centrum jest określony w regulaminie organizacyjnym.

Świadczenia z zakresu leczenia środowiskowego (domowego) świadczeniobiorcom zamieszkałym na obszarze działania centrum udziela centrum właściwe ze względu na miejsce zamieszkania, z wyjątkiem kontynuacji leczenia.

Oddział psychiatryczny i miejsce udzielania pomocy doraźnej mogą być zlokalizowane poza obszarem działania centrum, z uwzględnieniem konieczności zapewnienia odpowiedniej dostępności publicznym transportem zbiorowym, jednak nie dalej niż w warunkach bliskiego dostępu.

Centrum w ramach udzielania świadczeń opieki zdrowotnej w warunkach stacjonarnych psychiatrycznych zapewnia wyodrębnioną całodobową opiekę lekarską we wszystkie dni tygodnia w miejscu udzielania świadczeń.

Poradnia zdrowia psychicznego oraz punkt zgłoszeniowo-koordynacyjny (PZK), udzielają świadczeń opieki zdrowotnej co najmniej od poniedziałku do piątku, poza dniami ustawowo wolnymi od pracy, w godzinach od 8.00 do 18.00. Poradnia zdrowia psychicznego wchodząca w skład centrum, w ramach której nie działa PZK, może być czynna w mniejszym wymiarze godzin.

W ramach centrum jest zapewniona koordynacja udzielanych świadczeń opieki zdrowotnej oraz opracowanie indywidualnych planów terapii, w szczególności w ramach pomocy czynnej i długoterminowej.

Plan terapii i zdrowienia sporządza się w ramach pomocy czynnej. Plan może być sporządzony również w ramach innych form pomocy niż pomoc czynna. W przypadku sporządzenia planu terapii i zdrowienia w ramach świadczeń opieki zdrowotnej realizowanych w warunkach ambulatoryjnych jest dopuszczalne odstępnie od ustalania odrębnych planów: terapeutycznego lub leczenia, o których mowa w rozporządzeniu w sprawie leczenia psychiatrycznego. W przypadku niesporządzenia planu terapii i zdrowienia w ramach innych form pomocy niż pomoc czynna, realizowanych w warunkach ambulatoryjnych, sporządza się odpowiednio plan terapeutyczny lub plan leczenia, o których mowa w rozporządzeniu w sprawie leczenia psychiatrycznego.

Niezależnie od planu terapii i zdrowienia, w przypadku hospitalizacji oraz pobytu na oddziale dziennym wyznaczony lekarz przedstawia świadczeniobiorcy plan postępowania terapeutycznego obejmującego ten etap leczenia oraz odnotowuje go w dokumentacji medycznej.

Plan terapii i zdrowienia:

- sporządza się na potrzeby określenia indywidualnego postępowania terapeutycznego i innych związanych z nim oddziaływań na rzecz świadczeniobiorcy;
- zawiera w szczególności listę podstawowych problemów zdrowotnych i społecznych, celów podejmowanych działań oraz planowanych metod ich osiągnięcia;
- sporządza zespół osób udzielających świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniobiorcy, w skład którego wchodzi co najmniej lekarz i koordynator opieki;
- jest dołączany do dokumentacji medycznej albo do historii zdrowia i choroby prowadzonej przez podwykonawcę;
- podlega okresowej ewaluacji, nie rzadziej jednak niż raz w roku.

Plan terapii i zdrowienia oraz każda jego zmiana są przedstawiane świadczeniobiorcy w celu ich uzgodnienia. W celu zapewnienia właściwych świadczeń opieki zdrowotnej zgodnych z planem terapii i zdrowienia oraz dostarczania świadczeniobiorcom informacji o przysługujących świadczeniach opieki zdrowotnej w ramach centrum wyznacza się osobę odpowiedzialną za koordynowanie tych działań.

ska kierownicze w podmiocie leczniczym niebędącym przedsiębiorcą, opublikowane w Dz. U. z 2019 r., poz. 2024.

Głosowanie w sprawie wyboru kandydata jest dokonywane na jednakowych kartach do głosowania zawierających nazwiska kandydatów w kolejności alfabetycznej, oznaczonych pieczęcią właściwego podmiotu, nadrukiem lub naklejką, zawierającymi nazwę, adres, numer identyfikacji podatkowej (NIP) lub numer identyfikacyjny REGON właściwego podmiotu.

23 listopada 2019 r. weszło w życie Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 października 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie środków odurzających, substancji psychotropowych, prekursorów kategorii 1 i preparatów zawierających te środki lub substancje, opublikowane w Dz. U. z 2019 r., poz. 2165.

Recepty na preparaty zawierające środki odurzające, substancje psychotropowe lub prekursorów kategorii 1 są wystawiane zgodnie z odpowiednimi przepisami ustawy – Prawo farmaceutyczne.

Na receptę wystawianą na preparat zawierający środek odurzający lub substancję psychotropową podaje się, oprócz danych określonych w wym. ustawie – jeżeli mają zastosowanie, sumaryczną ilość środka odurzającego lub substancji psychotropowej albo ilość środka odurzającego lub substancji psychotropowej wyrażoną za pomocą ilości jednostek dawkowania oraz wielkości dawki, przy czym dla recepty elektronicznej ilość tę podaje się wyłącznie liczbowo.

Recepta wraz z zapotrzebowaniem na sprowadzenie z zagranicy produktów leczniczych, zawierających w swoim składzie środki odurzające lub substancje psychotropowe, nieposiadających pozwolenia na dopuszczenie do obrotu, niezbędnych dla ratowania życia lub zdrowia pacjentów są realizowane zgodnie z przepisami ustawy – Prawo farmaceutyczne. ■

5 listopada 2019 r. weszło w życie Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 31 października 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, opublikowane w Dz. U. z 2019 r., poz. 2120.

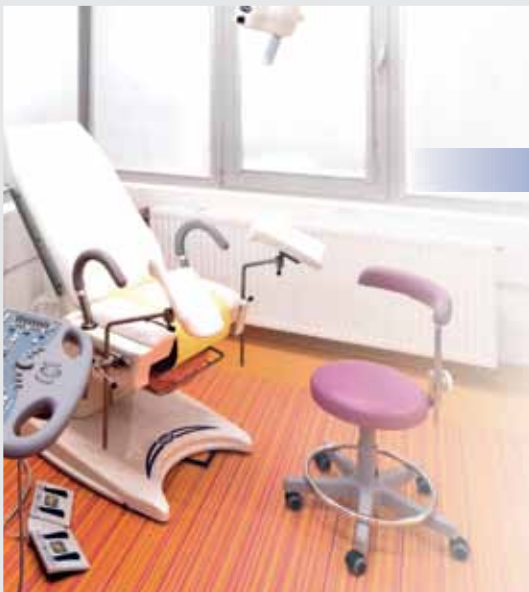
Świadczenia gwarantowane lekarza podstawowej opieki zdrowotnej obejmują poradę lekarską udzielaną w warunkach ambulatoryjnych w bezpośrednim kontakcie ze świadczeniobiorcą lub na odległość przy użyciu systemów teleinformatycznych lub systemów łączności.

Świadczenia gwarantowane pielęgniarzy i położnej podstawowej opieki zdrowotnej obejmują wizytę realizowaną w warunkach ambulatoryjnych w bezpośrednim kontakcie ze świadczeniobiorcą lub na odległość przy użyciu systemów teleinformatycznych lub systemów łączności.

Świadczenia gwarantowane nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej udzielanej w warunkach ambulatoryjnych obejmują poradę lekarską udzielaną w warunkach ambulatoryjnych w bezpośrednim kontakcie ze świadczeniobiorcą lub na odległość przy użyciu systemów teleinformatycznych lub systemów łączności.

8 listopada 2019 r. weszło w życie Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 11 października 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu przeprowadzania konkursu na niektóre stanowiska kierownicze w podmiocie leczniczym niebędącym przedsiębiorcą, opublikowane w Dz. U. z 2019 r., poz. 2024.

Reklama

INVICTA

Klinika Leczenia Niepłodności
nr 1 w Polsce!

INVICTA Sp. z o.o. do Oddziałów w Warszawie, Bydgoszczy i we Wrocławiu poszukuje:

lekarzy specjalistów ginekologii i położnictwa

Zainteresowanych:

Rozwojem w zakresie diagnostyki i leczenia niepłodności

Oferujemy:

- kompleksowe szkolenie w zakresie zabiegów i procedur leczenia niepłodności
- możliwość otwarcia specjalizacji w zakresie endokrynologii ginekologicznej i rozrodczości
- atrakcyjne wynagrodzenie godzinowe z możliwością szybkiego wzrostu zależnie od kolejnych etapów samodzielności
- zatrudnienie w ramach kontraktu od 3 dni w tygodniu plus 1–2 soboty w m–cu; chętnie szerszy harmonogram
- przyjazną atmosferę w pracy

Zapraszamy także lekarzy na końcu specjalizacji

www.klinikainvicta.pl

Osoby zainteresowane prosimy o wysyłanie CV na adres e-mail: rekrutacja@invicta.pl (podając w temacie maila lekarz ginekolog) lub kontakt telefoniczny pod nr +48 609 808 468.

Zainteresowanych:

Diagnostyką prenatalną i/lub opieką nad pacjentką ciążarną

Oferujemy:

- atrakcyjne wynagrodzenie
- przyjazną atmosferę w pracy
- zatrudnienie w ramach umowy cywilno–prawnej

www.kobieta.invicta.pl

ZJAZD ABSOLWENTÓW AKADEMII MEDYCZNEJ WE WROCŁAWIU ROCZNIK 1968

Droga Koleżanko! Drogi Kolego!
Zapraszamy na spotkanie koleżeńskie absolwentów Akademii Medycznej we Wrocławiu, które odbędzie się w dniach 18-20 września 2020 r. Miejsce spotkania będzie ośrodek Vital & SPA Resort Szarotka w Zieleńcu.

Program zjazdu

18 września 2020 r. (piątek)

od godz. 14.00 Zakwaterowanie w ośrodku
godz. 18.00-24.00 Grill przy biesiadnej muzyce

19 września 2020 r. (sobota)

godz. 8.00-10.00 Śniadanie
godz. 10.30 Wykład „Zieleniec – wczoraj, dzisiaj, jutro” – dr Józef Dziąsko, prezes Stowarzyszenia Zieleniec
godz. 12.00 Msza Święta – kościół św. Anny w Zieleńcu
godz. 13.00 Czas wolny, spacer po Zieleńcu
godz. 15.00 Obiad, czas wolny
godz. 19.00-2.00 Uroczysta kolacja
20 września 2020 r. (niedziela)
godz. 8.00-11.00 Śniadanie i pożegnania

Opłata za uczestnictwo w zjeździe wynosi od absolwenta/osoby towarzyszącej 500 zł.

Wpłaty prosimy dokonywać na konto: 66 1090 2590 0000 0001 3393 3014 do 31.01.2020 r. z dopiskiem „Zjazd 1968”. Panie prosimy o podanie nazwiska obecnego oraz panieńskiego.

Do dyspozycji gości pokoje 2-3-osobowe – proszę o e-mailowe zgłaszanie nazwisk Kolegów i Koleżanek, z którymi chcą być Państwo zakwaterowani.

UWAGA!!! W ośrodku zapewnione jest bezpłatne korzystanie z kompleksu basenowego, jacuzzi, saun, urządzeń fitness, jak również dostęp do bezprzewodowego internetu oraz bezpłatny parking.

Za Komitet Organizacyjny
Krystyna Czernik, Wojciech Durek,
Andrzej Karmowski, Bogusław Kudyba
Wanda Poradowska-Jeszke, Krzysztof Wronecki

JUBILEUSZOWY ZJAZD ABSOLWENTÓW AKADEMII MEDYCZNEJ WE WROCŁAWIU ROCZNIK 1970

Droga Koleżanko! Drogi Kolego!
Zapraszamy na uroczyste obchody z okazji 50-lecia uzyskania absolutorium, które odbędą się 13 czerwca 2020 r. (sobota) we Wrocławiu.

Program zjazdu

12 czerwca 2020 r. (piątek)

dla zainteresowanych – płatne dodatkowo 100 zł
godz. 19.00 Zwiedzanie z przewodnikiem Afrykarium (ZOO Wrocław, ul. Wróblewskiego 1-5, 51-618 Wrocław)

godz. 20.00 Kolacja w restauracji „Laguna Bistro” (w budynku Afrykarium)
13 czerwca 2020 r. (sobota)
godz. 10.00 Msza święta (kościół Najświętszego Imienia Jezus, pl. Uniwersytecki 1)
Część oficjalna – Uniwersytet Wrocławski, Oratorium Marianum/Aula Leopoldina
godz. 11.00 Śniadanie studenckie – Klub Uniwersytetu Wrocławskiego

godz. 12.00 Otwarcie Zjazdu
godz. 12.10 Wystąpienie chóru Medici Cantantes Uniwersytetu Medycznego
Przemówienie JM rektora UM i uroczyste wręczenie dyplomów
Wykład okolicznościowy
Wspólne zdjęcie pamiątkowe
godz. 18.00 Uroczysta kolacja – Haston City Hotel (sala Chrysler, I piętro), Irysowa 1-3, 51-117 Wrocław

Opłata za uczestnictwo w zjeździe wynosi: sobota (część oficjalna + uroczysta kolacja) – 350 zł, osoba towarzysząca na uroczystej kolacji – 200 zł, część oficjalna (bez uroczystej kolacji) – 150 zł, Afrykarium (płatne dodatkowo) – 100 zł.

Wpłaty prosimy dokonywać na konto: 47 1140 2004 0000 3302 7877 4363 (odbiorca: Henryk Lisiak) do 31.01.2020 r. z dopiskiem „Zjazd 1970”. Koleżanki prosimy o podanie nazwiska obecnego oraz panieńskiego.

Istnieje możliwość rezerwacji noclegu w Haston City Hotel po preferencyjnych cenach pod numerem telefonu 71 322 50 00 lub 71 320 97 01 (prosimy o podanie hasła „rocznik 1970”). Płatność za hotel indywidualna (nie jest wliczona w cenę zjazdu).

Za Komitet Organizacyjny
Barbara Bruzewicz-Mikłaszewska, Henryk Lisiak

ZJAZD ABSOLWENTÓW WYDZIAŁU LEKARSKIEGO AKADEMII MEDYCZNEJ WE WROCŁAWIU ROCZNIK 1977

Droga Koleżanko! Drogi Kolego!
Zapraszamy na spotkanie koleżeńskie absolwentów Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej we Wrocławiu, które odbędzie się w dniach 4-6 września 2020 r. w Kudowie-Zdroju (Hotel Kudowa****, Manufaktura Relaksu, ul. Pogodna 16, 57-350 Kudowa-Zdrój).

Program zjazdu

4 września 2020 r. (piątek)
od godz. 15.00 Zakwaterowanie w hotelu
godz. 18.00-2.00 Grill przy biesiadnej muzyce
5 września 2020 r. (sobota)
godz. 7.00-10.00 Śniadanie, czas wolny, spacer po uzdrowisku
godz. 13.30 Pamiątkowe zdjęcie grupowe przed ośrodkiem
godz. 14.00 Obiad
godz. 18.00-2.00 Grill przy biesiadnej muzyce
6 września 2020 r. (niedziela)
godz. 7.00-10.00 Śniadanie i pożegnania
do godz. 11.00 Wymeldowania

Opłata za uczestnictwo w zjeździe wynosi od absolwenta/osoby towarzyszącej 550 zł.

Wpłaty prosimy dokonywać na konto: 87 1090 2398 0000 0001 4377 3356 (odbiorca: Małgorzata Rudnicka) do 31.03.2020 r. z dopiskiem „Zjazd 1977”. Panie prosimy o podanie nazwiska obecnego oraz panieńskiego.

Do dyspozycji gości pokoje 2-3-osobowe – proszę o e-mailowe zgłaszanie nazwisk Kolegów i Koleżanek, z którymi chcą być Państwo zakwaterowani.

UWAGA!!! W ośrodku zapewnione jest bezpłatne korzystanie ze strefy relaksu: krytego basenu z atrakcjami wodnymi (gejzer, kaskada, masażery), jacuzzi, strefy saun (sucha, infrared, łaźnia paro-

wa), urządzeń fitness, jak również dostęp do bezprzewodowego internetu oraz bezpłatny parking.

Za Komitet Organizacyjny
Andrzej Bugajski, Jolanta Kasperkiewicz-Skałeczka, Małgorzata Rudnicka, Danuta Sidor

ZJAZD ABSOLWENTÓW WYDZIAŁU LEKARSKIEGO AKADEMII MEDYCZNEJ WE WROCŁAWIU ROCZNIK 1985

Droga Koleżanko! Drogi Kolego!
Zapraszamy na spotkanie koleżeńskie z okazji 35-lecia ukończenia Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej we Wrocławiu, które odbędzie się w dniach 29-31 maja 2020 r. w Ośrodku Vital & SPA Resort Szarotka w Zieleńcu.

Program zjazdu

29 maja 2020 r. (piątek)
od godz. 14.00 Zakwaterowanie w ośrodku
godz. 18.00-24.00 Grill przy biesiadnej muzyce
30 maja 2020 r. (sobota)
godz. 8.00-10.00 Śniadanie
godz. 10.15 Msza św. – kościół św. Anny w Zieleńcu, czas wolny, spacer po Zieleńcu
godz. 13.30 Pamiątkowe zdjęcie grupowe przed ośrodkiem
godz. 14.00 Obiad, czas wolny
godz. 15.00 Czas wspomnień, prezentacje
godz. 19.00-2.00 Bankiet
31 maja 2020 r. (niedziela)
godz. 8.00-10.00 Śniadanie i pożegnania

Opłata za uczestnictwo w zjeździe wynosi od absolwenta/osoby towarzyszącej: piątek-niedziela z noclegami – 500 zł, sobota-niedziela z noclegiem – 350 zł.

Wpłaty prosimy dokonywać na konto: S.A. 22 1050 1908 1000 0097 2210 6052 (odbiorca: Dorota Radziszewska) do 31.01.2020 r. z dopiskiem „Zjazd 1985”. Panie prosimy o podanie nazwiska obecnego oraz panieńskiego.

Do dyspozycji gości pokoje 2-3-osobowe – proszę o e-mailowe zgłaszanie nazwisk Kolegów i Koleżanek, z którymi chcą być Państwo zakwaterowani.

UWAGA!!! W ośrodku zapewnione jest bezpłatne korzystanie z kompleksu basenowego, jacuzzi, saun, urządzeń fitness, jak również dostęp do bezprzewodowego internetu oraz bezpłatny parking.

Za Komitet Organizacyjny
Jacek Chodorski, Dorota Radziszewska, Andrzej Stawarski

ZJAZD ABSOLWENTÓW WYDZIAŁU STOMATOLOGICZNEGO AKADEMII MEDYCZNEJ WE WROCŁAWIU ROCZNIK 1985

Droga Koleżanko! Drogi Kolego!
Zapraszamy na spotkanie koleżeńskie z okazji 35-lecia ukończenia Wydziału Stomatologicznego Akademii Medycznej we Wrocławiu, które odbędzie się w dniach 22-24 maja 2020 r. Miejsce spotkania będzie ośrodek Tarasy Wang w Karpaczu (ul. Na Śnieżkę 3, 58-540 Karpacz).

Program zjazdu

22 maja 2020 r. (piątek)
od godz. 14.00 Zakwaterowanie w ośrodku
godz. 18.00-24.00 Grill
23 maja 2020 r. (sobota)
godz. 8.00-10.30 Śniadanie

godz. 11.00 Msza św. (kościół
pw. Nawiedzenia Najświętszej
Maryi Panny, ul. Konstytucji
3 Maja 44, Karpacz), czas
wolny, spacer po Karpaczu
godz. 14.00 Obiad, czas wolny
godz. 19.00-2.00 Bankiet/uroczysta kolacja
24 maja 2020 r. (niedziela)
godz. 8.00-10.30 Śniadanie i pożegnania
do godz. 12.00 Wymeldowania

Opłata za uczestnictwo w zjeździe wynosi od absolwenta/osoby towarzyszącej 500 zł.

Wpłaty prosimy dokonywać na konto: 76 1140 2004 0000 3702 7937 7470 (odbiorca Aneta Łojewska) do 31.01.2020 r. z dopiskiem „Zjazd 1985”. Panie prosimy o podanie nazwiska obecnego oraz panieńskiego.

Do dyspozycji gości pokoje 2-3-osobowe – proszę o e-mailowe zgłaszanie nazwisk Kolegów i Koleżanek, z którymi chcą być Państwo zakwaterowani.

UWAGA!!! W ośrodku zapewnione jest bezpłatne korzystanie z jacuzzi, saun, jak również dostęp do bezprzewodowego internetu oraz bezpłatny monitorowany parking.

Za Komitet Organizacyjny
Aneta Łojewska, Waldemar Jarosiewicz

**ZJAZD ABSOLWENTÓW
WYDZIAŁU LEKARSKIEGO
AKADEMII MEDYCZNEJ WE WROCŁAWIU
ROČNIK 1990**

Droga Koleżanko! Drogi Kolego!
Zapraszamy na spotkanie koleżeńskie z okazji 30-lecia ukończenia Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej we Wrocławiu, które odbędzie się w dniach 5-7 czerwca 2020 r. Miejscem spotkania będzie ośrodek Vital & SPA Resort Szarotka w Zieleńcu.

Program zjazdu
5 czerwca 2020 r. (piątek)
od godz. 14.00 Zakwaterowanie w ośrodku
godz. 18.00-24.00 Grill przy biesiadnej muzyce
6 czerwca 2020 r. (sobota)
godz. 8.00-10.00 Śniadanie
godz. 10.15 Msza św. – kościół św. Anny
w Zieleńcu, czas wolny,
spacer po Zieleńcu
godz. 13.30 Pamiątkowe zdjęcie
grupowe przed ośrodkiem
godz. 14.00 Obiad, czas wolny
godz. 19.00-2.00 Bankiet
7 czerwca 2020 r. (niedziela)
godz. 9.00-10.00 Śniadanie i pożegnania

Opłata za uczestnictwo w zjeździe wynosi od absolwenta/osoby towarzyszącej:
piątek-niedziela z noclegami – 500 zł,
sobota-niedziela z noclegiem – 350 zł.

Wpłaty prosimy dokonywać na konto: 63 1140 2004 0000 3402 7877 0728 (odbiorca Ewa Willak-Janc) do 31.01.2020 r. z dopiskiem „Zjazd 1990”. Panie prosimy o podanie nazwiska obecnego oraz panieńskiego.

Do dyspozycji gości pokoje 2-3-osobowe – proszę o e-mailowe zgłaszanie nazwisk Kolegów i Koleżanek, z którymi chcą być Państwo zakwaterowani.

UWAGA!!! W ośrodku zapewnione jest bezpłatne korzystanie z kompleksu basenowego, jacuzzi, saun, urządzeń fitness, jak również dostęp do bezprzewodowego internetu oraz bezpłatny parking.

Za Komitet Organizacyjny
Wojciech Apoznański, Ewa Willak-Janc,
Teresa Żak (Biercewicz)

**ZJAZD ABSOLWENTÓW
WYDZIAŁU LEKARSKIEGO
AKADEMII MEDYCZNEJ WE WROCŁAWIU
ROČNIK 1995**

Droga Koleżanko! Drogi Kolego!
Zapraszamy na kolejne spotkanie koleżeńskie, tym razem z okazji 25-lecia ukończenia Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej we Wrocławiu, które odbędzie się w dniach 25-27 września 2020 r. Miejscem spotkania będzie ośrodek Vital & SPA Resort Szarotka w Zieleńcu.

Program zjazdu
25 września 2020 r. (piątek)
od godz. 14.00 Zakwaterowanie w ośrodku
godz. 18.00-24.00 Grill przy biesiadnej muzyce
26 września 2020 r. (sobota)
godz. 8.00-10.00 Śniadanie
godz. 10.15 Msza św. – kościół św. Anny
w Zieleńcu, czas wolny,
spacer po Zieleńcu
godz. 13.30 Pamiątkowe zdjęcie
grupowe przed ośrodkiem
godz. 14.00 Obiad, czas wolny
godz. 19.00-2.00 Bankiet
27 września 2020 r. (niedziela)
godz. 9.00-10.00 Śniadanie i pożegnania

Opłata za uczestnictwo w zjeździe wynosi od absolwenta/osoby towarzyszącej:
piątek-niedziela z noclegami – 500 zł,
sobota-niedziela z noclegiem – 350 zł.

Wpłaty prosimy dokonywać na konto: 66 1090 2590 0000 0001 3393 3014 do 31.01.2020 r. z dopiskiem „Zjazd 1995”. Panie prosimy o podanie nazwiska obecnego oraz panieńskiego.

Do dyspozycji gości pokoje 2-3-osobowe – proszę o e-mailowe zgłaszanie nazwisk Kolegów i Koleżanek, z którymi chcą być Państwo zakwaterowani.

UWAGA!!! W ośrodku zapewnione jest bezpłatne korzystanie z kompleksu basenowego, jacuzzi, saun, urządzeń fitness, jak również dostęp do bezprzewodowego internetu oraz bezpłatny parking.

Za Komitet Organizacyjny
Radek Tarkowski

Bliższych informacji udziela Patrycja Malec, kom. 501 217 204, e-mail: patka.malec@wp.pl

**ZJAZD ABSOLWENTÓW
WYDZIAŁU LEKARSKIEGO
AKADEMII MEDYCZNEJ
WE WROCŁAWIU
ROČNIK 1980**

Zjazd z okazji 40-lecia dyplomu planujemy w dniach 19-21.06.2020.
Miejsce: Zieleniec, Vital & Spa Resort Szarotka
Zgłoszenie uczestnictwa należy kierować na adres: zjazdroku2020@gmail.com

Koleżanki i Koledzy, którzy zgłoszą chęć uczestniczenia otrzymają drugi komunikat ze szczegółami.
Serdecznie zapraszamy. Nie zwlekajcie z rejestracją!

Wanda Krowińska, Renata
Tuchendler, Andrzej Szuba,
Dariusz Patrzalek

**GŁOGOWSKI SZPITAL
POWIATOWY SP. Z O.O.
W GŁOGOWIE
pilnie zatrudni**

**LEKARZY SPECJALISTÓW
W DZIEDZINIE:**

- medycyny ratunkowej do pracy na SOR w Głogowie,
- pediatrii (Oddział Pediatryczny i Oddział Neonatologiczny)
- ginekologii i położnictwa,
- chirurgii ogólnej,
- anestezjologii i intensywnej terapii,
- internistów,
- lekarzy rodzinnych do pracy w POZ w Głogowie.

Zapewniamy:

- atrakcyjne warunki płacowe,
- dowolna forma zatrudnienia,
- duże możliwości rozwoju zawodowego.

**Posiadamy również wolne
miejsca na szkolenie specjalizacyjne lekarzy w trybie
rezydentury, w kierunku:**

- Oddział Neurologii i Leczenia Udarów Mózgu,
- Oddział Ginekologiczno-Położniczy.

KONTAKT

Głogowski Szpital Powiatowy
Sp. z o.o. w Głogowie
ul. T. Kościuszki 15, 67-200 Głogów
tel. 76 837 33 29, kom. 609 457 199,
fax 76 837 33 77

Uchwały Dolnośląskiej Rady Lekarskiej z 24 października 2019 r.

NR 110/2019

w sprawie opłat za czynności Komisji Bioetycznej przy Dolnośląskiej Izbie Lekarskiej

NR 111/2019

w sprawie szczegółowych zasad finansowania działalności Komisji Bioetycznej przy Dolnośląskiej Izbie Lekarskiej

NR 112/2019

w sprawie odmowy uchylenia uchwały dot. zawieszenia prawa wykonywania zawodu lekarza dentystry

NR 113/2019

w sprawie wydania opinii dot. kandydata na konsultanta wojewódzkiego § 1

Dolnośląska Rada Lekarska we Wrocławiu pozytywnie opiniuje kandydaturę prof. dr hab. n. med. Marzeny Bartoszewicz na konsultanta wojewódzkiego dla województwa dolnośląskiego w dziedzinie mikrobiologii lekarskiej.

NR 114/2019

w sprawie finansowania zabawy integracyjnej dla dzieci § 1

Dolnośląska Rada Lekarska we Wrocławiu wyraża

zgode na przyznanie kwoty 10 000 zł na organizację zabawy integracyjnej dla dzieci z okazji Mikołaja, ze środków Komisji Młodych Lekarzy DRL.

NR 115/2019

w sprawie nadanie Złotej Odznaki Dolnośląskiej Izby Lekarskiej § 1

Dolnośląska Rada Lekarska we Wrocławiu nadaje Złotą Odznakę Dolnośląskiej Izby Lekarskiej lekarzowi Ryszardowi Kępie.

NR 116/2019

w sprawie finansowania szkolenia § 1

Dolnośląska Rada Lekarska we Wrocławiu przyznaje kwotę do 3700 zł na organizację szkolenia pt. „Gastroenterologia dziecięca w aspekcie praktyki rodzinnego”, ze środków Komisji Młodych Lekarzy.

NR 117/2019

w sprawie finansowania szkolenia § 1

Dolnośląska Rada Lekarska we Wrocławiu przyznaje kwotę do 35 000 zł na szkolenie Okręgowych Rzeczników Odpowiedzialności Zawodowej DIL oraz członków Okręgowego Sądu Lekarskiego DIL, które odbędzie się w terminie 6-8 grudnia 2019 r. w Zieloncu.

NR 118/2019

w sprawie regulaminu nadawania Złotej Odznaki Dolnośląskiej Izby Lekarskiej we Wrocławiu § 1

Dolnośląska Rada Lekarska we Wrocławiu zmienia Regulamin nadawania Złotej Odznaki Dolnośląskiej Izby Lekarskiej we Wrocławiu stanowiący załącznik do uchwały nr 114/2017 Dolnośląskiej Rady Lekarskiej z 16 listopada 2017 r. w następujący sposób: w § 1 ust. 5 pkt. b po słowach „Wiceprezesa Dolnośląskiej Rady Lekarskiej” dodaje się słowa „Przewodniczący/Pełnomocnicy Delegatur DIL”.

§ 2

Ustala się jednolity tekst Regulaminu nadawania Złotej Odznaki Dolnośląskiej Izby Lekarskiej we Wrocławiu stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

NR 119/2019

w sprawie finansowania projektu instalacji wentylacyjno-klimatyzacyjnej § 1

Dolnośląska Rada Lekarska we Wrocławiu postanawia przeznaczyć kwotę do 25 000 zł na projekt instalacji wentylacyjno-klimatyzacyjnej w sali konferencyjnej przy al. Matejki 6 we Wrocławiu.

Uchwały Prezydium Dolnośląskiej Rady Lekarskiej z 7 listopada 2019 r.

NR 122/2019

w sprawie wydania monografii „Współczesna geriatrya – choroby otępienne” § 1

Dolnośląska Rada Lekarska we Wrocławiu przeznacza kwotę 7900 zł na druk 500 sztuk monografii pt. „Współczesna geriatrya – choroby otępienne”, ze środków Komisji Kształcenia DRL.

NR 123/2019

w sprawie wydania monografii „Medycyna podróży w teorii i praktyce. II edycja” § 1

Dolnośląska Rada Lekarska we Wrocławiu przeznacza kwotę 9 100 zł na druk 500 sztuk monografii pt. „Medycyna podróży w teorii i praktyce. II edycja”, ze środków Komisji Kształcenia DRL.

NR 124/2019

w sprawie wydania opinii dot. kandydata na konsultanta wojewódzkiego § 1

Prezydium Dolnośląskiej Rady Lekarskiej we Wrocławiu pozytywnie opiniuje kandydaturę dr n. med. Marty Nowakowskiej-Kotas na konsultanta wojewódzkiego dla województwa dolnośląskiego w dziedzinie neurologii.

Pozostałe uchwały znajdują się na stronie: bip.dilnet.wroc.pl

Komisja Kształcenia Dolnośląskiej Rady Lekarskiej we Wrocławiu zaprasza na konferencję

pt. „PACJENT W PIEKLE BÓLU – UJĘCIE INTERDYSCYPLINARNE”

która odbędzie się 28 lutego 2020 r. (piątek) w godz. 9.00-16.00 w sali konferencyjnej Dolnośląskiej Izby Lekarskiej przy al. Matejki 6 we Wrocławiu.

Uczestnikom konferencji przysługuje 6 punktów edukacyjnych.

Konferencja ma charakter ogólnodostępny dla bliżej nieokreślonej liczby uczestników, ograniczonej jedynie względami techniczno-organizacyjnymi. Udział w konferencji jest dobrowolny.

Kierownik naukowy konferencji – dr hab. Jacek Smereka
Kierownik organizacyjny konferencji – lek. Małgorzata Niemiec

Program konferencji

Patomechanizm bólu
dr hab. Małgorzata Malec-Milewska, prof. CMKP

Ból ostry w praktyce lekarskiej
dr hab. Jacek Smereka

Metody interwencyjne leczenia bólu
dr hab. Małgorzata Malec-Milewska, prof. CMKP

Dyskusja

Leczenie bólu u pacjentów z chorobą nowotworową w świetle aktualnych wytycznych

dr hab. Wojciech Leppert, prof. UMP

Ból w praktyce lekarza podstawowej opieki zdrowotnej
dr hab. Jarosław Drobnik

Implikacje kliniczne bólu neuropatycznego
dr hab. Wojciech Leppert, prof. UMP

Ból wszechogarniający – fakt czy mit?
dr n. med. Anna Orońska

Dyskusja i zakończenie konferencji

Osoby zainteresowane wzięciem udziału w konferencji proszone są o wstępne zgłoszenie zamiaru uczestnictwa, które nie ma charakteru wiążącego. Zgłoszenie pisemne należy kierować do Komisji Kształcenia DRL: e-mail: komisjaskształcenia@dilnet.wroc.pl lub telefonicznie pod numerem 71 798 80 68.

MEDKREDYT

FINANSOWANIE USŁUG MEDYCZNYCH

POKRYJEMY KOSZTY LECZENIA

Zaproponuj pacjentom atrakcyjne finansowanie leczenia.

Korzyści są większe, niż myślisz.

MEDKREDYT

Jarosław Melniczak
Dyrektor Sprzedaży

jaroslaw.melniczak@medkredyt.pl
tel. 660 623 102

www.medkredyt.pl

ekfnet

Dziekan Wydziału Lekarskiego prof. dr hab. Andrzej Hendrich zaprasza na kursy:

Katedra i Klinika Medycyny Ratunkowej Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu zaprasza wszystkich lekarzy i lekarzy dentyków specjalizujących się w trybie modułowym na kurs obowiązkowy (z listy CMKP):

RATOWNICTWO MEDYCZNE
Termin kursu: 13-17.01.2020 r.

Kierownik naukowy kursu: dr Grzegorz Gogolewski
Miejsce kursu: Katedra i Klinika Medycyny Ratunkowej UMW, ul. Borowska 213, Wrocław
Liczba uczestników: 80
Kurs bezpłatny

Katedra i Klinika Medycyny Ratunkowej Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu zaprasza lekarzy specjalizujących się w chorobach wewnętrznych w trybie modułowym na kurs obowiązkowy (z listy CMKP):

TOKSYKOLOGIA
Termin kursu: 16-17.01.2020 r.

Kierownik naukowy kursu:
lek. Barbara Monika Porębska
Miejsce kursu: Katedra i Klinika Medycyny Ratunkowej UMW, ul. Borowska 213, Wrocław
Liczba uczestników: 30
Kurs bezpłatny

Katedra i Klinika Angiologii, Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu zaprasza lekarzy specjalizujących się w diabetologii w trybie modułowym na kurs obowiązkowy (z listy CMKP):

DIAGNOSTYKA LABORATORYJNA I OBRAZOWA W HIPERTENSJOLOGII
Termin kursu: 16-17.01.2020 r.

Kierownik naukowy kursu:
prof. dr hab. Rajmund Adamiec
Miejsce kursu: Katedra i Klinika Angiologii, Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii UMW, ul. Borowska 213, Wrocław
Liczba uczestników: 10
Kurs bezpłatny

Katedra i Klinika Medycyny Ratunkowej Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu zaprasza wszystkich lekarzy i lekarzy dentyków specjalizujących się w trybie modułowym na kurs obowiązkowy (z listy CMKP):

RATOWNICTWO MEDYCZNE
Termin kursu: 3-7.02.2020 r.

Kierownik naukowy kursu:
dr Grzegorz Gogolewski
Miejsce kursu: Katedra i Klinika Medycyny Ratunkowej UMW, ul. Borowska 213, Wrocław
Liczba uczestników: 80
Kurs bezpłatny

Katedra i Zakład Medycyny Sądowej Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu zaprasza lekarzy specjalizujących się w medycynie sądowej w trybie modułowym na kurs obowiązkowy (z listy CMKP):

PODSTAWY TOKSYKOLOGII SĄDOWEJ
Termin kursu: 3-7.02.2020 r.

Kierownik naukowy kursu: dr Marcin Zawadzki
Miejsce kursu: Katedra i Zakład Medycyny Sądowej UMW, ul. Mikulicza-Radeckiego 4, Wrocław
Liczba uczestników: 6
Kurs bezpłatny

Katedra i Klinika Anestezjologii i Intensywnej Terapii Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu zaprasza lekarzy specjalizujących się w anestezjologii i intensywnej terapii w trybie modułowym na kurs obowiązkowy (z listy CMKP):

WPROWADZENIE DO SPECJALIZACJI W DZIEDZINIE ANESTEZJOLOGII I INTENSYWNEJ TERAPII
Termin kursu: 24-28.02.2020 r.

Kierownik naukowy kursu:
dr hab. Waldemar Goździk, prof. nadzw.
Miejsce kursu: Katedra i Klinika Anestezjologii i Intensywnej Terapii UMW, ul. Borowska 213, Wrocław
Liczba uczestników: 20
Kurs bezpłatny

II Katedra i Klinika Pediatrii, Gastroenterologii i Żywienia Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu zaprasza specjalizujących się w pediatrii i innych zainteresowanych lekarzy na kurs:

ŻYWIENIE I LECZENIE ŻYWIENIOWE – ZNACZENIE DLA PRAWIDŁOWEGO ROZWOJU DZIECKA I TERAPII CHOROBY PRZEWODU POKARMOWEGO
Termin kursu: 4.03.2020 r. w godz. 8.00-15.00

Kierownik naukowy kursu:
dr n. med. Andrzej Stawarski
Miejsce kursu: Katedra i Klinika Pediatrii, Gastroenterologii i Żywienia, ul. Skłodowskiej-Curie, 50/52, Wrocław
Liczba uczestników: 18-50
Kurs odpłatny: 50,00 zł od osoby.
7 punktów edukacyjnych
Szczegółowe informacje pod tel. 71/ 784-11-57 oraz 71/ 770-30-45 lub poprzez e-mail: elzbieta.adamczyk@umed.wroc.pl

Katedra i Klinika Nefrologii i Medycyny Transplantacyjnej Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu zaprasza lekarzy specjalizujących się w nefrologii na kursy (z listy CMKP):

DIAGNOSTYKA I LECZENIE PIERWOTNYCH I WTORNYCH NEFROPATII
Termin kursu: 13-17.01.2020 r.

Kierownik naukowy kursu:
prof. dr hab. Magdalena Krajewska
Miejsce kursu: Katedra i Klinika Nefrologii i Medycyny Transplantacyjnej, ul. Borowska 213, Wrocław
Liczba uczestników: 20
Kurs bezpłatny

II Katedra i Klinika Ginekologii i Położnictwa Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu zaprasza lekarzy specjalizujących się w położnictwie i ginekologii na obowiązkowe kursy (z listy CMKP):

ENDOSKOPIA
– KURS PRAKTYCZNY INDYWIDUALNY – dla obu trybów specjalizacji
Terminy kursów:
13-17.01.2020 r., godz. 9.00
10-14.02.2020 r., godz. 9.00

ULTRASONOGRAFIA
– KURS PRAKTYCZNY INDYWIDUALNY – dla obu trybów specjalizacji
Terminy kursów:
20-24.01.2020 r., godz. 9.00
17-21.02.2020 r., godz. 9.00

Kierownik naukowy kursów:

prof. dr hab. Mariusz Zimmer
Miejsce kursów: II Katedra i Klinika Ginekologii i Położnictwa UMW, ul. Borowska 213, Wrocław
Liczba uczestników: 4 osoby na każdym kursie
Kursy bezpłatne

I Katedra i Klinika Ginekologii i Położnictwa Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu zaprasza lekarzy specjalizujących się w położnictwie i ginekologii na obowiązkowe kursy (z listy CMKP):

ULTRASONOGRAFIA
– KURS PRAKTYCZNY INDYWIDUALNY – dla modułowego trybu specjalizacji
Termin kursu: 20-24.01.2020 r., godz. 9.00
ENDOSKOPIA
– KURS PRAKTYCZNY INDYWIDUALNY – dla modułowego trybu specjalizacji
Termin kursu: 17-21.02.2020 r., godz. 9.00

Kierownik naukowy kursów:
dr hab. Lidia Hirnle, prof. nadzw.
Miejsce kursów: I Katedra i Klinika Ginekologii i Położnictwa UMW, ul. T. Chałubińskiego 3, Wrocław
Liczba uczestników: 2 osoby na każdym kursie
Kursy bezpłatne

Katedra i Klinika Hematologii, Nowotworów Krwi i Transplantacji Szpiku Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu zaprasza wszystkich lekarzy/lekarzy dentyków specjalizujących się trybem modułowym na obowiązkowy kurs (z listy CMKP):

PRZETACZANIE KRWI I JEJ SKŁADNIKÓW (wersja 2-dniowa)
Termin kursu: 23-24.01.2020 r.

Kierownik naukowy kursu:
prof. dr hab. Maria Podolak-Dawidziak
Miejsce kursu: Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa, ul. Czerwonego Krzyża 5, Wrocław
Liczba uczestników na każdym kursie: 40
Kurs bezpłatny
12 punktów edukacyjnych.

Katedra i Zakład Medycyny Rodzinnej Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu zaprasza lekarzy specjalizujących się w medycynie rodzinnej na kurs (z listy CMKP):

WPROWADZENIE DO SPECJALIZACJI W MEDYCYNIE RODZINNEJ
Termin kursu: 13-22.01.2020 r.

Kierownik naukowy kursu:
dr hab. Dorota Kurpas, prof. nadzw.
Miejsce kursu: Katedra i Zakład Medycyny Rodzinnej, ul. Syrokomli 1, Wrocław
Liczba uczestników: 20
Kursy bezpłatne.

Katedra i Klinika Urologii i Onkologii Urologicznej Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu zaprasza lekarzy specjalizujących się w urologii na kursy (z listy CMKP):

ONKOLOGIA UROLOGICZNA
Termin kursu: 27-29.01.2020 r.
ENDOUROLOGIA I ESWL
Termin kursu: 24-26.02.2020 r.

Kierownik naukowy kursów:
prof. dr hab. Romuald Zdrojowy
Miejsce kursów: Katedra i Klinika Nefrologii i Medycyny Transplantacyjnej, ul. Borowska 213, Wrocław
Liczba uczestników: 10 osób na każdym kursie
Kursy bezpłatne

Komisja Kształcenia Dolnośląskiej Rady Lekarskiej we Wrocławiu oraz Klinika Chorób Zakaźnych i Hepatologii Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, Katedra i Klinika Pediatrii i Chorób Infekcyjnych Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, Zakład Prawa Medycznego Katedry Medycyny Sądowej Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu oraz

I Oddział Zakaźny Kliniczny Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. J. Gromkowskiego we Wrocławiu zapraszają na konferencję

pt. „SZCZEPIENIA DOROSŁYCH W PRAKTYCE”

**która odbędzie się 13 marca 2020 r. (piątek)
w godz. 8.30-14.30**

w sali konferencyjnej Dolnośląskiej Izby Lekarskiej przy al. Matejki 6 we Wrocławiu.

**Uczestnikowi konferencji
przysługują 5 punktów edukacyjnych.**

Konferencja ma charakter ogólnodostępny dla bliżej nieokreślonej liczby uczestników, ograniczonej jedynie względami techniczno-organizacyjnymi. Udział w konferencji jest dobrowolny.

Kierownik naukowy konferencji
dr n. med. Anna Szymanek-Pasternak

Opiekunowie naukowcy konferencji:
prof. zw. dr hab. Krzysztof Simon,
dr hab. Leszek Szenborn, prof. nadzw.

Program konferencji

godz. 8.30-9.00	Największe zagrożenia zdrowotne w 2019 r. według WHO ze szczególnym uwzględnieniem chorób zakaźnych prof. zw. dr hab. Krzysztof Simon
godz. 9.00-9.30	Szczepienia kobiet ciężarnych i planujących ciążę dr hab. Leszek Szenborn, prof. nadzw.
godz. 9.30-10.30	Szczepienia u pacjentów z chorobą nowotworową oraz w różnych stanach immunosupresji dr n. med. Agnieszka Matkowska-Kocjan
godz. 10.30-11.00	Przerwa
godz. 11.00-11.30	Szczepienia pracowników służby zdrowia i związana z nimi odpowiedzialność prawna dr n. med. Marta Rorat, mgr prawa
godz. 11.30-12.00	Szczepienia zdrowych dorosłych – praktyczne przypadki dr n. med. Anna Szymanek-Pasternak
godz. 12.00-12.30	Jak szczepionka może uratować urlop? Szczepienia w medycynie podróży lek. Justyna Janocha-Litwin
godz. 12.30-12.50	Przerwa
godz. 12.50-13.20	Szczepionka, antybiotyk, a może immunoglobulina? Możliwości postępowania po ekspozycji na grypę, krztusiec i odrę dr n. med. Sylwia Serafińska
godz. 13.20-13.40	Postępowanie po pogryzieniach przez zwierzęta – rola antybiotyku, immunoglobuliny i szczepień lek. Karolina Rostkowska
godz. 13.40-14.00	Szczepionka przeciwko HPV dr n. med. Monika Pazgan-Simon
godz. 14.00-14.20	Grypa – czy ta szczepionka działa? Wykład dla wątpliwych lek. Kamila Ludwikowska
godz. 14.20-14.30	Dyskusja i zakończenie konferencji

**Osoby zainteresowane wzięciem udziału w konferencji proszone są o wstępne zgłoszenie zamiaru uczestnictwa, które nie ma charakteru wiążącego. Zgłoszenie pisemne należy kierować do Komisji Kształcenia DRL:
e-mail: komisjaksztalcenia@dilnet.wroc.pl
lub telefonicznie pod numerem 71 798 80 68.**

Komisja Stomatologiczna i Komisja Kształcenia Dolnośląskiej Rady Lekarskiej we Wrocławiu zapraszają na kurs medyczny, który odbędzie się 10 stycznia 2020 r. (czwartek) w godz. 9.00-15.30 w sali konferencyjnej Dolnośląskiej Izby Lekarskiej przy al. Matejki 6 we Wrocławiu.

„UZUPEŁNIENIE RUCHOME NIEOSIADAJĄCE”

Kierownik naukowy kursu i wykładowca
dr hab. Halina Ey-Chmielewska

**Uczestnikowi wykładu przysługują 3 punkty edukacyjne.
Uczestnikowi warsztatów przysługują 3 punkty edukacyjne.**

Kurs ma charakter ogólnodostępny dla bliżej nieokreślonej liczby uczestników, ograniczonej jedynie względami techniczno-organizacyjnymi. Udział w kursie jest dobrowolny.

Program kursu

godz. 9.00-12.00	Wykład
	• Omówienie i porównanie materiałów stosowanych w wykonawstwie protez nieosiadających. Wskazania i przeciwwskazania do zastosowania materiałów oraz skład stopów
	• Zasady projektowania protez ruchomych

nieosiadających. Biomechanika konstrukcji protez szkieletowych

- Co to są elementy stabilizujące, a co retencyjne? Rodzaje klamer stabilizujących i retencyjnych
- Zasady frezotechniki. Kiedy zatrzaski, teleskopy, zasuwy, belki?
- Przykłady i rozwiązania

godz. 12.00-12.30 Dyskusja

godz. 12.30-13.00 Przerwa

- godz. 13.00-15.30 WARSZTATY (warsztaty bezpłatne, liczba miejsc ograniczona, liczy się kolejność zgłoszeń – zapisy wyłącznie drogą e-mailową komisjaksztalcenia@dilnet.wroc.pl)
- Indywidualne planowanie postępowania terapeutycznego oraz analiza paralelo-metryczna na modelach własnych
 - Modelowanie konkretnego przypadku protezy szkieletowej ze wskazaniem na różnice ze względu na użyty materiał i lokalizację.
 - Przykłady i rozwiązania

Osoby zainteresowane wzięciem udziału w kursie proszone są o wstępne zgłoszenie zamiaru uczestnictwa, które nie ma charakteru wiążącego. Zgłoszenia pisemne należy kierować do Komisji Kształcenia DRL: komisjaksztalcenia@dilnet.wroc.pl lub telefonicznie pod numerem 71 798 80 68.

lek. dent. Iwona Świątkowska,
przewodnicząca Komisji Stomatologicznej DRL

Komisja Kształcenia oraz Komisja Stomatologiczna
Dolnośląskiej Rady Lekarskiej wraz
z firmą Pozytron – Radiologia Medyczna zapraszają na kurs
radiologiczny

pt. „OCHRONA RADIOLOGICZNA PACJENTA”

dla lekarzy i lekarzy dentystów

25 stycznia 2020 r. (sobota)

21 listopada 2020 r. (sobota)

sala konferencyjna przy ul. Kazimierza Wielkiego 45
we Wrocławiu

Kurs przeznaczony jest dla wszystkich osób wykonujących badania
i zabiegi lecznicze z wykorzystaniem promieniowania jonizującego
LST, LR, LMN, LRZ, LIX, FT, PMN, LRT.

Szkolenie zostanie przeprowadzone zgodnie z programem
określonym w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 18 lutego
2011 r.

**Koszt szkolenia dla członków DOLNOŚLĄSKIEJ IZBY
LEKARSKIEJ:**

I WARIANT: materiały szkoleniowe + koszt egzaminu
+ repetytorium* = 455 zł

**DRL członkom DIL pokrywa koszt w wysokości 150 zł, natomiast
członek DIL opłaca indywidualnie koszt w wysokości 305 zł**

II WARIANT: materiały szkoleniowe + koszt egzaminu = 305 zł
**DRL członkom DIL pokrywa koszt w wysokości 150 zł, natomiast
członek DIL opłaca indywidualnie koszt w wysokości 155 zł**

Koszt szkolenia dla osób niebędących członkami DIL:

I WARIANT: 330 zł mat. szkoleniowe + 140 zł koszt egzaminu
+ 150 zł repetytorium* = 620 zł

II WARIANT: 330 zł mat. szkoleniowe + 140 zł koszt egzaminu = 470 zł

*W dniu egzaminu planowane są trzygodzinne warsztaty
podsumowujące.

Za szkolenie przyznanych zostanie 7 punktów edukacyjnych.

Materiały szkoleniowe wraz z informacją organizacyjną zostaną
udostępnione wszystkim uczestnikom w wersji online po
dokonaniu rejestracji. Uprzejmie prosimy o dokładne zapoznanie się
z przesłanymi materiałami, które są podstawą do zdania egzaminu.
W dniu danego szkolenia w godz. 9.00-12.00 dla osób chcących
ugruntować swoją wiedzę **planowane jest trzygodzinne
repetytorium w formie wykładu powtórzeniowego**, który
obejmuje przesłane uczestnikom materiały szkoleniowe. Udział
gwarantuje wniesienie opłaty zgodnie z I WARIANTEM szkolenia.

Osoby, które nie chcą uczestniczyć w repetytorium proszone
są o dokładne zapoznanie się z przesłanymi materiałami oraz
wniesienie opłaty zgodnie z II WARIANTEM szkolenia. Prosimy
o przybycie na egzamin o godz. 12.00. Planowane zakończenie
egzaminu wraz z ogłoszeniem wyników oraz wręczeniem
certyfikatów około godz. 14.30.

Opłaty za wybrany wariant szkolenia uczestnik będzie zobowiązany
zapłacić indywidualnie na wskazany w potwierdzeniu rejestracji
numer konta.

Otrzymany certyfikat jest ważny 5 lat.

**Dla członków Dolnośląskiej Izby Lekarskiej ilość miejsc
dofinansowanych przez DRL wynosi 90.**

Osoby zainteresowane wzięciem udziału w szkoleniu proszone są
o rejestrację na stronie:

www.pozytron.pl/lista-szkolen/5-ochrona-radiologiczna-pacjenta

W przypadku pytań proszę o kontakt telefoniczny lub mailowy:

Dział szkoleń:

tel.: + 48 505 440 173 lub + 48 502 268 684

e-mail: szkolenia@pozytron.pl

Komisja Kształcenia Dolnośląskiej Rady Lekarskiej
we Wrocławiu
zaprasza na kurs medyczny

pt. „EFEKTYWNA KOMUNIKACJA Z PACJENTAMI W RÓŻNYCH GRUPACH WIEKOWYCH”

który odbędzie się w następujących terminach:

25 stycznia 2020 r. (sobota)

29 lutego 2020 r. (sobota)

28 marca 2020 r. (sobota)

25 kwietnia 2020 r. (sobota)

16 maja 2020 r. (sobota)

w sali klubowej Dolnośląskiej Izby Lekarskiej we Wrocławiu
przy al. Matejki 6 w godz. 9.00-15.00.

Wykładowca

lek. Dariusz Delikat, psycholog

Czas trwania kursu – 6 godzin

(w tym 2 godziny zajęć seminaryjnych
oraz 4 godziny zajęć praktycznych)

Uczestnikowi kursu przysługuje 6 punktów edukacyjnych.

Zagadnienia

Komunikacja z pacjentami nie jest prostym zadaniem. Wysokie
wymagania stawiane rozmówcom wynikają nie tylko ze specyfiki
kontaktu lekarz – pacjent (choroba, cierpienie, stres, kłopoty organi-
zacyjne), lecz często także z dzielących ich różnic osobowościowych,
kulturowych oraz pokoleniowych. Temu ostatniemu zagadnieniu
przyjrzymy się szczególnie podczas naszego szkolenia.

Część teoretyczna:

- zasady komunikacji interpersonalnej,
- rozmowa z pacjentem jako wielopłaszczyznowy proces komunikacyjny,
- specyfika komunikacji z pacjentami w różnych grupach wiekowych,
- rozwój psychospołeczny – od wczesnego dzieciństwa do dorosłości,
- psychologiczne konsekwencje starzenia się i wynikające z nich potrzeby.

Część praktyczna: ćwiczenia rozwijające umiejętność dopasowy-
wania stylu prowadzenia rozmowy do grupy wiekowej pacjenta
w obszarach budowania relacji, pozyskiwania informacji, przekony-
wania do wypełniania wydawanych zaleceń i wdrażania zachowań
prozdrowotnych.

**Osoby zainteresowane wzięciem udziału w warsztatach
proszone są WYŁĄCZNIE O PISEMNE zgłaszanie się do Komisji
Kształcenia DRL: e-mail: komisjaskształcenia@dilnet.wroc.pl
O uczestnictwie decyduje kolejność zgłoszeń. Maksymalna
liczba uczestników w jednym terminie – 25 osób.**

**Komisja Kształcenia Dolnośląskiej Rady Lekarskiej we Wrocławiu
zaprasza na kurs medyczny**

pt. „STANY NAGŁE W GABINECIE LEKARSKIM

– POSTĘPOWANIE PRAKTYCZNE”

który odbędzie się w następujących terminach:

25 stycznia 2020 r. (sobota)

29 lutego 2020 r. (sobota)

28 marca 2020 r. (sobota)

25 kwietnia 2020 r. (sobota)

16 maja 2020 r. (sobota)

6 czerwca 2020 r. (sobota)

**w sali konferencyjnej Dolnośląskiej Izby Lekarskiej
we Wrocławiu przy al. Matejki 6 w godz. 9.00-15.00.**

Czas trwania kursu – 6 godzin,

w tym 4 godziny zajęć praktycznych.

Uczestnikowi kursu przysługuje 6 punktów edukacyjnych.

Kierownik naukowy kursu:

dr hab. Jacek Smereka

Wykładowcy:

dr hab. Jacek Smereka i lek. Marek Brodzki

Program kursu

CZĘŚĆ SEMINARYJNA

1. Podstawy patofizjologii stanów zagrożenia życia u pacjentów w gabinecie lekarskim. Typowe stany nagłych zagrożeń u pacjentów w gabinecie lekarskim.
2. Podstawowe czynności resuscytacyjne (BLS) – ocena pacjenta, udrożnienie dróg oddechowych, sztuczne oddychanie, podtrzymanie funkcji układu krążenia.
3. Aktualne wytyczne resuscytacji krążeniowo-oddechowej Europejskiej Rady Resuscytacji 2015 – zmiany w wytycznych, czynniki wpływające w istotnym stopniu na skuteczność działań resuscytacyjnych.
4. Przyczyny, rozpoznawanie, zapobieganie i postępowanie w typowych stanach nagłych zagrożeń w gabinecie lekarskim:

- omdleniu wazowagalnym, niedociśnieniu ortostatycznym, zaburzeniach oddechowych, hipoglikemii, napadzie padaczkowym, anafilaksji, toksycznym działaniu leków miejscowo znieczulających.
5. Farmakologia leków stosowanych w stanach nagłych zagrożeń w gabinecie lekarskim – skład i praktyczne zastosowanie leków z zestawu przeciwwstrząsowego.
6. Podstawowe zabiegi ratujące życie – usuwanie ciała obcego z dróg oddechowych, wprowadzanie rurki ustno-gardłowej, wentylacja workiem AMBU, konikotomia.
7. Zasady tlenoterapii – sprzęt, wskazania, metody.

CZĘŚĆ PRAKTYCZNA

1. Podstawowe czynności resuscytacyjne – ocena pacjenta, układanie w odpowiednich pozycjach, ocena układu krążenia i oddechowego, udrażnianie dróg oddechowych, pośredni masaż serca.
2. Ćwiczenia praktyczne na fantomach – resuscytacja krążeniowo-oddechowa (resuscytacja osoby dorosłej).
3. Ćwiczenia praktyczne na fantomach – resuscytacja krążeniowo-oddechowa (resuscytacja dziecka).
4. Prawdłowo prowadzony pośredni masaż serca – ćwiczenia i ocena na fantomie z pomiarem jakości resuscytacji.
5. Defibrylacja zautomatyzowana (AED) – ćwiczenia praktyczne na fantomie z użyciem defibrylatora.
6. Udrażnianie i zabezpieczanie dróg oddechowych – wentylacja workiem samorozprężalnym, zakładanie rurki ustno-gardłowej, maski krtaniowej i I-gel.
7. Postępowanie w przypadku całkowitej niedrożności dróg oddechowych – konikotomia, ćwiczenia na fantomie.
8. Leki z zestawu przeciwwstrząsowego – przygotowanie i podawanie leków, tlenoterapia.
9. Drogi podawania leków – podskórna, domięśniowa, dożylna.
10. Zakładanie dostępu dożylnego (wenflonu) – ćwiczenia na fantomie.

Osoby zainteresowane wzięciem udziału w kursie proszone są o PISEMNE zgłaszanie się do Komisji Kształcenia DRL:

e-mail: komisjaksztalcenia@dilnet.wroc.pl

O uczestnictwie decyduje kolejność zgłoszeń. Maksymalna liczba uczestników w jednym terminie – 18 osób.

**Komisja Kształcenia Dolnośląskiej Rady Lekarskiej
we Wrocławiu
zaprasza na kurs medyczny**

pt. „INTELIGENCJA EMOCJONALNA W ZAWODZIE LEKARZA. JAK JĄ ROZWIJAĆ?”

który odbędzie się w następujących terminach:

18 stycznia 2020 r. (sobota)

1 lutego 2020 r. (sobota)

14 marca 2020 r. (sobota)

18 kwietnia 2020 r. (sobota)

9 maja 2020 r. (sobota)

**w sali klubowej Dolnośląskiej Izby Lekarskiej we Wrocławiu
przy al. Matejki 6 w godz. 9.00-15.00.**

Wykładowca

mgr Anna Masternak, psycholog, trener komunikacji

Uczestnikowi kursu przysługuje 6 punktów edukacyjnych.

Zagadnienia

- Jak radzić sobie z emocjami doświadczanymi codziennie w pracy?
- W jaki sposób można zadbać o siebie i innych w sytuacjach interpersonalnych nacechowanych dużym ładunkiem emocjonalnym?
- Jak reagować na emocjonalne zachowania pacjenta?
- Jak wykorzystać swojąłość do rozwiązywania trudnych sytuacji interpersonalnych?
- Jak wyrażać negatywne emocje w sytuacjach zawodowych?
- Jakie są konsekwencje wypierania lub tłumienia emocji w pracy?
- Jak odróżnić opanowanie emocji od ich tłumienia?
- Jak rozwijać wewnętrzne opanowanie?
- Dlaczego racjonalizacja jest szkodliwa?
- Skąd bierze się prawdziwa, bezwysiłkowa empatia?
- Dlaczego etos bycia dobrym w rzeczywistości oddala nas od empatii?
- Jak wysoki poziom inteligencji emocjonalnej lekarza pozytywnie wpływa na jego samego, pacjenta i proces leczenia?

Osoby zainteresowane wzięciem udziału w warsztatach proszone są WYŁĄCZNIE O PISEMNE zgłaszanie się do Komisji Kształcenia DRL: e-mail: komisjaksztalcenia@dilnet.wroc.pl
O uczestnictwie decyduje kolejność zgłoszeń. Maksymalna liczba uczestników w jednym terminie – 25 osób.

Lek. stom. Mirosław Artur Bobrecki

ur. 17.11.1958, zm. 22.10.2019

*Pseudonim „BOBER”.
Ukończył Akademię
Medyczną im. Piastów
Śląskich we Wrocławiu
w 1983 roku (Wydział
Stomatologiczny).
Członek Polskiego
Towarzystwa Endodon-
tycznego. Miał dwie
córkę i dwoje wnucząt.*

Fot. z archiwum autorów

ARTUR

Taka wiadomość zawsze zaskakuje, wali obuchem i nie pozostawia złudzeń. A jednak co rano myślę – a może to był tylko zły sen?

Artura poznałam wiele lat temu podczas jednego z jego szkoleń dotyczących leczenia endodontycznego. Był świetnym specjalistą w tej dziedzinie. Choć mogłabym również napisać, tak jak on sam później wielokrotnie mawiał, że jesteśmy znajomymi ze studiów i razem chodziliśmy na wykłady. Z tym, że ja znajdowałam się wtedy w brzuchu swojej mamy, z którą przyjaźnił się od lat. Koleżeński ton nadała naszej znajomości wspólna pasja – motocykle. Artur miał wiele hobby – żeglarstwo, wędkowanie, jazda na nartach, fotografia, niegdyś był także harcerzem i miał swoją drużynę. Najwięcej jednak wolnego czasu spędzał w siodle motocykla. Bober, taką miał ksywkę, był aktywnym członkiem Ogólnopolskiego Klubu Motocyklowego Lekarzy DoctorRiders oraz Stowarzyszenia Motocyklistów Ziemi Dzierżoniowskiej Motosmoki.

Był wymarzoną kompanią na trasie. Należał do grona bardzo dobrych kierowców, odpowiedzialnych, zawsze zorientowanych i przygotowanych na różne sytuacje. Jeździło się z nim po prostu bezpiecznie.

Pamiętam również sytuacje zawodowe, takie jak wtedy, gdy usuwałam zęba mądrości własnemu bratu i doszło do odlamania guza szczęki. Teoretycznie wiedziałam, co robić, ale mimo to w pierwszym odruchu sięgnęłam po koło ratunkowe pt. „telefon do przyjaciela”. W takich podbramkowych sytuacjach Artur był niezawodny. Zawsze mogłam liczyć na jego pomoc.

Nigdy nie chował swojej wiedzy i ogromnego doświadczenia dla siebie, co bardzo doceniali wszyscy lekarze biorący udział w jego szkoleniach. Uwielbiali go zarówno pacjenci, jak i personel gabinetu, co jest dla mnie zjawiskiem zupełnie zrozumiałym, biorąc pod uwagę charakter i zaraźliwe poczucie humoru Artura. Był duszą towarzystwa i dobrym duchem

każdego spotkania. Wspaniałym kolegą, prawdziwym przyjacielem, a przede wszystkim fantastycznym mężem, tatą i dziadkiem. Człowiekiem z charyzmą, który potrafił połączyć zawodowe zaangażowanie z licznymi pasjami. Kimś, kto ma w naszych sercach stałe i ważne miejsce.

Pisząc te słowa, spoglądałam na kalendarz. Za kilka dni odbędzie się Dentamed Wrocławskie Targi Stomatologiczne. Jeszcze nie wierzę w to, że już nigdy się nie zobaczymy...

Maja Strojna (Zaborska)

BOBER

Bobera poznałem w 2011 roku na moim pierwszym motocyklowym zlocie i jednocześnie drugiej dolnośląskiej – organizowanej w ramach Motocyklowego Klubu Lekarzy DoctorRiders – imprezie motocyklowej Motomedicus.

Od tamtej pory spotykaliśmy się regularnie, zazwyczaj kilka razy w roku przy okazji różnych motocyklowych imprez. Bober był świetnym kierowcą i duszą towarzystwa. Z nieodłącznym aparatem fotograficznym w ręku krążył na każdym postoju od motocykla do motocykla, uwieczniając mijające chwile, podczas wieczornych spotkań od stolika do stolika, rozbawiając towarzystwo żartami i dowcipnymi komentarzami. Zaliczał co najmniej kilka klubowych imprez w roku, więc nie było nikogo, kto w naszej ponad trzystuosobowej ekipie nie znał Bobera. Był jedną z najbardziej wyrazistych i rozpoznawalnych postaci, zawsze można było liczyć na jego pomoc, radę i dobry humor.

W 2017 roku podjął się zorganizowania zlotu w Kotlinie Kłodzkiej, w ramach cyklicznych imprez „Ridersów”, pod nazwą „Poznaj Swój Kraj”. Planowanie i objeżdżanie tras rozpoczęły jeszcze zimą, zanim na dobre stopniały śniegi. Oczywiście zadbał też o finanse: imprezę wsparła Naczelna i Dolnośląska Rada Lekarska oraz firma ubezpieczeniowa „Inter Polska”. Po-

dziękowanie od Bobera stoi w moim gabinecie prezesa na honorowym miejscu. Przez tydzień 60 motocyklistów z całej Polski miało okazję poznać nasze dolnośląskie podziemia, pałace i uroki krajobrazów. O każdym miejscu Bober opowiadał z pasją i wiedzą profesjonalnego przewodnika. Widać było, że kocha te okolice.

Specjalnie na tę imprezę napisałem pod melodię „Take Me Home, Country Roads” Johna Denvera piosenkę, którą wykonaliśmy podczas jednej z wieczornych przerw w jeździe z dedykacją dla Boberka razem z Michem – Michałem Szymańskim z Torunia:

Motocyklowe drogi

*Błękit nieba nad Kotliną
Wokół góry, w dole rzeka płynie.
Życie w drodze lepszym czyni świat,
Pięknym jak te góry, choć pędzi jak wiatr.*

*Drogo ma, prowadź mnie
Do tych chwil, do tych miejsc,
Gdzie wspomnienia pozostaną,
Prowadź mnie, tam jest mój dom.*

*W niej me wszystkie tkwią pragnienia,
Mknie przez Czermną, Kłodzko, Błędne Skały.
Czasem w słońcu, czasem deszczem gna.
Ale wciąż do przodu; motor piosnkę gra.*

Drogo ma...

*Słyszę jej głos, gdy ciągle wzywa imię moje,
zrywam się i odpalam motor swój.
Do sakwy wrzucam dobry humor i wyruszam tam gdzie woła mnie,
Woła mnie...*

*Drogo ma, prowadź mnie
Do tych chwil, do tych miejsc,
Gdzie wspomnienia pozostaną,
Prowadź mnie, tam jest mój dom.
Bo tam właśnie jest mój dom.*

Po Boberze pozostała więc ta piosenka, wiele wspomnień, zdjęć, filmów i żal oraz nadzieja, że udało mu się uciec na niebieskie szlaki przed cierpieniem, jakie zapewne przyniosłaby choroba. Ale z czasem żal minie, zaś wspomnienia pozostaną żywe! ■

Paweł Wróblewski

Fot. z archiwum autorów

Złot w Sulejowie, 2013 r.: Paweł „Pablo” Wróblewski, Artur „Bober” Bobrecki, Maja, „Zed” Zaborska

PRO MEMORIA

Źródło grafiki: www.pixabay.com/photos/rose-1273727/Myriams-Fotos

*Z głębokim smutkiem
i w poczuciu nieodżałowanej straty
przyjęliśmy wiadomość o śmierci
naszego Przyjaciela „Bobera”*

lek. stom. Mirosława Bobreckiego

*endodonta, członka Ogólnopolskiego
Klubu Motocyklowego Lekarzy DoctorRiders
oraz Stowarzyszenia Motocyklistów
Ziemi Dzierżoniowskiej Motosmoki.*

*Wyrazy głębokiego współczucia Rodzinie i Bliskim
składają
prezes DRL dr n. med. Paweł Wróblewski,
Grzegorz Krzyżanowski – prezes Ogólnopolskiego
Klubu Motocyklowego Lekarzy DoctorRiders,
Zarząd OKML DoctorRiders i jego członkowie*

*Z ogromnym żalem i smutkiem przyjęliśmy
wiadomość o śmierci naszego Kolegi*

lek. stom. Mirosława Artura Bobreckiego

*Wyrazy szczerzego współczucia Rodzinie i Bliskim
składają koledzy i koleżanki z roku
oraz D.S. „Bliźniak”
Na zawsze w naszej pamięci!*

*Wyrazy szczerzego współczucia
Rodzinie
z powodu śmierci*

lek. stom. Mirosława Artura Bobreckiego

*składają
koleżanki i koledzy
z Koła Lekarzy Dentystów w Dzierżoniowie*

Naszej Koleżance z działu księgowości DIL

Katarzynie Nowak

oraz Synom

Miłoszowi i Łukaszowi

wyrazy szczerego współczucia
z powodu nagłej śmierci Męża i Taty

Piotra Nowaka

składają

dyrektor biura DIL mgr Maria Danuta Jarosz

oraz pracownicy

Kasiu, łączymy się z Wami w bólu.

6 listopada 2019 roku zmarł

śp. Piotr Nowak

Żonie

Katarzynie

oraz Bliskim

wyrazy głębokiego współczucia

składa

prezes DRL dr n. med. Paweł Wróblewski

oraz Dolnośląska Rada Lekarska

„Śmierć tych, którzy tworzą dzieła nieśmiertelne zawsze jest przedwczesna”.

Z głębokim smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

lek. Janusza Kaczmarzyka

wybitnego kardiologa, specjalisty chorób wewnętrznych

Żonie

Marii Kaczmarzyk

oraz Rodzinie

wyrazy szczerego współczucia

składają

pracownicy NZOZ „Pod Wierzbami”

Wyrazy szczerego współczucia

Żonie

lek. Marii Kaczmarzyk

i Rodzinie

z powodu śmierci

lek. Janusza Kaczmarzyka

składają

członkowie Koła Lekarzy Dentystów w Dzierżoniowie

Z głębokim żalem zawiadamiamy,
że 19 listopada 2019 roku zmarł

lek. Andrzej Szyłko

Wyrazy szczerego współczucia Rodzinie i Bliskim

składają

lekarze z Delegatury DIL w Jeleniej Górze

Kochany Arturze

Za szybko, za krótko, za mało.

Miałeś w sobie tyle ciepła, przyciągałeś swoim czarem.

W piątkowe popołudnia przywoziłeś swoje anegdoty,
żarty, komplementy.

Przywiązywałeś do Siebie.

Można było rozmawiać z Tobą o wszystkim.

Polegać na Tobie.

W pamięci zostanie Twoje ciepło, życzliwość
i serce wielkie jak ocean.

Nie umiemy się pogodzić, zrozumieć.

Będzie nam Ciebie bardzo brakować

Żonie oraz Córkom

składamy wyrazy szczerego współczucia.

Ból i samotność po stracie tak bliskiej osoby niech złagodzi
prawda, że nie umiera ten, kto pozostaje w sercach bliskich.

Anna Biernacka-Świenc

i zespół Hager Polonia

„Pan Bóg zabiera człowieka wtedy, gdy widzi,
że zasłużył sobie na niebo”

Jan Grzegorzcyk

Z wielkim smutkiem zawiadamiamy,

że z naszego grona odszedł

lek. Janusz Kaczmarzyk

specjalista chorób wewnętrznych i kardiologii, wspaniały
lekarz i kolega, organizator wielu imprez naukowych
i sportowych, nieoceniony przyjaciel naszej Izby.

Wyrazy głębokiego współczucia Żonie, Dzieciom,
ukochanym Wnukom oraz Przyjaciołom składają
koleżanki i koledzy z Delegatury DIL w Wałbrzychu

Doktorom

Jerzemu Malkiewiczowi

i Leszkowi Malkiewiczowi

wyrazy szczerego współczucia z powodu śmierci

Mamy

składają

koleżanki i koledzy lekarze z Legnicy

Pani prof. dr hab. Annie Noczyńskiej

wyrazy głębokiego współczucia
z powodu śmierci

Mamy

składają

pracownicy Katedry i Kliniki Endokrynologii
i Diabetologii Wieku Rozwojowego

Z wielkim żalem zawiadamiamy,
że 20 października 2019 roku odeszła

mgr Bronisława Walów

wybitny specjalista w zakresie mykologii lekarskiej

Koleżanki i koledzy
z Kliniki Dermatologicznej UM Wrocław

Z głębokim smutkiem i żalem przyjęliśmy wiadomość
o śmierci

dr. Janusza Kaczmarzyka

specjalisty chorób wewnętrznych, kardiologa,
wieloletniego ordynatora

Oddziału Wewnętrznego w Dzierżoniowie,
zasłużonego działacza Dolnośląskiej Izby Lekarskiej,
aktywnego sportowca kolarza.

Pozostanie w naszej pamięci
jako wspaniały i wrażliwy człowiek,
ciekawy świata i ludzi, nieustannie poszukujący nowej
wiedzy, wychowawca wielu pokoleń lekarzy, nauczyciel
i mistrz. Odszedł lekarz z powołania,
społecznik i dobry człowiek.

Pogrążeni w smutku
koleżanki i koledzy z Koła Terenowego DIL w Dzierżoniowie

Wyrazy współczucia dla

dr. n. med. Piotra Podwińskiego

z powodu śmierci Mamy

prof. dr hab. Jadwigi Podwińskiej

emerytowanej profesor immunolog PAN,
która odeszła do Pana 29 października 2019 roku.

Oby Jezus Chrystus wybaczył Jej w swym miłosierdziu winy,
jakie popełniła z ludzkiej ułomności,
i przyjął do Królestwa Niebieskiego wiecznej radości.

Katolickie Stowarzyszenie Lekarzy Polskich

„Nie umiera ten, kto trwa w pamięci żywych”

ks. Jan Twardowski

Z głębokim żalem i smutkiem przyjęliśmy wiadomość
o śmierci lekarza internisty, specjalisty chorób płuc

śp. Eugenii Krawczyk

Rodzinie, najbliższym oraz wszystkim

pogrążonym w bólu i żałobie

składamy wyrazy szczerego

współczucia oraz słowa wsparcia i otuchy.

Wspólnicy i pracownicy NZOZ „Śródmieście – Biały Kamień”

Sp. z o.o. w Wałbrzychu

Dr Marii Kaczmarzyk i dr Marii Bernat

wyrazy szczerego współczucia z powodu śmierci Męża i Ojca

śp. dr. Janusza Kaczmarzyka

składają koleżanki i koledzy

z Koła Terenowego DIL w Dzierżoniowie

Z żalem zawiadamiamy, że 1 listopada 2019 roku zmarła,
w wieku 91 lat, nasza kochana Mama i Babcia

lek. stom. Joanna Lewińska

wieloletni pracownik IV Wojskowego Szpitala Klinicznego
i Specjalistycznej Przychodni Clident we Wrocławiu,
znakomita specjalistka i człowiek o wielkim sercu.

Rodzina

24 października 2019 roku

odszedł na wieczny dyżur

lek. Jerzy Kostrzewa

specjalista neurolog,

absolwent Wojskowej Akademii Medycznej w Łodzi,
długoletni szef Służby Medycznej Studenckiej Brygady WOP

i asystent Oddziału Neurologicznego

Szpitala Powiatowego w Kłodzku,

prawy człowiek, solidny lekarz, wspaniały kolega i przyjaciel.

Jerzy, tak nagle odszedłeś.

Pozostała pustka i żal, że Ciebie już nie ma.

Tak wiele lat przepracowaliśmy razem.

Barbara Piechocińska z Rodziną

„Wszystko umiera, tylko pamięć dobrych uczynków nie ginie”

Z wielkim smutkiem żegnamy naszego Kolegę

dr. Stefana Wojtaka

specjalistę chorób dziecięcych,

wieloletniego ordynatora Oddziału Pediatrycznego,

lubianego i cenionego medyka,

zawsze gotowego nieść pomoc z myślą o małych pacjentach.

Ofiarny lekarz z powołania, oddany chorym całym sercem.

Dobry człowiek, pasjonat medycyny.

Na zawsze zostanie w naszych sercach.

Wyrazy szczerego współczucia

Rodzinie

składają

lekarze i pielęgniarki z dawnego

Szpitala im. Korczaka we Wrocławiu

Doktor

Hildegardzie Naczyńskiej-Janasy,

wieloletniej członkini

Komisji Współpracy z Zagranicą,

która dzięki biegłej znajomości języka niemieckiego

wniosła olbrzymi wkład w integrację

polskiego i niemieckiego środowiska lekarskiego,

wyrazy szczerego współczucia z powodu śmierci

Męża

Ireneusza Janasa

składają

Dolnośląska Rada Lekarska,

członkowie Komisji Historycznej DRL

i Komisji Współpracy Międzynarodowej DRL

Bal Wiedeński Lekarza i Prawnika 2020

odbędzie się

22 lutego 2020 roku

w nowoczesnych przestrzeniach Narodowego Forum Muzyki

we Wrocławiu przy placu Wolności 1.

Rozpoczęcie balu o godz. 20.00.

Goście będą mieli okazję, w wyjątkowej scenerii, zasmakować wykwintnych dań, deserów i przekąsek, skosztować austriackiego wina Strauss, zatańczyć m. in. walca, tango, kadryla i poloneza. Wszystkie uczestniczki balu otrzymają elegancki podarunek od miasta Wiedeń (tzw. Damenspende). Będzie okazja do wylosowania atrakcyjnych nagród podczas loterii. Miłośnicy muzyki klasycznej, towarzyskich tańców standardowych będą mogli zatańczyć przy akompaniamencie znakomitej orkiestry *Wratislavia Ensemble*, a od północy rozpocznie się fanfarami wspaniała zabawa taneczna z niezwykle charyzmatyczną orkiestrą dętą pod batutą Mariusza Dziubka.

Szczegółowe informacje dotyczące kosztów uczestnictwa w balu oraz program znajdują Państwo w kolejnym wydaniu „Medium”, na naszym fanpage’u oraz stronie internetowej DIL.

Zapisy – **od 2 stycznia 2020 roku** – przyjmuje sekretariat Dolnośląskiej Izby Lekarskiej, tel. 71 798 80 50/52/54, e-mail: dil@dilnet.wroc.pl

Informacje o balu dostępne także na stronie internetowej: balwiedenski.pl

XXIII Mistrzostwa Polski w Narciarstwie Alpejskim

XXIII Mistrzostwa Polski w Narciarstwie Alpejskim odbędą się w dniach 10-12.01.2020 roku w ośrodku Czarna Góra-Sienna. Zapisy na stronie [POISKIMED](http://POISKIMED.pl), informacje: maciej@mmkaczmarek.pl. Zapraszamy do udziału lekarzy – pasjonatów narciarstwa i ich rodziny.

Dyrekcja Wojewódzkiego Centrum Szpitalnego Kotliny poszukuje lekarzy do współpracy, a w szczególności:

- lekarzy chorób wewnętrznych,
- lekarzy gastroenterologii,
- lekarzy geriatrici,
- lekarzy pediatrii,
- lekarzy medycyny ratunkowej,
- lekarzy kardiologii,
- lekarza hemodynamisty,
- lekarzy anesteziologów
- lekarza chirurgii ogólnej, ortopedii lub w trakcie specjalizacji do pracy na Szpitalnym Oddziale Ratunkowym

oraz

- **technika elektroradiologii/elektroradiologa.**

Forma zatrudnienia i warunki finansowe do uzgodnienia.

Prosimy o kontakt osobisty, telefoniczny **75 753 72 01** oraz **609 453 978** lub składanie ofert pisemnych na adres: **Wojewódzkie Centrum Szpitalne Kotliny Jeleniogórskiej, ul. Ogińskiego 6, 58-506 Jelenia Góra** lub adres e-mail: poczta@spzoz.jgora.pl

KOMUNIKAT

KOŁA

LEKARZY SENIORÓW DIL

Zarząd Koła Lekarzy Seniorów DIL we Wrocławiu zaprasza Koleżanki i Kolegów, zamieszkających we Wrocławiu i okolicy, do kontaktów z nami i uczestnictwa w naszych spotkaniach, dla wielu interesujących. *Carpe diem!* Chwytaj dzień! Nie marnuj ani chwili!

Kontakt z nami:

Dom Lekarza przy ul. Kazimierza Wielkiego 45 we Wrocławiu, p. Renata Czajka, tel. 71 798 80 66

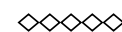
Zapraszamy członków oraz sympatyków Koła na nasze kolejne spotkanie, które odbędzie się **31 stycznia 2020 r. (piątek) o godz. 11.00 w sali konferencyjnej DIL przy al. Matejki 6** we Wrocławiu.

Krzysztof Wronecki,
przewodniczący Koła
Lekarzy Seniorów DIL

Podziękowania

Podziękowania dla **Pani dr Aldony Cwynar** z 4. Szpitala Wojskowego we Wrocławiu za długoletnią i troskliwą opiekę nad mężem Ireneuszem Janasem.

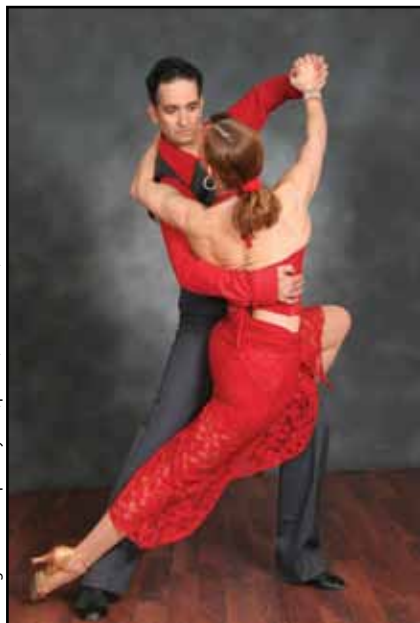
Żona

Kierując się wielkim uznaniem i ogromną wdzięcznością, składam najszczerze podziękowania wspaniałym lekarzom i całemu zespołowi pielęgniarskiemu z Oddziału Intensywnej Terapii Szpitala im. J. Gromkowskiego we Wrocławiu za uratowanie życia i zdrowia mojego brata. Wasz trud, poświęcenie i troska zasługują na wyrazy najwyższego uznania.

dr n. med. Piotr Piszko

25.01.2020**– kolejne spotkania taneczne w rytmach...
latynoamerykańskich**

Szanowne Koleżanki, Szanowni Koledzy!

Kontynuujemy cykl spotkań tanecznych. W zmysłową, taneczną podróż m.in. do Rio de Janeiro zabierze nas ponownie instruktor tańca Grzegorz Kijkowski. Zapraszamy do udziału w wydarzeniu, które odbędzie się **25 stycznia 2020 r. (sobota)** w siedzibie Dolnośląskiej Izby Lekarskiej (I piętro). Zaczynamy o godz. 18.00.

Mimo szczyrych chęci nie jesteśmy w stanie zapewnić uczestnikom partnerów do tańca. Z tego powodu na spotkanie zapraszamy Państwa wyłącznie z osobami towarzyszącymi. Do zobaczenia na parkiecie!

Zapisy przyjmuje sekretariat DIL: tel. 71 798 80 50/52/54, e-mail: dil@dilnet.wroc.pl

W imieniu Rady i Klubu Lekarzy DIL
wiceprezes Bożena Kaniak, wiceprezes Piotr Knast

Szanowni Państwo
Delegatura DIL w Wałbrzychu, Koło Lekarzy Dentystów
w Wałbrzychu
oraz Klub Lekarzy Dolnośląskiej Izby Lekarskiej
zapraszają na

**SPOTKANIE NOWOROCZNE
LEKARZY I LEKARZY DENTYSTÓW
DELEGATURY WAŁBRZYSKIEJ**

połączone z wałbrzyskimi obchodami
jubileuszu 30-lecia samorządu lekarskiego,
które rozpocznie się
spotkaniem artystycznym z cyklu „Andrzej Dziupiński
przedstawia”:
koncert wirtuozowski

Magic of accordion

Wiesław Prządka
(akordeon i bandoneon)

Rafał Karasiewicz
(fortepian)

MIEJSCE: Teatr Zdrojowy
im. Henryka Wieniawskiego
ul. Kościuszki 19
58-310 Szczawno-Zdrój

TERMIN:

**11.01.2020,
godz. 18.00**

**Z okazji świąt Bożego
Narodzenia
wielu głębokich
i radosnych przeżyć,
wewnętrznego spokoju,
wytrwałości i radości
oraz błogosławieństwa
Bożego
w każdym dniu
nadchodzącego Roku
życzą
dr n. med. Paweł
Wróblewski, prezes
Dolnośląskiej
Rady Lekarskiej
oraz
członkowie DRL i zespół
redakcyjny „Medium”.**

HALINA KRAJEWSKA

Spadają złote liście
chcąc się przykryć grubym
białym puchowym piernatem.
Jesień jak najpiękniejsza pani
w złocie, żółci, czerwieni.
Niedługo ją biała zima
w śpiącą królową przemieni.
Cudowne liści kolory
zamieni w puste drzewa.
Wszystko będzie skostniałe
żaden ptak nie zaśpiewa.
Cieszymy się pięknem świata
choć mówi o przemijaniu.
I myśleć nam także każe
o przyszłym z tym pięknem rozstaniu.

*Zapraszamy Cię
do publikowania
swojej twórczości.*

Fot. z archiwum H.K.

HALINA KRAJEWSKA

Urodziła się tuż przed wojną. Ponieważ jej ojciec zginął w Katyniu, wychowana została przez matkę. Ukończyła szkołę podstawową w Lublinie, a liceum i studia medyczne we Wrocławiu. Aż do emerytury pracowała jako lekarz POZ, później do 2016 r. w prywatnych gabinetach. Przez cztery kadencje była delegatem na Zjazd Delegatów DIL oraz członkiem OSL. Tworzyła poezję, odkąd tylko nauczyła się pisać. Do dzisiaj posiada stary zeszyt z dzieciństwa, w którym wiersze zapisywała stalówką maczaną w atramencie. Jako studentka wygrała konkurs na slogan popularyzujący „Głos Medyka”. Ma troje dzieci, obecnie jest samotnie mieszkającą wdową. Hobbystycznie gra w brydża.

Źródło grafiki: [www.pixabay.com/
photos/feather-3237973/Bru-nO](http://www.pixabay.com/photos/feather-3237973/Bru-nO)

Kącik poetycki

Bądź nie tylko lekarzem ciała
lecz także lekarzem duszy
Niech los każdego z Twoich bliźnich
do głębi Ciebie wzruszy

Nie będzie wtedy straszny
powóz czarny do Krainy Cieni,
Bo on po tamtej stronie życia
w biel jasną się przemieni.

GOŚCINNIE W
TEATRZE MUZYCZNYM CAPITOL
6 STYCZNIA 2020, GODZ. 19.00

**Varius
Manx**
& KASIA STANKIEWICZ
30

DLA CZYTELNIKÓW MEDIUM I OSÓB TOWARZYSZĄCYCH
KOD RABATOWY -10%: **VM10**

**NIE MASZ JESZCZE PREZENTU?
KUP BILET POD CHOINKĘ!**

Kulturalnik lekarski

Opracowała Paulina Góra

Źródło grafiki: www.pixabay.com/photos/film-1392141/kalh

Rachel Clarke, *Z ręką na pulsie*, Wydawnictwo JK, Łódź 2019.

Z ręką na pulsie" to autobiografia dziennikarki, która po traumatycznych przeżyciach w Demokratycznej Republice Kongo postanawia zostać lekarzem.

Jako dziennikarka produkowała i reżyserowała filmy dokumentalne na tematy bieżące oraz prowadziła relacje z wojny domowej. W wieku 29 lat porzuciła karierę reporterki telewizyjnej na rzecz medycyny. Zrezygnowała z produkcji newsów na rzecz pracy opiekuńczej. Podejmując decyzję o rozpoczęciu studiów na kierunku lekarskim, była pewna, że wojnę zostawiła za sobą. Jednak szpitale, które w jej wyobrażeniach wydawały się bastionami leczenia, okazały się bardziej przerażające niż ostrzał na kongijskich polach śmierci.

Rachel jako świeżo upieczona absolwentka uczelni medycznej musiała zmierzyć się ze światem pełnym bólu, cierpienia, krwi i śmierci. Pierwsze dyżury nocne przerażały ją, a świadomość, że wiedza nabyta na studiach niezbyt przydaje się podczas ratowania ludzkiego życia, powodowała u niej przeogromny lęk.

„Z ręką na pulsie” to historia o początkach pracy w zawodzie lekarza, to również rzeczywistość angielskiej ochrony zdrowia. Autorka skupia się na rezydentach, ponieważ według niej to oni traktowani są przez specjalistów jak uzurpatorzy, którzy bezprawnie zagarnęli sobie tytuł lekarza. Jej doświadczenia pokazują panującą wśród lekarzy zawiść i chęć „utarcia nosa” młodym lekarzom. Książka przedstawia tylko jedną stronę medalu. Medalu jakim jest zawód lekarza.

Rachel Clarke jest pełna gniewu, pretensji, rozczarowania pracą w szpitalu oraz codziennością życia jako lekarz rezydent. Piękne i wzruszające historie opisane przez autorkę przesłonięte zostały jej negatywnymi uczuciami. Jednak lektura tej książki niesie za sobą przesłanie, zmusza do refleksji nad swoim zachowaniem wobec współpracowników i pacjentów oraz uczy, że mimo wielu przeciwności, żalu i rozczarowań bycie lekarzem to nie tylko wykonywanie swoich obowiązków, ale i sposób życia. ■

„Z ręką na pulsie” to historia o początkach pracy w zawodzie lekarza, to również rzeczywistość angielskiej ochrony zdrowia. Autorka skupia się na rezydentach, ponieważ według niej to oni traktowani są przez specjalistów jak uzurpatorzy, którzy bezprawnie zagarnęli sobie tytuł lekarza.

Adam Kay, *Świąteczny dyżur*, Wydawnictwo Insignis, Kraków 2019.

Lekarz, który zostawił wziernik dla klawiatury, który zamienił dyżury w szpitalu na blask fleszy, powraca z kolejną książką. „Świąteczny dyżur” to kontynuacja „Będzie bolało”. Choć w rzeczywistości jest to uzupełnienie poprzedniego dziennika o wpisy grudniowe i styczniowe.

Adam Kay kolejny raz chce zmusić czytelnika do refleksji, wzruszyć i bawić. Jednak to ostatnie zdarza mu się rzadko. Brytyjską służbę zdrowia charakteryzują nieustanne i wciąż powiększające się braki kadrowe, które zmuszają zwłaszcza młodych lekarzy do wielodobowych maratonów dyżurowych. Opisane w książce sytuacje nie zaskoczą pracowników ochrony zdrowia niczym nowym. Świąteczni dziadkowie, przywożeni przez rodzinę do szpitala na przechowanie, zatrucia pokarmowe, świąteczne poparzenia i skaleczenia to tylko mały fragment szpitalnej góry lodowej.

Telefon od kolegi z pracy w czasie wigilijnej kolacji nie zwiastuje zazwyczaj miłych i ciepłych życzeń, ani trudny przypadek, który wymaga natychmiastowej diagnostyki. Autor ujął to w jednym prostym zdaniu: „Życie po prostu się toczy, niezależnie od tego, czy jest akurat pierwszy dzień świąt Bożego Narodzenia, sylwester czy Dzień Albatrosa”.

Ostatni rozdział książki to „Nowe świąteczne orędzie”. Kay przekonuje swoich czytelników, aby wykreowali nowe, świąteczne tradycje i zamiast wizyty na pobliskim SOR wysłali kartkę ze świątecznymi życzeniami swoim lekarzom lub wpłacili datkę na organizację pomagającą chorym.

„Świąteczny dyżur” może uchodzić za przykład angielskiego humoru, który bawi niestety tylko niektórych. Jednak książka jest świetnym pomysłem na świąteczny prezent dla rodziny i znajomych pracujących w sektorze ochrony zdrowia. Po tej lekturze spojrzą inaczej na swoje dyżury w czasie świąt. ■

OPRACOWAŁA PAULINA GÓRA

Lekarz, menadżer ochrony zdrowia. Obecnie studentka dziennikarstwa.

SILVA RERUM MEDICARUM VETERUM

Podczas słuchania sprawy admirała Niebogotowa stawał jako świadek dr. Juszkievicz i taką dał opinię o przyrządach ratunkowych na okrętach rosyjskich: „Wielu topielców, ubranych w te przyrządy, widziałem pływających po powierzchni morza, a wszyscy byli zwrócenii głową w głąb morza”.

To znaczy: ludzi ratujących się z okrętów topiły... przyrządy ratunkowe!

„Czasopismo Lekarskie” 1906, VIII, 418

FAŁSZOWANIA HERBATY W ROSJI.

W marcu i kwietniu r. z. rozebrano w pracowni miejskiej w Petersburgu 44 próbki herbaty, z tych w 4 wykryto epilobium angustifolium, 4 okazy składały się wyłącznie z tej rośliny, a w 4 wykryto herbatę już zużytą i wysuszoną. W Moskwie wykryto 4 składy herbaty wyłącznie z epilobium angustifolium złożonej. (*Révue des falsifications*).

„Zdrowie” 1889, IV, 467

excerpta selegit
Andrzej Kierzek

Zapiski emeryta

Wybór lekarza

- Droga kumo, możesz mi polecić dobrego operatora?
- A co? Chcesz sobie coś wyciąć czy wszczepić?
- Nie mogę powiedzieć, to tajemnica pacjentowska.
- Jakiej płci ma być ten lekarz? Kobieta czy mężczyzna?
- Nieistotne, może być nawet mieszany, byle fachura. Bo wiesz, powierzę mu moje ciało, może i duszę. Jeśli coś pójdzie nie tak...
- Jednak musisz powiedzieć mi, o jaki narząd chodzi. No bo rozumiesz, że od trzustki to najlepszy jest w Warszawie, od piersi we Wrocławiu, od lewej nogi w Garwolinie, prawej w Szczecinie, wątroba – tylko w USK, nerek w Katowicach, a tarczycy w Gliwicach. Teraz każdy ma swoją specjalizację.
- Może trzeba zasięgnąć rady na fejsie, może Twitter pomoże albo inny portal coś poradzi. Trudny problem. Problemem jest także otoczenie operatora. Teraz w modzie szpitalnej są sale hybrydowe – zaufany i wybrany mistrz przychodzi, a reszta zespołu sali operacyjnej: pielęgniarki operacyjne, anestezjolodzy, oświetleniowcy, operatorzy specjalistycznego sprzętu – to osoby ci nieznane.
- Kochana, wybrałaś tylko tego jedyne, a o innych nic nie wiesz! To tak jak w małżeństwie: małżonkowie się kochają, a rodzinka, bliższa i dalsza, siedzi i knuje. Co począć?
- Może wybrać jakiegoś znanego malarza, np. taki Leonardo da Vinci. Malować umiał, to może i zoperuje. Tak, to chyba dobry wybór.
- Tylko nie daj namówić się na Rembrandta, bo wiesz on namalował lekcję anatomii dr. Tulpa...

dr Józef emeryt

POMRUK SALONÓW

Pod koniec października otwarto uroczyste odnowioną salę wykładową Collegium Anatomicum UM we Wrocławiu. To miejsce chyba najbardziej rozślawione na naszej uczelni. Każdy, zdaje się, ma jakieś osobiste wspomnienia związane z tą salą. Mnie kojarzy się ona z rokiem 1968 i studenckimi strajkami w marcu. Po renowacji sala wygląda pięknie. W czasie jej otwarcia przypomniano historię anatomii i histologii w tych murach, a dr hab. n. hum. Jarosław Barański, szef Zakładu Humanistycznych Nauk Lekarskich, wygłosił jak zwykle barwny wykład o teatrach anatomicznych w Europie. Renowację zawdzięczamy staraniom aktualnego kierownika Katedry Morfologii i jednocześnie urzędującego prorektora naszej uczelni prof. Piotra Dziegiela. Gratulacje.

25 października nestor naszych chirurgów – prof. Bogdan Łazarkiewicz – obchodził uroczyste swoje 90. urodziny. Były laudacje i wyróżnienia. Statuetkę prof. Jana Mikulicza-Radeckiego Jubilat otrzymał od prezesa DRL dr. n. med. Pawła Wróblewskiego. Solenizantowi подарowano także „Stetoskop prof. Zdzisława Wiktora”. Nagrodę tę ustanowiło w tym roku i przyznało po raz pierwszy Polskie Towarzystwo Historii Nauk Medycznych, które chce w ten sposób honorować osoby szczególnie zasłużone dla historii medycyny. Jubilatowi gratulujemy, a relację z tej uroczystości znajdziecie na wcześniejszych stronach.

Historii poświęcona była także konferencja pt. „Lekarz jako autor i bohater literacki. Lekarz na wojnie”. Spotkaliśmy się na niej z naszym kolegą prof. Piotrem Szyberem, znakomitym chirurgiem i transplantologiem, który jako czwarty w Polsce przeszczepił wątrobę, a w wieku emerytalnym ujawnił swoje talenty literackie – napisał książkę zatytułowaną „Moja Akademia Medyczna. Abecadło Szybera”, w której opisuje 50 lat spędzonych na uczelni. Píše szczerze i interesująco o ludziach, których znał i z którymi współpracował. Jeszcze w czasach studenckich był przewodniczącym uczelnianej organizacji Zrzeszenia Studentów Polskich, a potem nieustannie znajdował się wśród zarządzających naszą uczelnią. Przez wiele lat był „szarą eminencją” AM, dlatego wiedza i opinie, którymi dzieli się z czytelnikami, są tak interesujące. Dla ludzi mojego pokolenia jest to fascynująca lektura. Sukces czytelniczy „Abecadła...” sprawił, że prof. Szyber zdecydował się wydać kolejną publikację. Tym razem poświęconą jego życiu zawodowemu. Promocja odbędzie się w grudniu. Gratulujemy pisarskiej płodności.

15 listopada, w dniu imienin fundatora cesarza Leopolda, Uniwersytet Wrocławski obchodził swoje święto. Twórca uczelni i pięknej auli nazwanej jego imieniem cieszyłby się ze współczesnych sukcesów UWr. Pod kierownictwem rektora prof. Adama Jezierskiego uczelnia

prężnie się rozwija. Znalazła się w pierwszej dziesiątce polskich uniwersytetów, co zaowocowało dodatkowymi funduszami. Podczas obchodów wręczono odznaczenia pracownikom UWr, a doktorat honoris causa otrzymał prof. Yukihiko Ozaki. To światowej sławy specjalista w dziedzinie spektroskopii, chemii analitycznej i chemometrii. Działalność naukowa uczonego stanowi pomost pomiędzy badaniami teoretycznymi a ich praktycznych zastosowaniem.

Muzeum Narodowe przygotowało wystawę pt. „Wyrzeźbiony Wrocław”. Pokazano na niej nieco zapomnianą twórczość z pierwszej połowy XX wieku – 100 dzieł wykonanych przez blisko 30 znakomitych rzeźbiarzy, które przetrwały wojnę. Są wśród nich portrety wrocławskich osobistości, zachwycające akty, rzeźby inspirowane mitologią, wizerunki zwierząt, a także przykłady sztuki sakralnej. Jest to pierwsza w historii muzealnictwa monograficzna prezentacja wrocławskiej rzeźby. Znaczna część tych prac powstała pod wpływem nurtów akademickich i utrzymana jest w klasycyzującej lub realistycznej formule charakterystycznej dla XX wieku. Ale można na wystawie znaleźć też prace awangardowe artystów młodego pokolenia. Zachęcam do odwiedzin.

Kończy się rok Stanisława Moniuszki. Z wrocławskimi rotarianami w ramach cyklu „Pro Arte” spotkał się znany animator życia muzycznego we Wrocławiu Marek Dyżewski. Przypomniał on nam życie i geniusz twórcy opery narodowej. Moniuszko jest absolutnie niedoceniany – to teza naszego mówcy, który swoje wystąpienie świetnie ilustrował utworami Moniuszki. Sprawiał wszystkim obecnym prawdziwą ucztę. Również o Moniuszce mówił na spotkaniu Koła Seniorów DIL dr Zygmunt Pośpiech, który zaskoczył słuchających swoją wiedzą i atrakcyjnym sposobem jej przedstawienia.

Znany wrocławski malarz Jerzy Kaplański skończył 70 lat. Z tej okazji w Arsenale Wrocławskim możemy obejrzeć wystawę jego dzieł, która zgromadziła jak dotąd tłumy. W roku 2000 we wrocławskim ratuszu Kaplański przedstawił portrety wrocławian. Mieszkańcy stolicy Dolnego Śląska licznie przyszli wtedy pogratulować artyście. Wśród gości byli dwaj honorowi obywatele naszego miasta – Bogdan Zdrojewski i Jan Miodek. Obaj patrzyli jednocześnie na nas z portretów wiszących na ścianach. Kaplański jest również honorowym obywatelem Wrocławia jako trzeci malarz w historii miasta. Artysta podziękował wszystkim za przybycie i zaprosił na lampkę wina i wiejskie smakołyki przygotowane przez sąsiadów z Brzezina, gdzie artysta mieszka. Było swojsko. Ad multos annos! Życzę wam bogatego we wrażenia adwentu.

Wasz Bywalec

CZAS NA RELAKS

Litery z pól oznaczonych cyframi od 1 do 8 utworzą rozwiązanie (hasło medyczne). Hasło prosimy przesłać na adres pocztowy lub e-mailowy: redakcja@dilnet.wroc.pl do 15 stycznia 2020 r. z dopiskiem na kopercie lub w temacie wiadomości elektronicznej „Krzyżówka – nr 12-1/2019-2020”.

Wśród autorów prawidłowych rozwiązań rozlosujemy trzy nagrody książkowe (prosimy o podanie adresu do wysyłki). Nazwiska nagrodzonych zostaną opublikowane w nr 2/2020 „Medium”. Życzymy udanej zabawy!

ROZŁUPYWANIE DREWNA SIEKIERĄ	5	KISZKA WĄTROBIANA KONKURENCJĄ NA BIEŻNI	NIEUBŁAGANA KONIECZNOŚĆ	DŁUGOWIECZNE DRZEWO IGLASTE	KRZEW KOKAINOWY	MIASTO KOŁO ŻŁOTOWA	DŁUGIE PASMO WŁOSÓW U ORTODOKSYJNYCH ŻYDÓW	POZIOME DRZEWCE OMASZTOWANIA	SZEF JUHASÓW	15 GRUDNIA 2019 ROKU	
			OCENA						TEŁUM, ZGRAJA	CHRONIĄ NOGI	
▶					STOLICA DANII	▶					
POLITYK Z BYŁEJ JUGOSŁAWII	▶			ŚCIGA SIĘ NA KONIACH WYSTAWA PRZED SKŁEPEM				PŁYNNA PRZYPRAWA DO POTRAW	▶		
ZAŁOŻYŁ SEYNNĄ AGENCJĘ PRASOWĄ	▶	4			ŁÓŻKO NA STATKU OBSZERNY PRZEDPOKOJ	▶		CZEŚĆ NALEŻNOŚCI	▶		
2				IMIĘ KŁOSSA	▶	7		PSEUDONIM PISARZA ROMAINA GARY'EGO	NAGŁE, NIEPOHAMOWANE PRZEŻĄCZENIE	WOKALISTKA ZESPOŁU "POD BUDĄ"	CESARZ RZYMSKI
TWIERDZENIE PRZYJMOWANE ZA PEWNIK GŁOS MYSZY		POCZĄTEK WYŚCIGU		6	TRWA 45 MINUT W SZKOLE	DAWNY WŁOSKI TYGODNIK POLITYCZNY	MINERAŁ, ŹRÓDŁO FOSFORU W PRZYRODZIE	▶			
▶			NAPÓJ MLECZNY		DAWNY SAMOCHÓD DOSTAWCZY	▶			ŁAPIE FALE NA DACHU		CZEŚĆ KOŚCIOŁA
DOWÓDCA KOZAKÓW INTER-PUNKCYJNY	▶				DWA RÓWNOLEGŁE CIĄGI SZYN		MIMOWOLNY SKURCZ MIĘSNA	▶			
▶			JEDNO ZE ZBÓŻ	▶			DAWNY WYWABIACZ PŁAM	▶	3	TAJLANDCZYK	8
KRAINA	▶			ROSYJSKIE UZDROWISKO NAD MORZEM CZARNYM	▶			MIĘSCIE UNII POLSKO-LITEWSKIEJ W 1385 ROKU	▶		
PORA ROKU											
▶			BUCHA Z CZAJNIKA	▶		1	LÓD NA RZECIE	▶	FILM W REŻYSERII AKIRY KUROSAWY	▶	

1	2	3	4	5	6	7	8

Rozwiązanie krzyżówki z „Medium” 11/2019: DYZARTIA
Z grona Czytelników, którzy nadesłali prawidłowe rozwiązania, wylosowani zostali:
1. Marta Kałuzińska z Siechnic, 2. Halina Walkowicz z Oławy, 3. Dariusz Kaim z Wrocławia.
Wylosowanym lekarzom-szaradzystom gratulujemy!
Nagrodami są książki, które prześlemy pocztą.

BIURO DIL

pon. śr. pt. 8.00-15.30, wt. 8.00-16.30
czwartki w godz. 8.00-17.00

50-077 Wrocław, ul. Kazimierza Wielkiego 45

Dyrektor

mgr Maria Danuta Jarosz, tel. 71 798 80 90

Sekretariat

inż. Magdalena Smolis – specjalista

tel. 71 798 80 50, fax 71 798 80 51

mgr inż. Dorota Flak – starszy specjalista,

tel. 71 798 80 52

mgr Małgorzata Krupa-Mączka – starszy specjalista,

tel. 71 798 80 54

Księgowość

mgr Urszula Majchrzak – zastępca dyrektora Biura

DIL ds. finansowych – tel. 71 798 80 87

mgr Halina Rybacka – starsza księgowa, tel. 71 798 80 70

mgr Katarzyna Nowak – księgowa, tel. 71 798 80 72

Składki na rzecz Izby

Agata Gajewska – starszy specjalista, tel. 71 798 80 65

Jolanta Kozikowska – starszy referent, tel. 71 798 80 83

Komórka placowo-kadrowa

mgr Joanna Mańturzyk – kierownik, tel. 71 798 80 73

mgr Agnieszka Jamroz – starszy specjalista,

tel. 71 798 80 88

Komisja: Stomatologiczna, Historyczna

i Kultury, Finansowa, Rewizyjna

Pośrednictwo pracy

mgr Agnieszka Jamroz – starszy specjalista,

tel. 71 798 80 88

Rejestr Lekarzy i Prywatnych Praktyk Lekarskich

Krystyna Popiel – p.o. kierownik rejestru

tel. 71 798 80 55,

Joanna Żak – specjalista, tel. 71 798 80 60,

mgr Izabela Muzyka – referent, tel. 71 798 80 61,

mgr Agata Sobanska – specjalista, tel. 71 798 80 57,

Paulina Mostek – referent, tel. 71 798 80 82

Konkursy

Patrycja Malec – starszy specjalista, tel. 71 798 80 68

Lekarska Kasa Pomocy Koleżeńskej

Ewa Świerka – specjalista, tel. 71 798 80 71

wtorek, środa 8.00-14.00; czwartek 8.00-16.00

Konto Kasy Pomocy Koleżeńskej

BGZ O/Wrocław 64 2030 0045 1110 0000 0035 5040

Wpłaty i wypłaty

Ewa Świerka – specjalista, tel. 71 798 80 67

poniedziałek, środa, piątek 8.00-13.30

wtorek 8.00-14.30, czwartek 8.00-15.00

Komisja Kształcenia Lekarzy i Lekarzy Dentystów

e-mail: komisja.kształcenia@dilnet.wroc.pl

Patrycja Malec – starszy specjalista, tel. 71 798 80 68

poniedziałek-piątek 8.00-15.00

Kursy do stażu podyplomowego

mgr Małgorzata Krupa-Mączka – starszy specjalista,

tel. 71 798 80 54

Komisja Bioetyczna

mgr Aneta Walulik – starszy specjalista, tel. 71 798 80 74

mgr inż. Magdalena Bukowiec

Zespół Radców Prawnych

koordynator zespołu: mec. Beata Kozyna-Lukasiak

poniedziałek-środa 13.00-15.00

mec. Monika Huber-Lisowska, tel. 71 798 80 62

środa, piątek 9.30-13.00; wtorek, czwartek 10.30-14.00

Biuro Rzecznika

Odpowiedzialności Zawodowej

mgr Ewa Bieleńska – kierownik, tel. 71 798 80 77,

Anna Pankiewicz – referent, tel. 71 798 80 78,

Marzena Majcherkiewicz – starszy specjalista,

tel. 71 798 80 76

mgr Katarzyna Nazaruk – starszy specjalista,

tel. 71 798 80 75,

Biuro Okręgowego Sądu Lekarskiego

mgr Aleksandra Stebel – kierownik,

Patrycja Muszyńska, tel. 71 798 80 79

Informacja o ubezpieczeniach

Renata Czajka – specjalista, tel. 71 798 80 66,

Jolanta Kowalska-Józwiak – referent, tel. 71 798 80 58

Informatycy

inż. Wiktor Wołodkiewicz, tel. 71 798 80 84

Michał Waszak, tel. 71 798 80 85

Filie biura w delegaturach

Wrocław

wiceprezes DRL ds. Delegatury Wrocławskiej

Bożena Kaniak, czwartek, 16.00-17.00

Jelenia Góra

Przewodnicząca Delegatury Jeleniogórskiej

Barbara Polek

wtorek 10.00-11.30

Wojewódzki Szpital w Jeleniej Górze

ul. Ogińskiego 6, I piętro, pokój 233

Eugenia Serba – starszy referent, tel./fax 75 753 55 54

poniedziałek, wtorek, piątek 10.00-13.00

środa, czwartek 11.00-15.00

e-mail: dil_jeleniagora@dilnet.wroc.pl

Wałbrzych

Przewodnicząca Delegatury Wałbrzyskiej

Dorota Radziszewska

wtorek 15.00-16.00

ul. Moniuszki 1/1, 58-300 Wałbrzych

Beata Czołowska – specjalista, tel. 74 665 61 62

poniedziałek-czwartek 9.00-17.00, piątek 9.00-13.00

e-mail: dil_walbrzych@dilnet.wroc.pl

Legnica

Przewodnicząca Delegatury Legnickiej

Ryszard Kępa, wtorek 15.00-16.00

pl. Słowiański 1, 59-220 Legnica, tel. 76 862 85 76

e-mail: dil_legnica@dilnet.wroc.pl

Krystyna Krupa – specjalista

pon.-piątek, 8.00-15.00, wtorek 8.00-16.00

Stowarzyszenie Lekarzy Dolnośląskich

i Wychowanków Medycyny Wrocławskiej

Danuta Bujwid – specjalista, tel. 71 344 68 28

OGŁOSZENIA DROBNE

ZATRUDNIĘ

◆ Centrum Medyczne SAN-MED Bystrzyca Kłodzka, ul. Polna 22, nawiąże współpracę z lekarzem rodzinnym lub internistą. Praca w poradni POZ na korzystnych warunkach oraz zatrudni lekarza dentystę w ramach kontraktu z NFZ oraz komercja. Serdecznie zapraszamy. Kontakt: sanmed@sisco.pl, tel. 746 441 992.

◆ Centrum stomatologii podejmie współpracę z lekarzem stomatologiem oraz ortodontą – Wrocław, Łagiewniki, Nowa Ruda. Pacjenci tylko prywatni, e-mail: biuro@yesdent.pl, tel. 604 449 743.

◆ Centrum Stomatologiczne Omnident w Twardogórze podejmie współpracę ze stomatologiem. Gabinet w pobliżu Wrocławia. Doskonale wyposażenie, praca na 4 ręce. Możliwość rozwoju. Pacjenci w ramach NFZ i prywatnie. Świetne warunki placowe. CV proszę przesłać na adres omnident.twardogora@gmail.com. Tel. 604 500 967.

◆ Nowoczesna, bardzo dobrze wyposażona, z dużą bazą pacjentów klinika stomatologiczna w Wołowie (ok. 45 min. od Wrocławia) oferuje pracę w miłej atmosferze, z możliwością dopasowania grafiku. Korzystne warunki finansowe. Oczekujemy dbałości o wysoką jakość świadczonych usług, dobrego kontaktu z pacjentem. Kontakt tel. 605 992 390, e-mail: gabinet@resdentica.pl

◆ Renomowana Klinika Stomatologiczna w centrum Wrocławia nawiąże współpracę z lekarzem ortodontą. Duża baza pacjentów. Praca we współpracy z protetykiem oraz chirurgiem. Mile widziane osoby w trakcie specjalizacji. Oferty CV i zapytania proszę kierować na adres e-mail: aurident@vp.pl lub tel. 48 669 402 463 po godz. 10.00.

◆ Powiatowy Zespół Szpitali w Oleśnicy zatrudni do pracy w oddziałach szpitalnych: specjalistów ginekologii i położnictwa, specjalistów pediatrii, specjalistów neonatologii, specjalistów anestezjologii i intensywnych terapii, specjalistów medycyny paliatywnej, do poradni chirurgii urazowo-ortopedycznej specjalistów ortopedii i traumatologii narządu ruchu. Atrakcyjne wynagrodzenie, tel. 723 800 130, e-mail: sekretariat@pzsolenica.pl.

◆ Specjalistyczny Szpital Ginekologiczno-Położniczy im. E. Biernackiego w Wałbrzychu poszukuje lekarzy specjalistów lub w trakcie specjalizacji z zakresu neonatologii i pediatrii. Osoby zainteresowane ofertą proszone są o kontakt z dyrekcją szpitala, tel. 748 877 183.

◆ Karłowickie Centrum Medyczne KAR-MED ul. ks. Norberta Bonczyka 20 we Wrocławiu zatrudni lekarza specjalistę ortopedę lub w trakcie specjalizacji. Warunki pracy i płacy do uzgodnienia w siedzibie spółki. Zainteresowane osoby prosimy o kontakt mailowy: administracja@kar-med.pl lub tel. 71 325 10 22.

◆

◆ Dental Spa Stomatologii i Medycyna Estetyczna w Ostrowie Wielkopolskim zatrudni/podejmie współpracę z lekarzem stomatologiem/ortodontą. Oferujemy pracę w nowej placówce, wysokiej jakości sprzęt, wykwalifikowana asysta. Wnętrza urządzone na wysokim poziomie. Komfortowe warunki pracy, pełen grafik, przyjemną atmosferę. Konkretne warunki zatrudnienia do ustalenia. Dogodne połączenia/dojazd z Wrocławia (90 km). Kontakt: tel. 600 42 48 57.

◆ Centrum Stomatologiczne we Wrocławiu (Krzyki), zatrudni specjalistę protetyka jeden raz w tygodniu, umowa z NFZ. Praca od 01.12.2019 r. CV proszę przysyłać na adres: bajkudent@wp.pl, tel. 669 993 936.

◆ Renomowane Centrum Stomatologiczno-Ortodontyczne OrtoDent we Wrocławiu poszukuje lekarzy dentystów ze specjalizacjami: stomatologia zachowawcza z endodoncją, ortodoncją, protetyką, chirurgią stomatologiczną, periodontologią. Wymagana ukończona specjalizacja. Warunki współpracy do uzgodnienia pod numerem tel. 603 118 809.

SZUKAM PRACY

◆ Lekarz szuka pracy we Wrocławiu i okolicach. Kontakt: 515 273 166.

◆ Lekarz ortopeda szuka pracy we Wrocławiu i okolicach. Kontakt: 515 273 166.

INNE

◆ Z powodu likwidacji gabinetu sprzedam tanio mało używane USG ECHOSON-DESMIN, Printer Mitsubishi, dodatkowy monitor dla pacjentki, Autoklav 23-MELAG, lampa bezcieniowa i bakteriologiczna, mikroskopy, kozetka, szafka, lancetron i inne, kom. 880 062 947.

◆ Sprzedam używany sprzęt stomatologiczny: fotel dentystyczny Beskidy, ruchome krzesło stomatologiczne firmy Chirana ZOK-50, lampę stojącą Bilux B-200, stolik zabiegowy z tradycyjnym szklanym blatem, stolik zabiegowy z blatami metalowymi, lampę polimeryzacyjną Heliolux II firmy Vivadent, PROFIN System – kątnicę suwową. Bardzo dobry stan, okazajna cena, tel. 605 578 007.

◆ Wynajmę wyposażony gabinet stomatologiczny/lekarski na wrocławskich Krzykach. Recepcja, socjal, WC personelu, WC pacjentów. Parking. Wysoko pozycjonowana strona www, tel. 606 478 767.

◆ Sprzedam NZOZ we Wrocławiu, tel. 602 44 90 33.

◆ Sprzedam sprzęt stomatologiczny: asystor 6-szufladowy, endometr, skaler, krzesło stomatologiczne z podłokietnikami, autoklaw, lampę do utwardzania wypełnień, lampę bakteriobójczą, myjkę oraz drobne narzędzia (kleszcze, dźwignie, zestawy diagnostyczne, łyżki protetyczne), tel. 697 644 788.

◆ Sprzedam działający od 1997 roku gabinet stomatologiczny w centrum Wrocławia wraz z 70-metrowym lokalem, tel. 664 780 700.

◆ Sprzedam z pełnym wyposażeniem działający gabinet stomatologiczny w budynku wolnostojącym spełniającym wymogi UE na działce 49 ar. wraz z rozpoczętą budową domu. Sułów k./Milicza. Dokładne informacje – tel. 697 861 313, email: bsmul@o2.pl.

◆ Wynajmę gabinet ginekologiczny z USG w Centrum Medycznym Femi Mea w Bielanych Wrocławskich. Kontakt dla zainteresowanych: rejestracja@femimea.pl.

◆ Wynajmę gabinety lekarskie w rejonie śródmieścia Wrocławia, tel. 71 330 12 44, 601 788 335.

◆ LUBIN – wynajmę dobrze wyposażony, prosperujący gabinet stomatologiczny. Kontakt tel. 609 967 070.

◆ Wynajmę gabinety lekarskie pow. 20 m² i 15 m². Lokalizacja w Ostrowie Wielkopolskim, ul. Ślusarska 1. Budynek z 2019 r. Pomieszczenia na parterze w dobrze prosperującej przychodni stomatologii i medycyny estetycznej. Na przeciwko budynku apteka. Dostępny duży parking. Dostęp do rejestracji. Wysoki standard, pomieszczenia klimatyzowane, możliwość doposażenia. Oferta dotyczy lekarzy każdej specjalizacji. Cena/forma wynajmu do uzgodnienia. Kontakt tel. 600 424 857.

Centrum Medyczne ARS Medica

przy ul. Mińskiej 38 we Wrocławiu

poszukuje lekarzy specjalistów w dziedzinie:

dermatologii, urologii, ginekologii, kardiologii i diabetologii.

Pacjenci tylko prywatni. Forma zatrudnienia do uzgodnienia. Atrakcyjne warunki.

Tel. 607 923 732 lub e-mail: mdulinska@arsmedica.pl

PRZYCHODNIA SPECJALISTYCZNA

W DZIERŻONIOWIE ZATRUDNI

specjalistów ginekologów w gabinecie ginekologiczno-położniczym.

ZAPEWNIAMY:

- atrakcyjne warunki pracy,
- dowolną formę zatrudnienia.

Informacje pod numerem:

601 511 750

lub **502 342 018**,

e-mail: maika2204@icloud.com

Adres: 58-200 Dzierżonów,

ul. Piastowska 1

Dyżur RODO oraz ws. EDM – porady dla członków DIL

Porad udziela inż. Maciej Koziejko w każdy drugi i czwarty wtorek miesiąca od **godz. 14.00 do godz. 18.00**. Kontakt do specjalisty: kom. 607 505 694.

Dyżury w III kwartale 2019 r.:

9 lipca, 23 lipca, 13 sierpnia, 27 sierpnia, 10 września, 24 września

Centrum Diagnostyczno-Terapeutyczne MEDICUS Sp. z o.o.
zatrudni na dogodnych warunkach

lekarza do pracy w POZ

w swoich placówkach w Lubinie, Chocianowie, Legnicy i Jaworze.

Podania (CV i list motywacyjny)
prosimy dostarczać drogą mailową: kadry@cdtmedicus.pl
lub osobiście w siedzibie Spółki CDT Medicus Sp. z o.o.,
ul. Leśna 8, 59-300 Lubin, pok. 218
od poniedziałku do piątku w godzinach od 7.00 do 15.00.
Informacje pod nr telefonu: 767 282 602 lub 607 337 607.

Prosimy o dopisanie następującej klauzuli: „Wyrażam dobrowolnie zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych zawartych w dostarczonych przeze mnie dokumentach aplikacyjnych przez Centrum Diagnostyczno-Terapeutyczne Medicus Sp. z o.o. (ul. Leśna 8, 59-300 Lubin), w celu realizacji procesu rekrutacji (zgodnie z Ustawą z dnia 29.08.1997r. o Ochronie Danych Osobowych, tekst jednolity: Dz. U. z 2002 r., Nr 101, poz. 926 ze zm.).”

Terminy dyżurów

Prezes DRL Paweł Wróblewski
przyjmuje po uprzednim uzgodnieniu z sekretariatem,
tel. 71 798 80 52

Wiceprezes DRL Piotr Knast, czwartek, 13.00-14.00
Wiceprezes DRL ds. stomatologii
Iwona Świętkowska,
czwartek, 12.00-16.00

Wiceprezes DRL ds. kształcenia Andrzej Wojnar,
przyjmuje po uprzednim uzgodnieniu
z sekretariatem

Wiceprezes DRL i przewodnicząca Delegatury
Wrocławskiej Bożena Kaniak, czwartek, 16.00-17.00
Sekretarz DRL Małgorzata Niemiec, czwartek, 15.15-16.00
Skarbnik Ryszard Jadach

Przewodniczący Komisji Etyki DRL
dr n. med. Jakub Trnka, czwartek, 15.00-16.00

Pełnomocnik ds. zdrowia lekarzy i lekarzy dentystów

lek. Aleksander Błaszczuk, tel. 603 877 518

Delegatura Jelenia Góra

Przewodnicząca Barbara Polek, wtorek 10.00-11.00

Delegatura Legnica

Przewodniczący Ryszard Kępa, wtorek, 15.00-16.00

Delegatura Wałbrzych

Przewodnicząca Dorota Radziszewska,
wtorek, 15.00-16.00

Okręgowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej
Piotr Piszko, wtorek, 10.00-12.00

Przewodniczący Okręgowego Sądu Lekarskiego
Jan Spodzieja, czwartek, 11.00-13.00

Dyżur RODO i ws. EDM

inż. Maciej Koziejko w każdy drugi i czwarty wtorek
miesiąca od godz. 14.00 do godz. 18.00
Kontakt do specjalisty: kom. 607 505 694

TURNUSY DLA LEKARZY - ZADBAJ O SIEBIE W DOMU ZDROJOWYM W SZCZAWNIE - ZDROJU

UZDROWISKO
Szczawno - Jedlina S.A.

7 – DNIOWY TURNUS REHABILITACYJNY

zawiera:

- zakwaterowanie w pokojach 1, 2 lub 3 osobowych w Domu Zdrojowym w Szczawnie-Zdroju,
 - całodzienne wyżywienie (śniadanie, obiad, kolacja) uwzględniające dietę dostosowaną do stanu zdrowia,
 - rehabilitację medyczną – 3 zabiegi dziennie realizowane od poniedziałku do piątku w godzinach przed i popołudniowych oraz w soboty w godzinach przedpołudniowych,
 - całodobową opiekę medyczną,
 - możliwość korzystania z siłowni i SAUNARIUM (3 rodzaje saun: sucha, parowa i na podczerwień) znajdujących się w Domu Zdrojowym w Szczawnie-Zdroju w godzinach jego otwarcia*: SAUNARIUM: 1 godz. dziennie, siłownia: bez limitu czasowego
- * pon. – pt.: 8.30 – 16.30; sob.: 7.00 – 14.30
- krenoterapia (we wszystkie dni pobytu).

Dodatkowo proponujemy kupony rabatowe na wybrane atrakcje naszych Partnerów:

ZAMEK KSIĄŻ, AQUA ZDRÓJ, KOMPLEKS-POZDZIEMNE MIASTO OSÓWKA, TARTA BULKA, MUZEUM PORCELANY W WAŁBRZYSZU, STARA KOPALNIA, PALMIARNIA WAŁBRZYSZ.

OKRES OBOWIĄZYWANIA OFERTY:

OD 03.01.2020 r. DO 31.03.2020 r.

CENA: 99,99 zł/os./dzień

Istnieje również możliwość skorzystania z dodatkowych badań i zabiegów dostępnych w ofercie Uzdrowiska za dodatkową opłatą - zgodnie z obowiązującym cennikiem.

Szczególnie polecamy zabiegi w KRIKOMORZE OGÓLNOUSTROJOWEJ, badania w PORADNI DENSYTOMETRYCZNEJ oraz szerokie spektrum BADAŃ LABORATORYJNYCH w formie PAKIETÓW dedykowanych poszczególnym jednostkom chorobowym.

**Ilość pokoi dostępnych w Ofercie jest ograniczona
– do wyczerpania miejsc.**

Dodatkowy koszt dla uczestnika turnusu to opłata uzdrowskowa:

- ✓ w wysokości 4,48 zł za dzień,
- ✓ dostępu do TV (4,00 zł / doba).

elmedes mgr inż. Andrzej Białek
Norweska 25 C, Wrocław
elmedes.pl, DentaFlex.pl, saeshin.pl, stomatologiczny.eu.
601415151 601058819 605956807

Kompresory
i systemy ssania

Sedymentacyjny separator amalgamatu METASYS ECO II

Najwyższa niezawodność

Separator osadów ECO II nie wymaga żadnej technologii załączania i monitorowania. Takie rozwiązanie zwiększa bezpieczeństwo działania i umożliwia nieprzerwaną pracę w trybie ciągłym.

Idealny wynik

Zaprojektowana technologia sedymentacji umożliwia osiągnięcie separacji na poziomie 99,3%.

Prosta, szybka instalacja

Połączenie z systemem odsysania w gabinetach stomatologicznych następuje z nieznacznym nakładem czasowym. Urządzenie ECO II można zainstalować później, do już istniejącego centralnego systemu odsysania.

Konserwacja i serwis

Separatory osadów nie wymagają ze względu na swój sposób funkcjonowania (brak elektronicznych elementów) konserwacji. Jedynie konieczne jest coroczne dokonanie wymiany zbiornika. Ewentualnie taka zmiana jest konieczna, gdy separator amalgamatu jest w 100% pełny. Inne prace konserwacyjne i serwisowe nie są konieczne.

Mikrosilniki SAESHIN ELMEDEQ

mgr inż. Marcin Białek
601 058 819